

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

౧౯౨౪

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 13-వ తేది శుక్ర వారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రేష్ఠమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

No. 63
సంచిక ౬౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధ్యులపొట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల తొలగించును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును తుదగగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

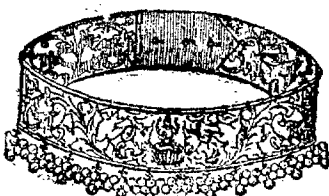

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

సమృద్ధి మునకు ప్రసిద్ధి చెందినది

చేతిప్రతిష్ఠలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికావరిక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగు
ళము వెడల్పువరకును, 6-14 సవరముల వరకును యే మోస్తరు
రులో కావలసినను చేయవచ్చును. చేదారం సహా మజారి
రు. 25-35 వరకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము వీటిని
అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించ బడును. సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వ
బడును.
172 పుటల మా అందమైన పుటలాగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలకర్తలు, 25 చైవాబాదులోడ్డు మద్రాసు.

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుడవారించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బసీ
నులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో,
నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, పుష్ప,
ప్రత్తి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, పిలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుశేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపీఠ కల్పశ్రేణిసాము గమక ధరలు
తెలియగోరినవారు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపెలు బసీనులు ప్యాకెట్టు
ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6.0-0

మా నేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు,
బెజవాడ, పశ్చిమగోదావరి.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

7.6-24 తేది శనివారమునుండి 18.6-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6.15 రాత్రి
9.30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8.15
గంటలకును యూనివర్సల్స్ ప్రింట్లను సీరియల్ ౬

డేనియల్ బూని అద్భుత శైర్యసాహసకృత్యములు
గల చిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 7, 8, 9 మూడవవారము - 6
భాగములు. ఫ్రెడ్ థామ్ యూనివర్సల్స్ కేట్ బాక్సింగు పీరి
యసు ౬ లెదర్ ఫువర్స్ కూడ చూడబడును.

చుండుకు నూనె

నెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి సహా 0-11-0
ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల,
గోకుడు పుండ్లు మొనలగునవి మానును. దీనివలన
తెల్ల తెలకు హానిగలుగక చక్కగఁ బెరుగ గలదు.
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

సచిత్రమాసపత్రిక-ప్రతినంచిత్రయందును 3,4
రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో
ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు,
గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక
విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు
కలిగియుండును.

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0-10-0
స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంప
జాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత
చందాదార్లుగ చేసినయెడల ఆ సొమ్ము మినహా
యించుకొని తక్కినసొమ్ముమాత్రము పంపవచ్చును.
సంవత్సర చందా రూ 6 0 0
అర్ధసంవత్సరము ,, 3 0 0
విడిపత్రిక ,, 0 10 0

ప్రస్తుతము పోస్టులు రూపు ప్రకా
రము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జీ, 0-3-0 తపాలు
చార్జీ అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగ మణి
యార్డరు పంపిన శుభార్థులగును. పి. పి. లు పంపి
నచో సొమ్ము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ
చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు
సంభవించును.

మేనేజరు, భారతి.

తపాలాశెట్టి నెంబరు 212 మద్రాసు.

స్వరాజ్యపక్షము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ఉపన్యాసము

సిద్ధాంత కాంగ్రెసుభిలాషకు నిత్యసంఘములవారు యీనెల 10 వ తేదీ సాయంత్రము స్వరాజ్యపక్షమువారికి సన్మానపత్రము సమర్పించి, “చరిత్రనువారు నిర్మించి విధానమును తీర్చినదిగా నానించుచున్నాను. దేశీయులలో నుత్కలంఘములు మున్నగునవి ప్రబలింపవి. జాతీయోద్యమప్రచారము మందగించినది. అభిప్రాయభేదము లేర్పడినవి. వీనివలన నాయకులకు ప్రతిరోధములు కలుగవచ్చునుగాని అవి అనతిక్రమణీయములు కావు.” అని సన్మానపత్రమున వ్రాయబడినది.

పండిత నెహ్రూగారు

పండిత నెహ్రూగారు లేవగానే మహాత్మా గాంధీ కి జయ అను స్వస్థులు చెలగెను. “గాంధీమహాత్మునివిధానము సత్యముతోను ధర్మముతోను కూడినది. దానికి కార్యసాధక శక్తి హెచ్చుగాకలదు. ఆమెవిషయములను గూర్చి వాసుగాలికి గాని నాకుగాని స్వరాజ్యపక్షమువారిలో నుత్కలంఘిగాని ఎట్టిసంకల్పమును లేకమైనలేదు. మహాత్ముని నాయకునిగా బడయగలభాగ్యము మనకు కలుగుట చే మనశఃమనాబు ధన్యతములు గాని దేశీయులు మహాత్ముని ఆదేశముల ప్రకారము సరిగా నడుచుకొనకపోవుటయే గొప్ప అనర్థము. మానవసంఘమున గల లోపములను దోషములను పూర్తిగా తొలగించుటయే మహాత్ముని సంకల్పముగాని దోషములు మానవసంఘమునందొక భాగము. అన్ని దేశములలోను అన్ని జాతులలోను గూడ దోషములు కనబడుచునే యుండెను. కాన నట్టివానికి సాధ్యమగు విధానమును గూడ నిర్ణయించుట నసరము. ఏలననగా కొందరు మహాత్ముని ఉన్నతాశయములను సరిగా నెరవేర్చజాలరని నేను భాసుగా గ్రహింపగలిగితిని. నేను జుహూలో రెండు నెలలుండి మహాత్మునితో సంభాషించినపు డీవివరములను మహాత్మునకు భాసుగా నెరిగించితిని. స్వరాజ్యపక్షమువారు వేగు సేసిన. వారు ముందుపోయి మహాత్ముని మహాసేనకు దారిచేయుచుందురు. 1922 లోవలె దొరతనమువారు సురలకతినాసనముల నధికముగ ప్రయోగింపకుండ చేయుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వమువారివలనందే వారిని ప్రతిఘటించెదరని నేను మహాత్ముని కెరిగించితిని. రెండునెలలపాటు జుహూలోనుండి మహాత్మునితో నిరంతరమును సంభాషించి వీడ్కొనినపుడు మహాత్మునియందు నాకుగల సమగ్రగౌరవానురాగము లేమాత్రమును తగ్గలేదు. దేశభక్తిని కలిగియుండుటలో స్వరాజ్యపక్షమువారు బహిష్కరణపక్షమువారి కెమియను తీరిపోతుగానతమ ధర్మమునకు భంగము కలుగకుండ సహాయము చేయవలె నపుడెల్ల స్వరాజ్యపక్షము వారి కి బహిష్కరణపక్షమువారు సహాయము చేయవలెనని మహాత్ముడే ప్రకటించెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వార్థత్యాగ మొనరించి దేశహితమును మహాత్ముని ఉద్యమహితమునుకొరచే శాసనసభలకు వెళ్లిరిగాన వారుక్రొత్తచట్టములనామోదించినప్పుడు దేశీయులు వారికి సహాయము చేయగోరెదను.

మధ్యరాష్ట్రములు

స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతిహతులుగా నుండుటవలననే క్రొత్తపాఠశాలను పెట్టజాలక పోతిమి. క్రొత్తరోడ్లను వేయింపజాలకపోతిమి మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించి ప్రజలను లోబరచినజాదుచున్నారు. ఇట్టి పన్నుగడలకు దేశీయులు మోసపోగూడదు. స్వరాజ్యము ముఖ్యమనియు తక్కినవన్నియు అనుఖ్యములనియు గ్రహింపవలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు పంచనలేకుండ త్యాగమొనరించి స్వరాజ్యము కొరకు పనిచేయుచున్నారు గాన దేశీయులు వారికితోడ్పడవలెనని నెహ్రూగారినిరి.

ఇతరులు

దేశమున నిర్ణయముగాడితలోను త్యాగముతోను సేవ చేసిననే స్వరాజ్యమునవచ్చునుగాని శాసనసభలవలన స్వరాజ్యము రాదని సి. ఎస్. రంగయ్యగారు నుడివీరి.

150 ఏండ్లనుండి, దేశమును విశాసమొనరించుచున్న ప్రభుత్వపద్ధతిని తొలగించుటకే స్వరాజ్యపక్షమువారు పూనుకొనిరి. అందులకే మహాత్ముడు మనదేశమున జనించెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున నూర్కొన్న ప్రయత్నము కలుగనే కలుగవని ప్రశంసావాక్యముగా నుడువుచుందురు. నూర్కొన్న ప్రయత్నము లేనినూ అనితమేగాని అధిభునలేకుగాదు. సామ్రాజ్యమున సన్మానముచిక

ఖాదీబోర్డు ప్రకటన

కర్దరు బోర్డుసభ్యులు కాకినాడ కాంగ్రెసు అసంతరము పర్యటన మొనర్చి జూచివచ్చిన విషయము లన్నియు నిడివరకు ప్రకటించబడినవి. పత్రికలలో విమర్శింపబడినవి. కర్దరు ఉద్యమము జయప్రథముగ జరుగగలదను నూచనలుగలవని చాలమందికి దోచెడివి. ఇదివరకు వినియోగనట్లే కర్దరు ఉత్పత్తిస్థానముల వర్తకము చదివినతోడనే యింక నెక్కువని జరుగుటకు నిర్మాణ కార్యక్రమము జరుపు ప్రచారకము నడుములు వినించి పనిజేయవలసియున్నదని చాలమంది అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆ నివేదికయందు కర్దరు నిర్మాణమునకుగల కష్టములు విఫలప్రయత్నములుగూడ చెల్పబడినవి. దాన్ని జూచి కొందరు నిరుత్సాహపడి యుందురు. ఇప్పటికిజరిగినపని అతిస్వల్పమని చదువరులు తలంచి యుందురు. ఇప్పుడు చాలసమయభాగా వెచ్చింపబడుచున్నది. దీనికి కాపాడుకొనుటకు కర్దరునుపయోగించుటే ప్రధానకర్తవ్యము. కర్దరు ధారణములన గ్రామములలోని ప్రజలతో సంపర్కము గలుగును. వారి సేవజేయుటకు అవకాశము లభించును. ఇంకను విదేశవస్త్రములు గట్టువారుగాని యీనివేడిననుజిదివినచో, శేషవారలయడల నయగలిగియైన కర్దరు ధరింతురు. మనదేశమునకు తగినంత కర్దరు లభించునా యని సంశయపడువారు, ఈ తులమునందైన భారతదేశప్రజలు సఖిభివర్ధంతము కర్దరుతో మునిగి పోగలంత బట్ట తయారగునని తెలిసికొనగలుగుదురు. రాత్తుము ఆర్థికసమస్యపరిష్కరించుటకు పనికిరాదని పరిహసించువాడ, సాలునకు రూ.20 మాత్రమే సంపాదించుకొను మన ప్రజలరాబడి రాత్తుమునకు ద్వైగుణీకృతము కాగలదని తెలిసికొనెదరు గాక. ప్రజలు తన దేశసేవా విన్నపముల మన్నించ లేదని విరక్తికెందియున్న ప్రచారకుడుదూనివేడిననుజిదివినచో, తాను కర్దరుప్రచారమునకు గడంగినయెడల వారాహ్వానింతురని తెలిసికొనగలుగును. తమవద్దనున్న ధనమును దేశోపయోగమునకై యేరితిగా నుపయోగింపవలెనని ఆలోచించుకొనుచుండు వారు, కర్దరు నిర్మాణము కర్దరు ప్రచారమునకు విత్తియోగించినచో దేశమున కెక్కువలాభము కలుగునని తెలిసికొనగలుగుదురు. కర్దరునందు పనిచేసి తమ జీవనము గడుపుకొను వారు తమవలె యెక్కువ ప్రయాసపడుచున్న కర్దరు ఉద్యమమునందు పనిజేయుచున్నవారి ఆదర్శములుగని యెక్కువ ఉత్సాహమును గలిగియుందురు. ఇట్లు వివిధరీతులవలనవారు ఆ నివేదికను జదివి సంతృప్తి కెందగలరు. ఆ నివేదికవలన యిట్టి పనిజరిగినచో ప్రకటించుటవలన వస్త్రములేదని భావింపవచ్చును.

నివేదికము పుస్తకరూపమున ప్రకటించబడినది. వెల 6 అణాలు. అ. భా. కాదీ ప్రకటనసంఘము, సబర్కతి ఆశ్రమము అని వ్రాసిన లభించును.

నియోజకములు.

శ్రీ|| వి. నారాయణమూర్తిగారు అ. భా. కర్దరు బోర్డువారి తరఫున ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు ఆడిటరుగా నియమింపబడిరి.

శ్రీ|| కె. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యంగారు తమిళనాడునందు ఆడిటరుగా నియమింపబడిరి.

వంగరాష్ట్రమున ఆడిటరుగానున్న తరిణి కాంత దత్తుగారి నా ఉద్యోగమునందు ఖాదుపరచిరి.

లాలా కిసనుచంద్రభట్టియగారు పంజాబురాష్ట్రమునందు నియమింపబడిరి.

నూతన కర్దరు భాండారము

శ్రీ|| మాధవశ్రీ వర్మగారు జరియానుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— “కర్దరు బట్టలు కొనుడి ధరకు విక్రయించుటకై యిచ్చుట నొక కర్దరు అంగడి స్థాపింపబడినది. ఇప్పటికి నెలకు రూ. 800 విలువగల కర్దరు విక్రయమగుచున్నది. అనేక రకముల బట్టలు లేకుండుటచే అనుకొనినంత యెక్కువగా చెల్లుటలేదు. దోపతులు, చీరలు కావలసియున్నవి.”

ముగా నున్నదిగాననట్టిత్యాగము చీకటిలో జరుగుటకష్టపడక పోవుటవలననే నూర్కొండ ప్రయింపకుండనున్నాడు. స్వరాజ్యమును బడయుటకు మూడుతొలరము లున్నవి. మొదటిది అసహాయ్యతను రెండవది హిందూమహమ్మదీయమైత్రి, మూడవది శాసనోల్లంఘనముగాన దేశీయులు విధానమును పూర్తిచేయవలెను. అసహాయ్యతమును శాసనసభలలో సాగించుటను శాసనసభలు మున్నగు వానిని కాంగ్రెసుభాషలుగా చేయుటకునే మేము శాసనసభలకు వెళ్లితిమని” యమునాదాసు మోహతాగారు నుడివీరి. (హిందూ)

విక్రయము

శుద్ధ కర్దరు భాండారములన్నియు తాము యెంత బట్ట విక్రయించినదియు మాకు చెల్లువుమనెన భాగుండును. ఒక కార్డువ్రాసిన చాలును. అట్లు చేసినచో వారికిని, కర్దరు తయారుజేయువారికిగూడ లాభకరముగానుండును. ఏరకముబట్ట కావలసియున్నదియు చెల్లువలెను. అట్లు రిపోర్టుపంపు భాండారములవారు, తమ అంగడిని రాష్ట్రీయ కర్దరు సంఘమువారు ఆమోదించినదియు లేనిదియు ముందుగా చెల్లువ పొందెదరు.

కర్దరు తయారుజేయుట

సాధారణపు దశసరివి ధోవతీలు, చీరలు యెన్ని కావలసిన అన్ని బంపగలమని గుంటూరుజిల్లా కర్దరుబోర్డు కార్యదర్శి మాకు వ్రాసెను. కావలసినవారు ముందుగా కొంత అడ్వాన్సులను బంపి తెప్పించుకొనవచ్చును. అట్టి ఆర్డరులను రాష్ట్రీయ కర్దరు బోర్డువారిద్వారా బంపుట మంచిది. ఏమిచిక్కులు వచ్చిన వారు తగినసహాయము జేయగలుగుదురు.

ప్రతివిత్తులు.

ప్రతిగింజల గిరాకి చాల హెచ్చుగా నున్నది. పాను (40 తులములు) ఒక అణా చొప్పున యాదినవ స్థలములలో దొరకును:— కార్యదర్శి, తిరువల్లిక్కేటి కాంగ్రెసుసభ, 88 గోతేలూరు తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు. ఖాదీ ప్రతిష్ఠాపనము, చరకడంగాలోడు, బాలిఘాట, కలకత్తా. మదరాసు గింజలు చాలామందివి. రూ. 50 పైగా విత్తులను తెప్పించువారు ఒక సంవత్సరము గమనింపవలెను. వాటిని ఒక్కొక్క గింజను 6 అణు గులు దూరముగా నాటవలెను.

నూలు తడిజేయుట

నూలు బిగువుగానుండుటకై సన్నని ధారలుగాగాని తుంపరలుగాగాని నీరు దానిపై జల్లవలెను. ఈపనిజేయకు న్నుచో దాని పట్టుతేయు తగ్గును. సాధారణముగా నోటినిండ నీరు నింపి నూలుపై తుంపరలుబడునట్లు ఉమ్ముదురు.

మతము ననుసరించి నూలుపడుక వారంభించిన ఒక పెద్ద మనిషి యిట్లు వ్రాసెను:— “ఈరీతిగా నూలు తడిజేయుట జబ్బువానిచే జరిగినచో చాల అపాయము గలదు. నోటిలోని యెంగిలినిటిచే తడుపబడు నూలుబట్టలకుట్టగూడదని మామతము నందు ఆచారముగలదు. కావున నూలుతడుపుటకు వేరొక ఉపాయము జెప్ప వేడెదను.”

ఈవిషయము గజరాతి హిందీభాషలలోగల ‘చర్కా శాస్త్రము’ నందు స్పష్టముగా జేర్చినవడినది. రూ|| వెలకు వరకు తీత్రమునందు దొరకును. పలుచనిరేకుతో జేయబడినది. (స్నేయరు) రూ. 5 వెలకు అహమ్మద్ బాబాదునందు గజరాతు రాష్ట్రీయ కర్దరు భాండారమునందు దొరకును.

మగిల్లాలు గాంధీ,

సబర్కతి.

శ్రీకృష్ణ హైస్కూలు

జగ్గయ్య వేట

నెలపులాభున ఈనెల 10వ తేదీని తెరవబడును. ఇతర చోట్లనుండి వచ్చి ఇచ్చట 4, 5, 6 ఘరములలో జేరువిద్యార్థులకు సగముజీతముకు తక్కువతరకుండ సహాయమొనర్చుటకు మ. రా. రా. శ్రీ ముత్తైయల రాజాగారు దయతో వాగ్దానము చేసినారు. ఈయవకాశములను వృథాపుచ్చక తగిన విద్యార్థులు ఈనెల 20 తేదీ లోగా ప్రవేశ దరఖాస్తులు ఈక్రిందివారికి పంపుకొనవలెను.

మోడ మాస్టర్.

చెన్నుడుకు
అమోఘమైనమండల
చెన్నుడుచెవిలోనూలు
చిన్నుకారుటమాదిరి
చీడతనిచోపాసాన్యుత్తిరి
గమిచ్చెదనునిష్ఠాంపునైమిరా
భునానూత్రాసినంపబడును
యిట్టిదిగలగలముప్పులునెల
పదార్థరత్నంబ్రదమ్య
మారులేదు కృపాజల్లు

సామ్రాజ్య శాసనసభ

అవజయము

(బొంబాయి క్రాంతి)

సోమవారమునాడు లీకమిషను నివేదికమునై ఆసంతృప్తి కరముగా చర్చించిన సామ్రాజ్య శాసనసభవారిని మేము అభినందింపజాలము. సెప్టెంబరు సమావేశమునకు ఈనివేదికమునై చర్చింపబడవలసిని నివేదికమునందలి కొన్ని సలహాలను ఖండించుచు సభ్యులు కొందరు పదవ్యాలు లొంగిరి. కాని సభవారు తాను ఆశ్చర్యకరమును కాపాడుకొనలేదు. ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమైన దుష్టమైన ఈ నివేదికము సంతోషాత్ములను ఆమోదించుటకు వీలు లేదనియు, సభ్యులు ఉద్యోగుల కేమైనను కష్టనిష్ఠులనుండిన, స్వపరిపాలనముకొనవలయును ఆశయమున కెట్టిభంగము కలుగని విధమున ఈ బృందము లోలంపబడవలయునను అభిప్రాయమును సామ్రాజ్య శాసనసభవారు ప్రకటించి యుండవలయుననియు మామధిప్రాయము. ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనుటకు ఇదితప్ప వేరు మార్గములే. ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగను, కడచిన శాసనసభవారి నిర్ణయమునకు వ్యతిరేకముగను ఈకమిషను నియమించబడెను. ఉత్కృష్ట ప్రతిష్ఠను పెంపొందించి దేశమున అది శాశ్వతముగ నిలిచి యుండుటకును, వారి జీతములను బలములను అధికముచేసి వారిస్థానములకు శాశ్వతస్థితి కేర్పరచి స్వరాజ్యస్థాపనమునకు విఘాతము గల్గించుటకును ఈకమిషనువారు నియమించబడిరి. ఈ ఉద్దేశములు కొనసాగునట్లు లీకమిషనువారు పనిచేసిరి. ఇదంతయు పన్నులచెల్లించువారి ధనమును చక్కగ లూటీకొట్టుటతప్ప మరేమియు లేదు.

దేశము లీవిధమున అవమానింపబడిరి. సామ్రాజ్య శాసనసభవారికి తమ గౌరవము కాపాడుకొనట కొక ప్రయత్నముండెను ఏమైనను సరే ఈసలహాలను అంగీకరించుట కెంతమాత్రము వీలులేదనియు, స్వరాజ్యసమస్యతోపాటు సభ్యులు ఉద్యోగుల సమస్యను కూడ పరిష్కరించుట సాధ్యమగుననియు సభవారు స్పష్టముగ తెలిపియుండవలెను. దేశీయుల ఆత్మగౌరవమును నిలువజేయుచు దేశీయుల కోరికల ననుసరించి పాదువముతో ఇట్లు ప్రసరింపక ఈవిషయమై సెప్టెంబరు నెలలో చర్చలుపుట్టిన సభవారు తీర్మాతించిరి. ఈతీర్మానముకల్ల ఈ నివేదికమునందు చర్చింపలేకన విషయములు కొన్నియున్నవనియు సంపూర్ణముగ నిరాకరించుటకు వీలు లేదనియు సభవారు అభిప్రాయపడిరిగా జోలు. పండిత మోహన్లాల్ నెహ్రూగారి సవరణయందు కూడ ఈ అభిప్రాయమే కొంతవరకు కనుపడుచున్నది. కడచిన ఫిబ్రవరిమాసమున శాసనసభయందు దామోదించబడిన స్వపరిపాలనా తీర్మానము (దానికొంతవరకు ఎట్టి సంతృప్తికరమగు ప్రత్యుత్తరమురాలేదు) కనుక ఈ నివేదికమునకును పరస్పర సంబంధమున్నదనియు ఈరెండు సమస్యలను ఒకటిగా పరిశీలించుట అవసరమనుభావమును మోహన్లాల్ గారి సవరణ నూచించుచున్నది. అంతటితో యూరకొనకు"ఈసలహాలను పరిశీలించవలసినచో సెప్టెంబరుమాసములోగ సలహాలను సంపూర్ణముగ పరిశీలించుటకు వీలులేదని" సవరణ నూచించుచున్నది.

సభ్యులు ఈ విధమున పట్టుదలలేక ప్రకటించుటకు చూచి కెట్టే బరునెలలో సభవారు నివేదికమును చర్చించువరకు ప్రభుత్వవిధానములకు మార్పుకలుగచేయు నిర్ణయములను ప్రభుత్వమువారు అనుసరించుచున్న చోంమెంబరుగారు ఇండియానుండి ప్రత్యుత్తరమును వాదనామొంగిరి. శివస్వామిఅయ్యగారి తీర్మానము ఆమోదించిన ఈ ఒడంబడిక చెల్లని చోంమెంబరు హెచ్చరించెను. సభవారు శివస్వామి అయ్యగారి తీర్మానమును ఆమోదించలేదు. తమవాదనము చెల్లించవలసిన అవకాశములేదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పకొనెను. సామ్రాజ్య శాసనసభవారు నివేదికమునై చర్చి సలుపునకు ప్రభుత్వమువారు ఎట్టిచర్య పుచ్చుకొనరని ఇండియా సహాయమంత్రి కామస్వామిశాస్త్రి ఒకవారముకాలేను లీకమిషను నివేదికమునందలి ముఖ్యమగు సలహాలను అనుసరించుచు విషయమై ఇండియానుండి త్వరలో చర్చపుపుకొనెదనని చోంమెంబరుగారు సభయందు ప్రకటించిరి. సభయందలి శేషవర్తి పక్షమువారు తమయందలి భేదములను ప్రకటించుకొనెను. వీరి నివేదికమును నిరాకరింపవలయునని దేశీయులకు గల దృఢాభిప్రాయము ప్రకటింపజాలకుండుట కోచనియును.

పోర్టు నెంటుజార్జి గెజటు

(జూను 10 తేదీ మంగళవారము)

పబ్లికేషన్లు

ఈదిగువరీతిని జిల్లా సెషన్సుజడ్జిల మార్పులు జరిగినవి:-
కె. సుందరం చైట్టిగారిని బళ్లారిజిల్లా సెషన్సుజడ్జిగా నియమించిరి.

వి. ఆర్. కుష్మాప్రసాద్ అయ్యగారిని కర్నూలుజిల్లా సెషన్సుజడ్జిగా నియమించిరి.

ఎస్. రాఘవయ్యగారిని కడపజిల్లా సెషన్సుజడ్జిగా నియమించిరి.

మిరు తెయ్యునగ్గిని సాహేబుగారిని గంజాము జిల్లా సెషన్సుజడ్జిగా నియమించిరి.

గవర్నరు బాడీగార్డులు

గవర్నరుగారు యాదగువవారిని తన ఆనరరీ ఏడికాంటెలుగా నియమించుకొనెను:-

లెఫ్. కర్నూలు ఎల్. పోర్టరు, లెఫ్. కర్నూలు హెచ్. జి. ఓగ్డను; కెప్టను సి. ఆర్. కాంటెలు; మేజరు హెచ్. ఎ. హిల్లీబ్రాండు; రాజా శ్రీ కృష్ణచంద్రగజపతి నారాయణదేవు, పర్రాకిమిడి రాజాగారు; ఎ. జె. హాప్పెలుగారు, గాల్ కెప్టను అబ్దులు అజీజుగారు.

జుడిషియల్ క్లాకు

లె. ప. జె. బాప్టెస్టు రైలు ప్రెసిడెన్సీ సీనియరు క్లాకు నుగారిని తన రాష్ట్రమునందు కాంటిసంస్థాపకునిగా (జస్టిసు ఆఫ్ ఓసు) గవర్నరుగారు నియమించిరి.

అధిక క్లాకు

పి. గోవిందరాజు నాయకరు గవర్నరుమెంటు మద్రాసు యముఖరుమనుగారిని అసిస్టెంటు నూపర్నెంటుగా ఏప్రిలు 11 తేదీనుండి నియమించిరి.

కె. కృష్ణరావుగారిని అడిటు అక్కౌంటు సర్వీసులో ప్రాజెక్టునరుగా నియమించిరి.

నాకాకాకు

కమాండరు సి. ఆర్. కాంటెలు ప్రెసిడెన్సీ పోర్టు ఆఫీసుగారిని మదరాసు పోర్టు బ్రీటీగా నియమించిరి.

లాకాకు

ఈదిగువరీతిని సబ్జుడ్జిల మార్పులు జరిగినవి:-

కోక సాంబశివరావు నాయుడుగారిని బెజవాడనుండి గుంటూరునకు మార్చిరి.

సింగరాజు వెంకటసుబ్బరావుగారిని డిండిగలునుండి బెజవాడకు మార్చిరి.

అద్దంకి వెంకటరామయ్యగారిని మధురనుండి మచిలీపట్నము.

సి. వి. సంపత్తు అయ్యగారిని బాపట్లనుండి కర్నూలునకు, రామస్వామి నాకేశ్వరయ్యగారిని బాపట్ల సబ్జుడ్జిగా నియమించిరి.

సోమంచి నీలకంఠం పంతులుగారిని బెజవాడ అడిషనలు సబ్జుడ్జినుండి కర్నూలునకు.

తాడమర్రీ భుజంగరావుగారిని కాకినాడనుండి బెజవాడ అడిషనలు కోర్టునకు.

సి. ఆర్. వెంకటేశ్వరయ్యగారిని ఎల్లూరు సబ్జు కోర్టునకు నియమించిరి.

పిల్లారిపెట్టి నారాయణరావు నాయుడుగారిని విశాఖ పట్నముండి చిత్తూరుకు మార్చిరి.

ఎ. భీమేశ్వరరావుగారిని చిత్తూరునుండి విశాఖపట్నం.

సి. వీరస్వామిరెడ్డిగారిని ఏలూరునుండి రాజమహేంద్రవరమునకు.

రీ సె న్యూ క్లాకు

మాన్సి హుస్సేనుసాహెబు గోదావరి తాళిలూరుగారిని డిప్టీ కలెక్టరుగా అనంతపురం జనరలు మ్యాట్రియై నియమించిరి.

అభివృద్ధి క్లాకు

మహమ్మదు అబ్దులు హాఫీజుసాహెబుగారిని కూర్నూలుజిల్లా ఫాక్టరీ ఆఫీసుగారు నియమించిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనకాకు

ఈదిగువరీతిని పురపాలక సంఘసభ్యులుగా ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి:-

మహమ్మదు యూసఫ్ సాహెబుగారు, దావూద్ ఎర్రయ్య ఉర్రఫ్ సదానందరావుగారు, ఎం. కొండలరావుగారు, డా|| ఎం. జె. పెరాయిరాగార్లు - భవిష్యత్తు.

సురభి కులసీదాసునాయుడుగారు, మ హమ్మదు ఇస్మాయిల్ సాహెబుగారు, జి. వీరసామిగారు, మెట్లపూడి సీతారాధు లెనాల్.

అనకాపల్లి పురపాలక సంఘసభ్యుడుగా సి. జి. ఎ. రైటుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాకు

జె. స్టీవెన్సుగారిని మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము నె నేటు సభ్యులుగా నియమించిరి.

గోదావరిజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగా కె. జనార్దన రావునాయుడుగారిని, ఎ. జె. హాకీము హుస్సేను జల్మరైతు సాహెబుగారిని నియమించిరి.

ఈదిగువ ప్రెసిడెన్సీవారి ఆయాజిల్లా విద్యాసంఘములకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

విశాఖపట్నం రెవ. జానువార్లుగా గిజిస్ట్రీకును

కె. వెంకట రంగరావు, కడపజాయింటు సబ్రిజిస్ట్రారుగారిని జిల్లాజిస్ట్రారుగా నుండవలసి.

న్యాయకాకు

ఈదిగువ రీతిని జిల్లాముసబులు మార్చిరి. పి. పార్తీశ్వర అయ్యగారిని పార్వతీపురమునుండి ప్రొద్దుటూరునకు.

ఎం. వి. హయగ్రీవరావు పంతులుగారిని ప్రొద్దుటూరు నుండి పార్వతీపురమునకు.

పి. గోవిందరామయ్యగారిని హోన్నేట జిల్లా మున సబుగా నియమించిరి.

ఎం. రామస్వామి పట్నూరు కంకరయ్యగారిని భీమవరము జిల్లా మునసబుగా నియమించిరి.

తాడిపత్రి భుజంగరావుగారిని కాకినాడ జిల్లా మున సబుగా నియమించిరి.

ఎల్. ఎ. నారాయణయ్యగారిని రాజమండ్రినుండి మలితలయకి మార్చిరి.

ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారు, మధురలో వకీలుగారిని రాజమండ్రి అడిషనలు జిల్లా మునసబుగా నియమించిరి.

భవాని గురురాజారావుగారిని మలితలయ అడిషనలు నుండి మలితలయ ప్రిన్సిపలుకోర్టునకు మార్చిరి.

సి. రంగస్వామి అయ్యగారుని మలితలయ నుండి నంద్యాలకు మార్చిరి.

పబ్లికేషన్లు

అసిస్టెంటు ఇంజనీరు కె. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని నెల్లూరు సబ్డివిజనునందు నియమించిరి.

ఎ. ఎస్. వెంకట్రామయ్యగారిని సంగంసబ్డివిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నియమించిరి.

అ. ఎస్. హుస్సేను ఇంజనీరు ఎ. జె. జోషగారిని గోదావరి హెడ్డునర్సు డివిజనునందు నియమించిరి.

పి. పి. శ్రీనివాసాచారి గారిని అ. ఇంజనీరుగా గోదావరి కె. డివిజనునందు జి. జగన్నాధరావు నాయుడుగారిని కొర్రాపుట్టి సబ్డివిజనుకు మార్చిరి.

యం. యస్. వి. హైదర్ గారు

ఉదకమండలము, జూను 11:- దేవలెపు మెంటుకా ఖిలోనుండి యిండియా ప్రిఫెక్చరులోని విద్య, ఆరోగ్యము, లాండుకాకుల అండరు సెక్రటరీగా తీసికొనబడిన యం. యస్. వి. హైదర్ గారు ఒకవారముకోజులో చార్జియిచ్చివేసి కొంతచార్జి పుచ్చుకొనుటకు సిగ్గుకనెదరు. (అ.పె)

తుని లోకల్ ఫండు వైద్యశాలలో డాక్టరుగానున్న శ్రీయంత ఉదయచలరావు నాయుడుగారు గూడూరునకు మార్చబడి నెడలమన్న నినమున తునిప్రిజుల వారి సర్వమత సమత్వాది సుగుణముదాయములను వారి తమకృతజ్ఞత నెరింగింప నొక వీడ్కోలుపు విందులు గావించిరి. నాటిసభలో శ్రీయంత ప్రక్రీమార్గవారాయణ కొండపల్లి జగన్నాధరావు గారునద్యములను జదివిరి అని 11 తేదీని కోడేటి రంగారావు లుగారు తెల్పుచున్నారు.

పోదనూరు వర్కు-పాపు సమై

కోయంబత్తూరు, జూను 12:- ఇదివరకు ప్రకటించిన ప్రకారము పోదనూరు వర్కు-పాపు నేను తెరుచుండవలసి యున్నది. మామూలుగా కూత కూయింపబడెను. కోయంబత్తూరు పోదనూరులమధ్య నడచు పనివాడగి రైలుబండినడచిపోయెను. టెలిగ్రాఫ్ లైనువరకు ఏపనివాడునురాలేదు. యూనియను ఆఫీసులో కొంతమంది మనుష్యులుహాడి భజనగాయేర్పడి యూరేగింపు బయలుదేరిరి. ఒక పద్ధతిగానిధులను వనూలు చేయుటకు ఏర్పాట్లు గావించబడుచున్నది. (అ. కె.)

కలకత్తా దుండగములు

6 గురు సిక్కులు చంపబడిరి

టాక్సిబండ్లు నడుచుట లేదు

కలకత్తా, జూన్ 11:—నిన్న జరిగిన గల్లంతులలో మొత్తము 6 గురు చనిపోయిరి. అందఱును సిక్కులే. ముగ్గురు ఆస్పత్రిలో చనిపోయిరి. మధ్యాహ్నమువరకు తిరిగి గల్లంతు జరుగలేదు. పోలీసువారు తగు జాగ్రత్త తీసికొని తిరుగుచున్నారు. నగరములో టాక్సిలనునపువారు చాలా మంది సిక్కులే. వీరు పని ప్రారంభింపలేదు. అందఱును పోలీసు వారిరక్షణలోనేన్నారు. వ్యాపారము కొరకుగాని సాంఠము నకుగాని నేడు విశేషముగా టాక్సిలు నడుచుటలేదు.

సి. ఆర్. దాసుగారు గల్లంతులు జరిగిన ప్రదేశములకు వచ్చిచూచుట

పిల్లల నెత్తుకొనిపోవుచున్నారనవదంతి

అబద్ధమని చెప్పట

నిన్న పట్టణములో జరిగిన గల్లంతులలో 6 గురు చని పోయిరి. 5 గురికి దెబ్బలు తగిలెను. కరయాశోద్ధమిద జరిగిన గల్లంతులలో ముగ్గురు కొట్టి చంపబడిరి. ముగ్గురు వైద్యశాలకు తీసికొనిపోయిన తరువాత దెబ్బలు తగిలెను.

సి. ఆర్. దాసుగారు రిపోర్టేజీములకు వచ్చి స్వయముగా చూచి, పిల్లల నెత్తుకొనిపోవుచున్నారనవదంతి యొక్క నియమములను ప్రజలకు చెప్పెను. దాసుగారు వైద్యశాలలో దెబ్బలు తగినవారిని కూడ చూచిరి. దాసుగారు కలం ఆజుడగాను మాడవంతి అబద్ధమని చెప్పవలె ఒకవాక్కులము నిచ్చిరి.

దీని సంబంధముననే దాసుగారు నేటి సాయంకాలమున ఒక బహిరంగసభకు అధ్యక్షతవహించును. (ఆ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

మరుమకతాయం సవరణ ఓడిపోయెను

తిరువనంతపురం, జూన్ 11:—శాసనసభ (రెవ దినము)

నేడు మామూలుగా దివానుగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. నేడు అనేక సవరణ లుపసంహరింపబడెను. టి. కె. వేలపిళ్ళగారు మకతాయమునకు భిన్నముగా మరుమకతాయంతరపున తీసికొనివచ్చిన ఒక ముఖ్యసవరణ చాలనేపు చర్చింపబడి ఓటుకు పెట్టగా ఓడిపోయెను. సభ సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆగివేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బారత శాసనసభ

బర్మా (వరోపియేతర) ప్రతినిధిసాసము

రంగూను, జూన్ 11:—బాసీగారు రాజీనామా నివృత్తవలన బారతశాసనసభలో ఖాళీయైన బర్మా (వరోపియేతర) సాసమునకు యెవరినిగాని నియమించినట్లు రిటర్నింగు ఆఫీసుకు (రంగూను డివిజను కమిషనరు)కు గాని వేరువేరుజిల్లా ముఖ్యపట్టణములలో నుండు యేనోరింగు ఆఫీసర్లకు గాని నియమితేదీకి తెలియకపోవుటవలన ఆసాస మాక్రమింపబడలేదు. ఈవిషయము యిండియా దొరతనమువారికి తెలియజేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

అగ్నిప్రమాదము

రావల్పిండి, జూన్ 11:— నిన్న రాత్రి అగ్నివలన 30 సాపులు తగిలబడిపోయి కొన్ని లక్షలు నష్టమువచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

కెరిటోరియల్ ఫోర్సుకమిటీ

సిద్ధా, జూన్ 11:— మొదట నిర్ధారణ చేయవలసి యున్న విషయములను విచారించుట కీకమిటీయొక్క ప్రథమ సమావేశము నిన్న జరిగెను. కమిటీ నేడు తిరిగి సమావేశమై ఆగస్టువరకు ఆధునలచెనెను. (ఆ. ప్రె.)

అల్లయన్న బ్యాంకు విచారణసంఘము

సిద్ధా అల్లయన్నబ్యాంకు పరిష్కారములో నున్నది. బుధాబాదలచే నియమింపబడిన విచారణసంఘమువారు నివేదికనుప్రకటించిరి. ఆనివేదికలో బ్యాంకువ్యవహారములనేకములు ఖండింబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి

వర్షములు

బొంబాయి, జూన్ 11:—భరింపరానటువంటివేడిమిని తీలెలనుభవించినపిదపబొంబాయిలోవర్షములుతొరంభమైనవి. ఈ సాయంకాల మొదలుగంటలనుండియు చక్కనివర్షము కురిసినది.

బొంబాయి శాసనసభ

బొంబాయి శాసనసభ జూలై 21 వ తేదీన పూనానగరమున సమావేశమగును.

ఒక స్త్రీ డ్రుకు పట్టును తీసివేయుట

మూర్తి ప్రత్యాక్షరణములో పాల్గొనిన వి. విద్యావేని అను స్త్రీ డ్రుకు బొంబాయి హైకోర్టువారు స్త్రీ డ్రుకు పట్టును తీసివేసిరి.

బొంబాయి వ్యభిక్షమువారి తక్షణభావము

విద్యకొరకీచ్చు గ్రాంటులు

బొంబాయి పురపాలక సంఘమువారికి విద్యకొర కిచ్చు గ్రాంటులలో తమ భావమును తెలియజేయుచు, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు అనాదినుండియు తా మనుసరించుచున్నట్లుగానే మతవిషయములలో తా మేజోక్యమును కలిగించుకొన జాలమనియును, అందువలన క్రైస్తవులుగాని మహమ్మదీయులుగాని, హిందువులుగాని తామిచ్చు గ్రాంటులను మతజోధలకువయోగించిన తా మంగీకరింపజాల మనియు నూచించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

అల్లాబాదు

షహంగంపూరు మొహరం దొమ్మికేను

నమాస్తి సెందినది

అల్లాబాదు, జూన్ 11:— కడచిన మొహరంపండుగలో షివపురి మాండెలో జరిగిన 76 ముద్దాయిలుగల షహంగంపూరు మొహరందొమ్మికేను 105 రోజులు విచారంపబడిన తరువాత నేడు సమాప్తమయ్యెను. విచారణలో 325 సాక్షులు విచారంపబడిరి. వాదములే 20 రోజులుపట్టెను. నెవన్సుజడ్జి కన్నింగ్సగారు జూలైమాసమున ప్రథమదినములనే తీర్పుచెప్పదురు.

అల్లాబాదు పురపాలకబోర్డు

రస్తాల పేరులను మార్పుట

అల్లాబాదు పురపాలక బోర్డుసభ్యులగు పండిత గౌరీశంకరు మిత్రాగారు హేల్త్ హేస్టింగ్స్ రోడ్లపేర్లు ఆంగ్లాను హార్మినును రోడ్లనియు తక్కిన యితరరోడ్లకుకూడ గాంధీ, లలిత్ మేకతారీ మొదలగు జాతీయనాయకులపేర్లు పెట్టవలెననియు నొక తీర్మానము సుపపాదించెదరు.

సం|| రా|| కిన్సెంఘము

భూములు రైతులనుగురించిన తీర్మానములు

సంయుక్తరాష్ట్రముల కిన్సెంఘములో ఒక రైతు క్రింద లేని తే కా దారులకు ను రైతులకు ను అక్రమగహక్కు లుండవలెనని మరొకొన్ని తీర్మానము లామోదించబడెను. భూములు వారసత్వపు హక్కుగా వచ్చుచుండవలెను. భూమిని వ్యవసాయపు పనులకు గాక యితరపనులకువయోగించిన నప్పుడు తప్ప మరెప్పుడును యేరైతును వాని భూమినుండి తొలగింపరాదు. ఒకరైతుక్రిందనున్న వానిని (సబ్ లెసెంటు) మాత్రము తొలగింపవచ్చును. రయితులకు వారిపాలములను మరొకరికిచ్చివేయటముగూడ హక్కులుండవలెను.

రిసల్ దార్ మేజరుససారాంగారు మరణశిక్ష

నుండి విడుదల యగుట

రిసల్ దారు మేజరుససారామ్ తనజ్ఞాతినీ చంపినాడని కుమార్ నెవన్సుజడ్జి వానికి మరణశిక్ష విధింపగా అల్లాబాదు హైకోర్టు ఆక్కింగుచీపుజస్టిసు వాల్సుగానును, జస్టిసు రీపుగాను ఖయదీయి చెప్పబడిన సాక్ష్యమును నమ్మక ముద్దాయి నిరపరాధియని వానివిడుదలకు ఉత్తరువు నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

చాకిదారులు నిద్రపోవుట

పిఠాచర్ల, జూన్ 11:— మూడుశాలలలో టాంకుసిటీ చాకిదారులు తిరిగి రెండవసారి నిద్రపోవుచుండగా పట్టుకొనిరి. వారిలో యిద్దరు టపర్లలో నిద్రపోయిరి. ఇద్దరుదొంగలు టపర్లలో ప్రవేశించి వారితుపాకులనెత్తి, చాకిదారులు వెంటబడి. కాని దొంగలగుంపులానికి పోయిరి. ఆదొంగలగుంపు వీరిలో నొకని గాయపరచి మరొకని చంపి వేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఒక స్త్రీ పరిభవంపబడుట

విషాదకరముగు వివరములు

ఫెడరేటెడ్ మలేస్ట్రీయన్లందలి భారతీయులకుర్దన

సి. ఆర్. నాయుడుగారు ఈ క్రిందివివరములను ప్రకటించుచున్నారు:—

కడచినవారము ఫెడరేటెడ్ మలేస్ట్రీయన్లందలి వచ్చిన మార్ ప్రజలకు ఆశ్చర్యము సంతాపము కలుగజేయును. ఒక వానేజరు ఒక భారత స్త్రీని బలత్కారముగ చెరపట్టెను.

సంగీ రెగల డేకు ఎస్ట్రీయ మునేజరు ఇనపురతోకలసి భారత్కు మోటారుబండిలో వెళ్లెను. కూలీపనిచేయు తెలుగు

స్త్రీని బలవంతపెట్టెను. తన కొరికలకు అనుగుణ్యముగ అమె ప్రసరింపనందున అమెను తాడుతోకట్టి బండినందుంచుకొని తన ఇంటికి తీసికొనిపోయెను. అచ్చట అతడు తన దువ్వనంకల్పమును నెరవేర్చుకొనెను. ఇది కడచిన మాసమున జరిగెను. ఆసమయమున ఈ స్త్రీ భర్త పనికివెల్లియుండెను. కొంతమంది ఇతరపురుషు లచ్చట యుండిరిగాని, ఇదేకడైతముతో అన్ని సన్నాహములతో వచ్చిన తెల్లవానిని వారు ప్రతిఘటించుటకు భయపడిరి.

ఎస్ట్రీయన్లూలు భయపడి పినాంగునందు ఇండియా ప్రభుత్వపు ఏజంటుగనున్న అరుభానందంపిల్లె గారికి తంతివార్త నందిరి నేను దాఖలు చేయబడెను. మానేజరు నెవన్సుకు కమిటీ చేయబడెను.

ఇదేవిధమున ఆంగ్లేయస్త్రీ పరిభవంపబడిన ఏమగునో వేరుగ చెప్పటం అనవసరము. నాకు తెలిసినంతవరకు డెట్టిఫూరచర్య ముండెన్నడు జరిగియుండలేదు. ఇట్టివిషాదసంఘటనములు అధికమైన నున సోదరీమణుల శూచకమును కాపాడవలయునను సంకల్పము భారతీయులకు ఇట్లునే మో నాకు తెలియదు. ఇట్టిఅమానుషచర్యలముందుజరుగనిభయమున నోరులేని భారతీయులను సంతరించువారమని చెప్పకొను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పొటుపడెదరని నమ్మచున్నాను.

ఇట్టి ఘోరకృత్యముచేసినవాడు ఏ ఎస్ట్రీయన్లందలను పనియందుండకుండునట్లు ఫెడరేటెడ్ మలేస్ట్రీయన్లందలి ఎమి గ్రేవను కమిటీవారు పనిచేయవలెను. ఇతరులకు భయము కలుగు విధమున ఇతని తగుకఠింపిక్ష విధింపబడవలెను.

సామ్రాజ్యశాసనసభయందలి దేశభక్తిగల సభ్యుడెవ్వరైనను ఈవిషయమై శ్రద్ధవహించి సభయం దెల్లప్రస్తావనము చేయకూడదు?

నెవన్సునం దెట్టి తీర్పు ఇవ్వబడునో ఆకురముతో ఎమరుచూచుచున్నాను.

కూనూరు

ట్రీనిటీ సంగీతకళాశాల

కూనూరు, జూన్ 11:—ఇచ్చటనున్న లండనుట్రీనిటీ సంగీతకళాశాలకు సంబంధించిన డిప్లోమాలను, పారిలోషికములను యిచ్చు ఉత్సవము నిన్న సాయంకాలము స్నేహపాత్రశాలలో జరిగెను. కలనల్ యల్. యల్. పోర్టరు అధ్యక్షత వహించెను. వారి భార్య బహుమతులు మొదలగునవి యిచ్చెను. ఇచ్చటి కాళాకార్యదర్శిని మిస్ కె. కె. థాంసను ట్రీనిటీసంగీతకళాశాలలో పట్టభద్రురాలగుటకు యింగ్లాండుకు పోయెను. సంగీతములో పట్టభద్రుడైన లాంగుగారు హిందూదేశమంతటను ప్రథమపర్యాయము పర్యటన మొనర్చి ట్రీనిటీ సంగీత కళాశాలయొక్క అనుభవశిక్షలో పరీక్షల ఫల్గుదురు.

పితాపురం రాజాగారు పితాపురం వెల్లి నారు. సర్ ఫర్ డమ్ జాగు ముల్గు గారు 14 వ తేదీన హైద్రాబాదుకు వెళ్లుదురు.

కర్నూరు సి. జి. ఏ. క్రాక్టీసు వి. సి. యస్. గారు దర్బారు సర్పి పురపాలక సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షుడగు ఖాను సాహేబు యస్. నూమర్ నెయిటుగారికి సనదును పతకమును బహూకరించిరి.

కుక్ర శనివారములలో ప్రపంచ యాత్రచేయుచున్న విల్లీస్ట్రీసు గారు స్నేహపాత్రశాలలో లాంతరు బొమ్మలను ప్రదర్శింపుచు రెండు ఉపన్యాసముల నిచ్చుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

పోర్చుగీసు వైమాకులు

యాపానుచేరిరి

రంగూను, జూన్ 12:—పోర్చుగీసు వైమానికులు నేడు దయము 10.20 నిమిషములకు యాపాను చేరినట్లు రంగూను పోర్చుగీసు కాంసలరు తలచివచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

తిన్న వెల్లి జిల్లా పోస్టుమెనునభ:— తిన్న వెల్లి జిల్లా తహసీల్దార్ ప్రభుత్వం 15. సర్వేయిగారి అధ్యక్షతన తిన్న వెల్లిలో జూన్ 15 వ తేదీన జరుగును.

మదరాసు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము:— జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ శనివారము 14-వ తేదీ 6.8 గ మహానభావమందిరమున జరుగును. లెక్కలు జూన్ కొనుగీ, జేయనున్న కార్యక్రమము మున్నగు విషయములు చర్చింపబడును.

కాలక్షేపము:— శ్రీ పాండురండ్ భాగవత కథా ప్రసంగసభవారి యాజమాన్యమున బ్రహ్మశ్రీ పండిత శతీగో పాచారిగారు (శ్రీరంగం) దేవకీవివాహ కథాకాలక్షేపమును అదివారం 15 వ తేదీ సాయంత్రము 4-15 గంటలకు 100 త్రయప్పమొదటిది జూర్నియనునందు జరిపెదట.

రాకపోకలు:— గాల్ వ్యాల్ సర్ కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు నిన్నరాత్రి మాట్లాడున భోయి. క్రిష్టియను కాలేజి గణితశాస్త్రోపాధ్యాయులు ఇ. బి. దాసుగారు నేటి ఉదయం చెన్నపురి వచ్చిరి.

ఎం. కె. ఆచార్యగారు సామాన్య కాననశనండ్ నేకు విచ్చేసిరి.

ఆయుధముల లైసెన్సు:— నాకాశాఖయందు డి. ఎస్. సి. గల విరుదు 1920 సం॥ జనవరికి ప్రారంభమైనది 1924 జనవరి 30కి వారివద్దనున్న ఆయుధములు జీవితకాలమువరకు ఉంచుకొనుటకు లైసెన్సు ఉచితముగా నీయబడునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. వారు 1924 నవంబరు 3 వ తేదీలోపున దరఖాస్తు తెట్టుకొనవలెను.

డిప్టీ కలెక్టరుల మార్పులు :— క్రిష్ణజిల్లాలో స్పెషల్ డిప్టీ కలెక్టరుగా నన్న పి. వెంకట క్రిష్ణరావు పంతులుగారిని అచ్చటనే స్పెషల్ సెంట్రల్ సెటిల్ మెంటు ఉద్యోగిగా నియమించిరి.

క్రిష్ణజిల్లాలో డిప్టీ కలెక్టరు ఎ. సుబ్బయ్య పంతులుగారి కి 2 నెలలు సెలవివ్వంగిరి.

మరొక చోటి:— ఫోర్టు సెంటు జార్జిలో భోజన గృహమునండి 20 చాకులు 5 టేబులుగట్టలు దొంగిలించిన నేరముక్రింద సబుభన స్పెక్టరు ఆర్యగము అను నాకరును అరెస్టు చేసెను. నాటి ఉదయం భోజనానంతరము అన్ని వస్తువులు సరిగా నున్నట్లు భోజనశాలలో దొంగిలెక్కించబడినవి. కాని మధ్యాహ్నము ఫలహార సమయమున గదితలుపు తీసియుండుట గాంచి లోన వస్తువులెక్కించి పోయిన వాటిని గూర్చి పోలీసువానికి రిపోర్టు చేసెను. సబుభన స్పెక్టరు వస్తువులను జూచి దొంగను గుర్తించెను.

రైలులో దొంగతనము

(ఎన్కూరు పోలీసుకోర్టు)

పోలీసు సబుభన స్పెక్టరు సంతానగారు పెరంబూరు కాపురమున రామస్వామి, ఆయన భార్య మరీ నలుగురుపై బెజవాడ బంగ్లా ట్రేషనులమధ్య రూ 18000 అపహరించి రను నేరముపై నిన్న ఎన్కూరు పోలీసుకోర్టులో కేసుచెప్పెను. ఫిబ్రవరి 20-వ తేదీన చిన్న రైడ్ యను నొకడు రూ 18000 విలువగల కరెన్సీ నోట్లలో అర్ధభాగములను దగ్గరనుకొని రైలులో బోవుమండగా బెజవాడ బంగ్లా మధ్యను దొంగిలించబడినవి. ఆయన వెంటనే బొంబాయి అక్కాంట్లెంటు జనరలుగారికి యితర ప్రభుత్వాధికారులకు తెలియజేసి తన నోట్ల వెంటరులు చెలిపి తనకు దుబ్బులు జూపగా నోట్లు విలువ ఆయనకు యిచ్చించిరి. పిదప పోలీసు సబుభన స్పెక్టరు విచారణ జేయుచుండెను. ముద్దూయి పోయిన నోట్ల వెంటరులు గలవాటిని కొన్నింటిని చీరాలలోను తిరువెల్లూరులోను మార్చిన గడువుగొనినట్లు తెలిసెను.

తేసు 26-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

గాంధీ పూజానిధి

శ్రీ బాలగంగాధరతిలకు పుస్తకాలయ విరాళములు

ర్యా లి

1. లక్ష్మనరం కాపురములు మ.రా.శ్రీ మునుమూరి వెంకట్రాజుగారి తమ్ములు సీతారామరాజుగారికి యాగ్రామ కాపురములు మ.రా.శ్రీ కల్లేపల్లి నర్సరాజుగారి కుమార్తె వెంకటసుబ్బమ్మగారిని యిచ్చి జరిగించిన వివాహసందర్భమున యుభయులతరపున గాంధీపూజానిధినిమి తము ఇచ్చినవిరాళము రూ 24-0-0

శ్రీ బాలగంగాధర పుస్తకాలయమునకు 8-0-0

2. ములపర్రుకాపురములు మ.రా.శ్రీ బంధకవి వెంకట ముప్పారాయుడుగారి కుమార్తె హరిసర్వోత్తమరావుగారికి మా గ్రామకాపురములు మ.రా.శ్రీ విన్నకోట నారాయణమూర్తి గారికొమార్తె సత్యవతిదేవిని ఇచ్చి జరిగించిన వివాహసందర్భమున ఉభయులతరపున పూజానిధినిమి తం యిచ్చిన విరాళము 8-0-0

3. పిప్పర కాపురములు మ.రా.శ్రీ యందుమూరి బంగా రాజుగారికుమార్తె సత్యనారాయణరాజుగారికి యాగ్రామ కాపురములు మ.రా.శ్రీ దాట్ల బంగారాజుగారికుమార్తె నూరాయమ్మ ఇచ్చి జరిగించిన వివాహసందర్భమున ఉభయుల తరపున పూజానిధినిమి తము ఇచ్చినవిరాళము 4-0-0

శ్రీ తిలకు పుస్తకభాండాగారమునకు 2-0-0

4. యాగ్రామకాపురములు మ.రా.శ్రీ వెంకట్రాజు గారి కొమార్తె సోమరాజుగారి వివాహకాలముందు పూజానిధి నిమి తము యిచ్చినవిరాళము 1-0-0

విన్నకోట వెంకటరత్నము

శ్రీ బాలగంగాధరతిలకు పుస్తకభాండాగార కార్యదర్శి.

గవర్నరు

మై సూరుకు వెళ్లెను

ఉదకమండలము, జూన్ 18:— వై కాంట్లెంటు గోస్వేస్, ఆనరబుల్ సెసిల్ గోస్వేస్ ఆనరబుల్ మిసెస్ బాల్ ఫోర్, లెఫ్టినెంటు కలనల్ బాల్ ఫోర్ (మిలిటరీ కార్యదర్శి) స్వీట్జర్ (ప్రయివేటు సెక్రటరీ) గార్లతోను తనవద్ద నుండు యితర సభ్యులతోను కలిసి గవర్నరు మైసూరుకు వెళ్లెను. గవర్నరుగారు పరివారమును తిరిగి సోమవారమునాడు ఉదకమండలమునకు వత్తురు.

వాతావరణశీతి బాగుగానున్నయెడల గవర్నరుగారు సోమవారము 28 తేదీన హైద్రాబాద్ లో క్రికెట్ స్టీమయ్యెక్కు ప్రదేశమును చూచుటకు హైకారానీటివతనమువద్దకు పోవు నని తెలియుచున్నది. ఆనరబుల్ సె.సి. రామస్వామి ఆయ్యరుగారు గవర్నరుగారి వెంట పోవుదురు. (ఆ.ప్రె.)

దొంగలించబోయి మరణించుట

బర్మా ఆయులు కంపెనీలో కెరసనాయిలు గొట్టముల నుండి చమురు దొంగలించుటకై 11 ఏండ్ల వయస్సు గల బాలుడు పట్టు అను వాడు బుధవారము రాత్రి రాయపురం దీచికి పోయి గొట్టముల దిగువను చమురు నిలువ జేయుటకై 6 అడుగుల గొయ్యి త్రవ్వెను. గో తి లో నుండి చమురు తోడుటకై లోపలదిగెను. మైమండి మున్ను పెల్లెలపడి వానిని కప్పివేసెను. డాక్టర్ తిరుగక చచ్చెను. పోలీసువారువచ్చి డాక్టర్ గరిగింప ప్రయత్నించిరిగాని కార్యము లేకుండెను.

అమెరికను డిప్లొమ్యాటులు

రంగూను, జూన్ 12:— “ప్రీమియర్” “స్కాట్” అను అమెరికను డిప్లొమ్యాటులు నేటి సాయంత్రము 4-30 నిమిషములకు రంగూను హార్బరులోనికి వచ్చెను.

మాడం పోర్చుగీసు వైమానికుడు లెఫ్టినెంటు కాలియా నుంగ శి వారమునాడు రంగూను వచ్చి ఆ దిన ముచ్చట నుండి ను. ఆ వ్యయ పోర్చుగీసు కాంసులు డాక్టరు ఎ. యం. దిపాజాగాలింట్ ఆతిథ్యము పుచ్చుకొని యాయుధమున సింగపూరుకు వెళ్లెను. అచ్చటి నుండి హంకాంగుకు పోవును. (ఆ.ప్రె.)

విజయనగరపుర జాతీయోపసంఘము తాలూకు 1924 సం॥ మే నెల కాంగ్రెసు ఆదాయ వ్యయ పట్టిక (కాంగ్రెసు శాఖ)

ఆదాయము		రూ	అ	పై
గతనెల నిల్వ		18	15	0
సెలవారీ చందాలు		28	0	0
సభ్యులచందాలు		1	0	0
తిలక్ నిధి వసూలు		6	8	6
గాంధీ పూజానిధి		0	4	0
ఖద్దరు విరాళంపై బడులు		20	0	0
		69	11	6

వ్యయము		రూ	అ	పై
కార్యస్థానము		57	1	7
తీర్థములు		37	8	0
ఇంటి అద్దె		15	0	0
ఆంధ్రప్రదేశ్ చందా		2	2	0
తపాల నిల్వలు		0	5	0
విద్యుత్ బిల్లులు		2	2	7
		57	1	7

ఖద్దరు విరాళం తీర్చినది	12	0	0
చితా నిల్వ	0	9	11
	69	11	6

కలబరిగె నర్సింగరావు కార్యస్థానపు వ్యవహార 5.6.1924

విజయనగరపుర జాతీయోపసంఘము తాలూకు 1924 సం॥ మే నెల ఖద్దరు ఆదాయవ్యయ పట్టిక ఆదాయము

ఆదాయము		రూ	అ	పై
గతనెల నిల్వ		90	5	5
గతనెల కోశాధికారి (కోఆపరేటివ్ బ్యాంకు) వద్ద నిల్వ		900	0	0
బట్టలు అమ్మకం		250	1	0
ఖద్దరు నిధి		1	8	6
కాంగ్రెసు సంఘమునండి		12	0	0
		1258	14	11

వ్యయము		రూ	అ	పై
శ్రేణుకూలులు		68	11	0
రంగు అద్దకం కూలులు		1	4	0
నూలు కొనుబడి		331	7	5
కాంగ్రెసుసంఘముకు బడులు		20	0	0
ప్రతి కొనుబడి		4	0	0
కోశాధికారి (కోఆపరేటివ్ బ్యాంకు) వద్ద నిల్వ		700	0	0
చితానిల్వ		183	8	6
		1258	14	11

కలబరిగె నర్సింగరావు కార్యస్థానపు వ్యవహార

మోహినీ తైలము 5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0 శ్రీపురుషులు వాడుకును మోగమైనది.

ఇదియనోపరిక్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదత్తు, ఉద్యోగ గ్రంథులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. నుండదుల మోహాలబిజ్జములకు ప్రాపకు కరులును మనోహరముగ జెంచి కాపాడును. ఈతైలమునంతకల రమణీయముగు నువాసన చెప్పులవికాదు. తలకురాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుమాడ పరిమళము వ్యాపించును తలలోచుండును పుట్టనివ్వడు. దీనియందు మనోహరముగు నువాసన స్పృహకరములను చేర్చి తియ్యరుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడని యున్నాము. వేయలబక సాపరీశించిన నిజము తెలియగలదు అమ్మతాండవండిపో, మదరాసు. బొంబాయి.

మైసూరు ప్రతినిధులసభ

రెండవనాటి చర్య
(స్వకీయవిలేఖరి)

మైసూరు, జూన్ 10:—దివానుగారి అధ్యక్షతకీంద 'శేడు సభ' 12 గం|| ప్రారంభింపబడెను. శ్రీ. శ్రీనివాసరావు గారు, ఎం. ఎస్. హోదీకర్ గారు గా. ప్రేక్షకుల స్థానముల నలంకరించిరి.

ప్రభుత్వసభ్యుడు హుమీజా హుస్సేనుగారు పీఠుకొడు లో 75 వ సెక్షను సవరింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. ఇండియన్ పీఠుకొడు ఆచరణయందున్న అన్ని రాష్ట్రములలోను 75 వ సెక్షను క్రింద 2 క్లెక్టరీల గానే యుండవలెనని గాని మైసూరులో తప్పక 3 క్లెక్టరీలు (బ్రిటిష్ ఇండియాలో సెక్షన్ 75 క్లెక్టరీ నుండి) కావున మైసూరును దమియన్ ప్రాంతమున 75 వ సెక్షను సవరింపవలెనని సూచించిరి. ఎ. ఆనంతయ్యగారు బల పరచిరి. తీర్మానము అంగీకరించబడెను. మైసూరు ప్రేటలై ఫ్రె ఇన్స్ట్రుక్షన్లుగూర్చిన ప్రతిపాదన ఆమోదింపబడెను. మైసూరు ముబారియా రెవెన్యూను, అను మకములు దేవాదాయము పరిపాలనగూర్చిన చట్టముపై డిస్ చర్య జరిగెను.

ఇప్పటివరకు ముఖము, దేవాలయములు ప్రభుత్వము వారి సహాయము లేకుండ తమంతామే వ్యవహారములు సంతృప్తికరముగ జరుపుకొనుచుండుటచే యిప్పుడీ చట్ట మనవరమని హాసకృష్ణ రావుగారు వాదించిరి. ప్రభుత్వమువారు మకము ల ఆంతరంగిక విషయములతో జోక్యము కలుగ జేసికొనుట లేవనియు యిట్టి చట్టము లేకున్నచో విచారణ క్రమం బంపుటకు విలుండవని రెండవ ప్రభుత్వసభ్యుడు కె. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు చెలిపెను. మకములలోను అధిపతులు ధనాంధ తచే చాల అక్రమముల గావించుచున్నారనియు, సన్మానిరూప మున చాలాకారకర్మలొనర్చి ప్రజలసమయ వృధాగా వెచ్చించుచుండెడి నియు, యీ చట్టము గా వించుటకు చాలకాలమునుండి యేర్పాటులు జరుగుచుండుటచే మ తాధిపతులు మరేకర్మములపాటించునట్లు జేయుటకై యీ చట్ట మా వశ్యకమని శ్రీనివాసరావుగారు నడిపిరి. మకముల పై విషయములలో మాత్రము ప్రభుత్వమువారి అధికారముండవలెననియు, మతాధిపతులుగా నియమింపబడువారి అర్హతనుగూర్చి వారే నిర్ణయింపవలెననియు సంజెప్పగారు తీర్మానమును బల పరచిరి.

మహమ్మదీయ మతసంస్థలగూడ యీ చట్టమునకు లోబడియుండవలెనని అబ్బాసు ఖానుగారు నెలవిచ్చిరి.

మైసూరు పితామహుడగు ఎం. వెంకట క్రిష్ణరావు గారుమాడ చట్టముండవలెననియే చెలిపిరి. మకములు సరిగా పరిపాలింపబడలేదనియు, ఒక మతమునందు సరియైన తక్కులుంచకుండుటచే 12 లక్షలు వడ్డెనునీయు, యిట్టిపథమున ప్రభుత్వమువారిజోక్యములేనిది మతాధిపతులు సమ్మాయిషి దెలుపరుగావున ప్రభుత్వమువారిచట్టము గావించవలెననియు చెలిపిరి. పిదప ఓటునెత్తురాగా తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడినది.

పిదప ఇన్స్పెక్టర్స్ చట్టము, మైసూరు కువ్వకోగల చట్టము మున్నగువి అంగీకరింపబడినవి.

అంతట సభవారు ఫలహారమునకై లేచిరి.

ప్రతికాచట్టము

3 గం. ముద్రణచట్టముచర్చింపబడెను. సభలో 187 సభ్యులుండిరి. అందు బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్య అధికము సాంజాహుస్సేనుగారు చట్టమును చదివి వినిపించి ప్రతికా సంపాదకులు గూడ అనబ్బ బడయవలెనని చెలిపిరి. ఈచట్టము ప్రతికా చార్జ్ ంక్రెమెంట్ లు నరికట్టుచుండుటచే అంగీకరింపరాదనియు ప్రతికలు యెక్కువగా లేని ఈరాష్ట్రమునందీర్చినవసరమనియు దీనిచే నెదుర్కొనబడు నేరములకై 1931, 124 సెక్షనుల గలవనియు జెప్పి క్రిష్ణరావు, ఎం. వెం. స్వయ్య, శ్రీనివాసరావుగారు చట్టమునిరసించిరి.

ప్రతికాగనన జేరేసేనంటిది. దాని గౌరవమును పాల్గొంటు భావ్యముగాను. అట్లుజేసినచో సంస్కారముల కగౌరవము గలుగునని బయ్యన్నగారు బలికిరి.

ప్రతికాస్వాతంత్ర్యము లేకుండజేసినచో ప్రభుత్వోద్యోగిల నిరంతరప్రయత్నము పోచ్చిపోవుననియు, వారి అవాచారము వాడెదుర్కొనవలసినవిప్రతిలేయనియు, ఇదిలేకున్నచో అనాగరికము ప్రబలిపరిపాలనా సౌష్ట్యము నాను గావున యీచట్టము ప్రవేశపెట్టుటకున గొప్పసమయము నెడుని నరసింహరావుగారు చెలిపిరి. ఇంకను చాలమంది లెద్యనమునకు ప్రతికాలముగా చెలిపిరి. అబ్బాసుఖానుగారు,

చాలమంది బ్రాహ్మణేతరులు అనుకూలముగా మాట్లాడిరి. తీర్మానము 108 అనుకూలమున 79 ప్రతికూలమున ఆమోదింపబడినది.

అంతట సభ నాటికి ముగిసెను.

రెండవనాటి చర్య

మరునాడు 12 గం. దివానుగారు బడ్జెటుచర్చజరుపుటకు గల నిబంధనలను జదిపిరి. కోటలా, పింఛనులు మున్నగువిషయములగూర్చి సమగ్ర నివేదికను ప్రక్షింభగూడవని అందు గలదు. అబ్బాసుఖానుగారు ప్రభుత్వమున ఉపస్థానించిరి. ఉద్యోగముల భర్తీలను తగ్గింపవలెనని సూచించిరి. చాల మందిసభ్యులు, వ్యవసాయము, విద్య, పరిశ్రమలు, ఆరోగ్య విషయముల యెక్కువగా వెచ్చింపవలెనని సూచించిరి. అనాజేవియు విశేషము తీర్మానములు గావించబడలేదు. మరునాడు జరగవచ్చును.

విద్యాశాఖ తనిఖీ యుద్యోగుల గవర్నరుతో చెప్పకొనుట

శాసనసభ్యులతో చెప్పకొనుటకు గవర్నరు చెప్పట బ్రాహ్మిని, జూన్ 12:—తమ పూర్వీకములకు శాసన సభవారు ఓటు చేయకుండుటచే నోటీసులలో నున్న విద్యాశాఖ తనిఖీ యుద్యోగులు నేటి యుదయమున గవర్నరుతో చెప్పకొనిరి. కాన్నిల ఓటుప్రకారము తీసివేయవలసిన వారందరిని తీసివేసిన యెడల విద్యాపద్ధతికి తీరరానినష్టము గలుగునంటుంటే వారిలో నేకీభించుచున్నా ననియు కాని తానేమియు చేయజాలననియు గవర్నరు బయలుపెట్టెను. విద్యను ప్రజాతంత్ర్యానికావున తనిఖీదారుల గ్రాంటును రు 748903 నుండి రు 111600 వరకు కాన్నిల తగ్గించినప్పుడు దానికి తగిన నట్లుగా మనుష్యులను తగ్గించుటకప్పు ప్రభుత్వ మేమియుచేయజాలదని గవర్నరు నెను. 26 గురు జిల్లా యినస్పెక్టరులతో తమ తీర్మానమును శాసనసభవారు తిరిగి ఆలోచింపక పోయినట్లు యీ విద్యావిషయమున ఆకంక్షనడవలెనని సహాయకమిషన్ గ్రాంటులను పంచిపెట్టుటకన్న చేయవలెనని. వైమోరీ విద్య రక్షించుటకు ఆయాప్రజలతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిపి తెలుసుకొన్న సమాచారము నలన జిల్లా బోర్డులు వారివారి యిన స్పెక్టరుల సేవలనుగోరవలసి వచ్చును. ఈ కష్టము లన్నింటిని తప్పించుకొనుటకు ఒక్కటే మార్గ మున్నదనియు, అదేదనగా, యీ ప్రతినిధిసభ గా వచ్చినసభ్యులు, శాసనసభలో నున్నతమ నియోజకవర్గ మనుష్యులతో చెప్పకొనుటయే యనియు గవర్నరు గారు చెప్పిరి. (అ. వె.)

టారిఫుబిల్లు

టారిఫుబిల్లుకు విశేషపుష్కలబడినిగూర్చి పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు చేసినట్టియు ప్రభుత్వమువారింగీకరించి నట్టియు సవరణను బ్రిటిష్ కార్యకుల తరపున యన్. సకలత్వా లాగారు బలపరచుచు యిచ్చిన తీరిని గూర్చి భారతశాసనసభా సభ్యుడగు చమన్ లాల్ గారు చెప్పుచున్నారు. ప్రభుత్వసహాయములన బ్రిటిష్ పెట్టుబడి దారులు హిందూజాతీయులతో ఉక్కుపరిశ్రమప్రారంభింతురనియు ను అందులన గ్రేటుబ్రిటన్ లోనివిద్యుద్యము యెక్కువగుననియు భయపడుచున్న బ్రిటిష్ కార్యకుల భయమును మోతీలాల్ నెహ్రూగారి సవరణ తగ్గించునని సకలత్వాలాగారిభి ప్రాయ మిచ్చుచు న్నారు. మరియు యీ సవరణను ఒప్పుకొనిన యెడల టారిఫుబిల్లుకు బ్రిటిష్ కార్యకు లభ్యంతరము చెప్పరని పీఠు చెప్పుచున్నారు.

స్వదేశసంస్థానాధీకుల వచ్చేసభ సమయమునెల్లా ఢిల్లీలో జరుగును. తేది యింకను నియమింపబడలేదు.

ఆగ్రా కలకత్తల నడుమనున్న తంతులకు తుపానులన నష్టము కలిగెనని తెలియుచున్నది. (అ. వె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ నామరేఖరథ సాత్తు ఎక్కడి చెందవలెను?

తిరువాన్కూరు, జూన్ 12:—శాసనసభయొక్క కడ పటి సమావేశము నేడు మామూలుగా ప్రక్షిప్తరతులతో ప్రారంభమయ్యెను. అందు కొన్ని వైకంసత్యాగ్రహమునకు సంబంధించినవి అడుగబడెను.

నామరేఖరథ భర్తయొక్క సాత్తు యెక్కడి చెందవలెనను ప్రశ్న తరువాత ఉత్సాహముతో చర్చింపబడెను. ఇంకను చెందుచినములు సభను జరుపువలెనని అట్టికేమను పెట్టుకొనబడి నను అది గ్రాంటుచేయబడలేదు. బిల్లులో మిగతాభాగము వచ్చే సమావేశమునకు అపివేయబడెను. (అ. వె.)

ఆంధ్ర నాటక పరిషత్తు

సాహిత్యసభాధ్యక్షులగు శతావధాని కాశీ కృష్ణమాచార్యులుగారి యభిప్రాయములు (సంభాషణ)

ప్ర:—తమరు, నాటకరచనమున పూర్వలాక్షణికుల ననుసరింపవలె నందురా?

ఉ:—ఈ ప్రశ్నకు పూర్వనాటకకవులే సమాధాన మిడిరి. మురారివంటి పూర్వచారపరాయణులు గూడ, నట్టి నిబంధనల యుద్ధోచితముగనే గ్రహించుటయే దానికి తార్కాణము. పూర్వకాలము, పూర్వలాక్షణికులే యెల్ల ప్రథమ ప్రపంచమును శాసించినవన్న, పూర్వకాలముతోనే ప్రపంచ మంత రింపవలసియుండెడిది.

ప్ర:—సంస్కృతనాటకాదులెల్ల నిర్దుష్టము లనువాదము చెల్లునా?

ఉ:—లక్షణగ్రంథములలో 'దోష' (పక్షరణ) ముందు టయే, సంస్కృతగ్రంథముల గలదోషములకు నిదర్శనము. సంస్కృతముననున్న విషయమెల్ల నిర్దుష్ట మనుకొను భక్తి నాకింకను కుదురలేదు.

ప్ర:—నాటకములు నీతిబోధకములుగ నుండవలెనని మీ అభిప్రాయమా?

ఉ:—నీతిబోధకములుగ నుండుటెట్లున్నను, నీతిబాహ్యములుగ నుండగూడవని నాయుద్దేశము. శాకుంతలమున నీతి బోధ యెచ్చటగలదు? అట్లే అనేక నాటకముల నీతిబోధ కని పించకపోవచ్చును.

ప్ర:—పాత్రధారి తాను ప్రదర్శించు నాయకునితో తాదాత్మ్యము నందదగునా?

ఉ:—తాదాత్మ్యము నొందినవాడు తిరిగి మనవాడు కాజాలడు. వాని తాదాత్మ్యము, ఆహార్యము.

ప్ర:—పోనిండు. ఆహార్యజ్ఞాన మనుటకన్న నద్దానిని భ్రమత్వక మనవచ్చునా?

ఉ:—భ్రమయన్న, భ్రమనాశకముగు బాధకారణమును నిరూపింపవలసి యుండును. అభిజ్ఞానసత్తాజ్ఞానము నుదయింప జేయుకారణమును నిరూపించిననే గాని భ్రమ యనజెల్లుదు.

ప్ర:—నటునకు ఇష్టసిద్ధియం దేమినిదర్శనము?

ఉ:—సామాజికనియం దుచ్చవించు సజాతీయరసానుభవమే, నటునకు నిదర్శనము.

ప్ర:—ప్రదర్శింపబడు ప్రతిరసమును, ఆనందముగ గ్రహింపబడవచ్చునా?

ఉ:—అట్లేన్నటికిని కాదు? హరిశ్చంద్రునియవధి తిలకించినవాడుగాని, పలాణిదురంతమును గాంచినవాడుగాని, రక్షణమున నానందము ననుభవించుచున్నా డెట్లు నాపంటివాని యనుభవమునకుమాత్రము దూరము. ప్రేక్షకునియందు సజాతీయరసానుభవమును కలిగించుటయే యానంద హేతువుగ గ్రహించుటయందు నా కభ్యంతరములేదు.

ప్ర:—కవి, నట, చిత్రకారుల ప్రవృత్తియం దేమైనను సాహిత్యము గలదందురా?

ఉ:—కవి తాను దర్శించి, యనుభవించు ప్రకృతిపురుషుల లీలను కల్పరూపమున చిత్రించును. చిత్రకారుడు, రూపరేఖనము ననుకరించును. నటుడు, చేష్టానుకరణమొనర్చును. శివుడు తా గాంచు సర్వము ననుకరింప యత్నించునట్లే ప్రకృతి శివుడు కవి, ప్రకృతివిలాసము ననుకరించుటయందు, నిర్వాణ జానందమును బొందును.

ప్ర:—కవిస్వప్తి యన నేమి?

ఉ:—సామాన్యమానవునిదృష్టిగోచరము కాని, ప్రకృతి మాత్స్యముల భావనాచమత్కృతిని గని, చిత్రించువ్రతిభయే కవిస్వప్తి.

సంగీతముయొక్క స్థానమునుగురించిన సంభాషణ ముందు ప్రయోగింపబడును.

సశేషము.
(ఒక విలేఖరి)

మోకల్ రిజిస్ట్రేషన్ కౌన్సిలు

పాట్నా, జూన్ 12:—ఈకాన్సిలులో రెఫ్ పెనెంటు కలగల్గె దిల్లియు కిల్లుటగారు రాజీనమృతులన వారి స్థానే కాగామిముల యన స్పెక్టరు జే.రెల్లం రెఫ్ పెనెంటు కలవల్గె దిల్లియు. టి. ఫినిలేషనుగారు నియమింపబడిరి. (అ. వె.)

వైకంఠస్వామి

శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారి ప్రకటనము

వైకంఠ స్వామిగారి మహామేళమును గురించి 150 మంది వైకంఠస్వామిగారు. శ్రీరామ గారి వలంబీతులుగా చేరుకొని పాఠశాలను నమోదుచేసి ఆరసర ముకలిగినపుడు వారిని పిలిపించెదట ఇప్పుడు వేగులు మాత్రమే నమోదుచేయబడును. ఇప్పుడు ధనసహాయ మత్యవరము. ఆరునెల లవరకును సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు మనము సంసిద్ధులము కావలెను.

శ్రీరామాయణగుర్వాములు వైకంఠస్వామి విశాలమగు తమ ఆశ్రమమును సత్యాగ్రహసంఘముగా దుపయోగించుట కను మతించిరి. యోగం నాయురు సభలకొర కచటచేయబడినకాలలను గూడ సంఘమువారి కొసంగిరి. వలంబీతులకు మంచియమముల నేర్పరిచిరి. ఆశీర్వాదమున నిపుడు నిర్మాణవిధానమునం దన్నికా ఖిలశీవములును బాగుగా జరుగుచున్నవి. రాట్టములమీద నూలు వడుకుటయు ఏకులుచేయుటయు తీరుబడిగలపారికందరికినిముఖ్య కర్తవ్యమైనది. యువకులు సత్యాగ్రహస్థానమువద్దనున్న పుడు తమ విధిని నెరవేర్చుట ఆశ్రమములో నూలువడుకుదురు. పిండిని గూడ నేర్పుచున్నారు. ఆశ్రమములో తుడుచుట, కడుగుట, వంటచేయుట మున్నగుపనులనున్న టినియుములేచేసెదరు. సత్యాగ్రహస్థానమువద్దగూడ వానలేనపుడు రాట్టముపై నూలువడుకు చుందురు. శివమునకు 120 రూపాయలు ఖర్చుపడుచున్నది.

అస్పృశ్యతను తొలగించుటకే వైకంఠ స్వామిగారి సత్యాగ్రహ ము జరుగుచున్నది. అస్పృశ్యత దక్షిణదేశమునందంతటను కలదు. ఈసత్యాగ్రహమువలన కొంతవర కనుకూలము కలిగినది. గాన నెల్లవాయన సహాయము చేయుటవరకు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రములలో పనిచేయు వారందరను ధనమును సమకూర్చి వైకంఠ స్వామిగారిని సమస్త కోశాధికారి గోవిందచవార గారి సేవపంపగోరెదను. ఒక్కొక్కతాలూ కానుండి కనీసము నూరు రూపాయలైన పంపవలెను. దేశకళ్యాణమునందు నమృతము కలవారందరను ధనసహాయము చేయగోరెదను అని శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారు నిన్న 12 వ తేదీని నేలమునుండి ఒకవిజ్ఞప్తిని ప్రకటించిరి.

శ్రీరామాయణ కాంగ్రెసు సంఘసభ

నిన్న సీసభ వైకంఠ స్వామిగారి జరుగవలసియుండెనుగాని వర్షమువలన హెచ్చుమంది రాజాలకపోవుటచే జరుగలేదు.

అస్పృశ్యతానివారణ సంఘసభ

ఈసభ కొచ్చిలో సత్యాగ్రహశ్రమమున జరిగినది. సత్యాగ్రహమును సాగించి విమమమునుగూర్చి చర్చించిరి. పిండ్ల భారతనిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘము) శివప్రసాదుగార్లు నేడు కల్లికోటకు వెళ్లిరి. నేను దేవాలయముగోడ్డులకు వెళ్లగా ఎవరును అడ్డుచెప్పలేదు. బ్రహ్మసమాజమున చేరినను నిమ్మ జాతులను రాసియుమని పోలీసు సబుయిన స్పెక్టరు తెలిపెనని పిండ్లగారు నుడిచిరి. రామునిమీసను మాధవును నాయుడుగార్లు సభకువచ్చి మరల కల్లికోటకు వెళ్లిరి. (అ|| ప్రె||)

తారకేశ్వరము

నచ్చిదానందస్వామిని హుగ్లి జయిలుకు పంపిరి 11 వ తేదీని చెరసాలకు తీసికొని పోవుచున్నపుడు శచ్చిదానందస్వామి మార్చిలైన. ఆయనను వైద్యశాలకు గొని పోయిరి. నాటిరాత్రి స్మృతిపెచ్చినది. పిమ్మట నిన్న 12 వ తేదీని హుగ్లి చెరసాలకు పంపిరి. నిన్న ఉదయమున దేశబంధు దాసుగారు సెరంపురు వెళ్లి అచట బహిరంగసభలో నుపన్యసించిరి. నిన్న జరిగిన చిర్యలను జట్టియైన మిరందరును మేల్కొంచి సోమరితనము మాని సత్యాగ్రహమును కొనసాగింతురని నమ్మెదను. సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు రెండుమాడు కోజులలో నాకుమారుని పంపెదను. అని దాసుగారు నుడిచిరి.

మత కలహములు

మాంఘీరులో జరిగెను

11 వ తేదీని మాంఘీరులో వహమ్యుడీయులును అర్య సమాజమువారును మతవిషయములను గూర్చి చర్చించుచుండగా తగవు ప్రారంభమైనది. రాత్రిను కర్రలను విసరుకొని కొట్లాడిరి. కొందరికి గాయములు తగిలెను. అ|| ప్రె||

బాపరు అకాలీకేసు

నిన్న 12 వ తేదీ విచారణ

మాదక అపరాధసాక్ష్యము జరిగినది. "రామనారాయణసింగు దేశ్ డ్రోహిగాన నరసింహపురంబునని కాంతాసింగు నుడిపెను. లాబుసింగు పోలీసువారి గూఢచారిగాన కుస్తీపంజె మునకు చెల్లి నేను అతనిని పిస్తోలుతో కాల్చించితినిని ధానాసింగు తెలిపెను. మరియొక నెలకు ధానాసింగు నరస్తుచేసిరి. అప్పుడతడు నిజమంతయు తెలిపెను. నన్ను కుట్రపంపవలెనని నేను పోలీసుయ్యుడొగల నెఱచిని కోరలేదు. మొదట నాకుబాపరు అకాలీకేసు అభిమానములేదుగాని నాస్కానాపాత్యలుజరిగిన పిమ్మట నాఅభిప్రాయము మారినందున వారిలో కలిసిపనిచేసితిని. నేను పాత్యచేసియున్నచో అపరాధముగానుండియుండను" అని యాసాక్షి చెప్పెను. పిమ్మట నాల్గవ అపరాధసాక్ష్యమిచ్చెను. "నేను చాలకాలము నేనలోనుండి పిమ్మట కృష్ణసింగుగారి యువనాస్యమును వినబోతిని. ఆయన ఆసహాయోద్యమమును గూర్చి తెలిపెను. నేను నేనను మరల అకాలీకేసుని. కృష్ణసింగు కోరినందున బాపరులలో చేరితిని" అని యాసాక్షి చెప్పెను. (అ|| ప్రె||)

శ్రీ యుత మద్దూరి అన్నపూర్ణ య్యగారు

నేడు చెరసాలనుండి వదలిరి రాజమహేంద్రవరమున కాంగ్రెసు పత్రికకు ప్రథమ మున కంపాచుకుగా నుండిన శ్రీయుత మద్దూరి అన్నపూర్ణ య్యగారిని నేడు ఉదయము 8 గంటలకు రాజమహేంద్రవర ము సెంట్రలు జయిలునుండి వదలిరి. చాలమంది కాంగ్రెసు వారును మిత్రులును అన్నపూర్ణ య్యగారి వెనుకటి శిష్యులును జయిలు గుమ్మముకడకేగి అన్నపూర్ణ య్యగారిని పుష్పమాలాలంకరించి గాంచిరి. ఆయన చాలసీరసముగా నున్నారు. 10 పానులు తగ్గిపోయెను. నేడు సాయంకాలము బహిరంగసభ జరుగును. (తం||చె||)

మెయిలు స్టీమరు

బొంబాయి, జూన్ 12:—5 వ తేదీన లండను తపాల తో బయలుదేరిన "మేసిడోనియా"పి అంకు ఓ మెయిలు స్టీమరు 11-వ తేదీన పోర్టు నెయడకు వచ్చి ఆసినముననే అచ్చటనుండి బయలుదేరెను. జూన్ 7 వ తేదీన బొంబాయి తపాలతో నీయలుదేరిన "కేజిరిహిండ్"పి అంకు ఓ మెయిలు స్టీమరు జూన్ 11 తేదీనవిదేశము వచ్చి అమరునా డచ్చటనుండి బయలుదేరెను.

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల మచిలీపట్టణము

ఈ కళాశాల వేసవికాలపు సెలవుల అంతరము ఈ నెల 30వ తారీఖున తెరవబడును. సామాన్యవిద్యా కాఖయందు చాలవిభాగము ప్రారంభమునుండి (అనగా 1వ ఫారమునుండి) ఆచార్యవిభాగము అంతమువరకు (అనగా 8 సం|| పరిమితిగల కాలేజి కోర్సు అంతమువరకు) ఇచ్చట విద్యగరపబడును. మే కాని క లో ఎంజినీయరింగునందు విశేషసాధనసామగ్రి సంగ్రహమును ఉన్నతవిద్యాప్రదాననిర్వహణమును ఉన్నవని ఈవలకే అందఱును విదితము. ఆచార్యవిభాగమునందు చరిత్ర పరిశోధనమును రాజకీయ శాస్త్రబోధనయు కొలవెన్ను రామ కోటీశ్వర రావుగారి యా జ మాన్య ము క్రింద జరుగుట కేర్పాటు చేయబడియున్నదని తెలియజేయుటకు సంతసముచున్నది. ప్రాచ్యచిత్రశిల్పము ప్రమాదకుమార చుట్టిగారి యధీనమున మెప్పు వడయుచున్నదని ప్రకటించ నుత్సాహముగ నున్నది. విద్యావిధానమును కార్యనిర్వహణ మును ఈమధ్య గురుకులవిద్యాలయాధిపతిగా తమ జీవితమును ధారపోసిన స్వామిశ్రద్ధానందులవారు వచ్చిచూచి చాలప్రశంసించియున్నారు. ఈవిషయముల నన్నిటిని కున యాంగ్లము గమనించి కలాశాలనుగూర్చి గర్వపడుచు తమవిజ్ఞులను దేశమాత యొక్కనేడు కానుకలుగా దలంచుచు కలాశాలకు పంపించ వలెనని నేను బ్రార్థించుచున్నాను. రాజోవువత్సరమునకు విద్యావిధానమును ఇతరకలాశాల సమాచారములును గలపుస్తక ముచ్చపడియున్నది. వలయువారు దానికొప్పుకు నాలుగకాల తపాలబిళ్లలు పోస్టుద్వారా పంపించిన బడయగలరు. చి|| శ్రీ: వాసరావు అధ్యక్షులు.

వాతావరణస్థితి

1924 సం జూన్ 13-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో సగటు వర్షము	జూన్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము	ఏప్రిల్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము
గోపాలపురం	97.7	81.8	0.08	0.08	44.96
విశాఖపట్టణము	91.6	84.8	...	0.86	87.09
కాకినాడ	89.5	84.5	...	0.29	89.09
మచిలీపట్టణము	104.0	79.9	0.15	0.34	41.59
కర్నూలు	96.9	77.5	...	0.80	26.01
బళ్లారి	98.8	75.1	...	1.22	20.51
కడప	99.7	82.8	...	0.46	81.28
నెల్లూరు	102.5	84.0	...	0.98	87.98
మద్రాసు	102.4	78.3	0.18	0.60	50.74
కడలూరు	98.8	80.2	...	0.02	52.94
సేలము	92.9	78.0	...	0.75	89.80
కోయంబత్తూరు	79.7	70.3	0.26	8.17	22.29
తిరుమనాపల్లి	94.4	77.1	...	0	88.19
తాగపట్టణము	98.7	78.8	...	0.88	54.98
మధుర	84.5	73.8	0.06	0.87	88.58
పొంబక్	92.8	80.7	0.05	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	0.24	0.14	28.84
తిరుచేంద్రము	79.9	72.6	2.95	16.42	64.51
కొచ్చిక్	82.8	78.7	8.51	26.88	114.51
కాలికట్టు	81.0	72.3	1.45	23.00	117.16
మంగళూరు	80.0	78.1	2.24	17.94	125.68
రెంగునూరు	81.3	65.0	0.03	8.11	85.87
మేర కార	...	...	...	...	125.46
కొడైకనల్	62.7	58.6	0.20	2.88	62.18

సర్వారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.15 వర్షముచేను. గోపాలపురంలో చినుకులుపడెను. మేఘము కొంచెము దట్టముగ నున్నవి. దక్షిణమున ఆర్ద్రతతక్కువ. పగటివేడిమి 4.9 నుండి 8.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టణము కాకినాడలో రాత్రి వేడిమి 4.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. కర్నూలులో ఆర్ద్రతతక్కువ. శీతోష్ణస్థితి సుముగ నున్నది. కర్నాటకము:—మద్రాసులో 0.15 వర్షముచేను. మేఘములు వ్యాపించినవి. నెల్లూరులో ఆర్ద్రతతక్కువ. ఇచ్చట రాత్రి వేడిమి 2.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి 8.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2.5 డిగ్రీలు తక్కువ. దక్షిణమున వర్ష సాతము హెచ్చుచున్నది.

ఎస్. ఆర్. పాపూరూ, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

సహస్రవేదము జిల్లాలో ఆగ్ని

6 గురు మనుష్యులు మెల్లలు తలపడిపోవుట ఢిల్లీ, జూన్ 12:—సహస్రవేదము జిల్లాలోని జరుగ్ భూమిలో గొప్ప అగ్నిప్రమాదము కలిగెనని యిచ్చటికి వర్తమానము వచ్చెను. అక్కడ 200 గుడిసెలును కొన్ని యిండ్లును తగులబడి పోయెను. 6గురు మనుష్యులును పిల్లలును కాలిచని పోయిరి. ఒకడు చాలవృద్ధుడై నున్నాడు. ఒక సహాయుని ఖనిమీర్యాలుచేయబడెను. సప్తమంతులు ముఖ్యముగా మహమ్మదీయజాతికే కలిగెను. (అ|| ప్రె||)

సాన్యాము గవర్నరు

షిల్లాంగ్, జూన్ 12: 29వ తేదీన కర్ లెల్లిహాతు శక్తితో బయలుదేరి అస్సాము గవర్నరు గోలండ్నా గుండా కలకత్తాకు పోవును. జూలై రెండవ తేదీ కలకత్తాకు చేరును. కలకత్తానుండి తేదీ కర్ యింగ్లాండుకు పయనమగును. గవర్నరు జూలై 18వ తేదీకి షిల్లాంగుకు తిరిగి వచ్చును. (అ|| ప్రె||)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం. జూన్ నెల 13 వ తేదీ

శుక్రవారము

నిరూపణ

ఇంగ్లండుకు బోయిన రాయబారులకు నిరూపణ లిఖించి. పంగతి సందర్భములను తెలుపుటయే తదవుగ, లేబరుపక్షమువారు స్వరాజ్యము నిచ్చెదరని, వీరు భావించిరి. అసహాయవాదుల మూర్ఖతవలన స్వరాజ్యము వెనుకకు బోయెనని దుజువుచేయుటకు వీరు సమకట్టిరి. లేబరుప్రభుత్వము నందండరును ఎరిగినవారే. మూలముగా రిది పరకు హిందూదేశమునకు వచ్చియుండిరి. శ్రీనివాసశాస్త్రి ప్రభృతులతో సంప్రతించి యుండిరి. హిందూదేశము గూర్చి పుస్తకమును రచించి, అందు విశాలాభిప్రాయములను దెలిపి యుండిరి అట్టి స్నేహితుడు ప్రధానామాత్యుడని నలంకరించినపుడు, హిందూదేశమునకు మేలు జేయకుండునా? ఫిలిప్ ప్సాడునుగారు కోశాధిపతులు. వీరు బిసెంటుగారి శిష్యులు. న్యాయించి యా వ్రాతకు వశాయాలు గూర్చి అనుకూలము లగు వ్యాసములను వ్రాసియుండిరి. మంత్రీపదవిని వహించినపుడు వీరు ఊరకుండురా? మిగిలిన వారందరును హిందూదేశమునకు మిత్రవర్గములని వారే. వెడ్డెవుడ్లు, బెకన్సురు, లాన్సుబరీ మున్నగు లేబరు ప్రముఖులు గలరు. వీరందరును దగ్గరవారే. లబజతరాయిగారికిని వెడ్డెవుడ్లుగారికిని ప్రాణస్నేహము. ఇట్టి అనుకూలపరిస్థితులలో, హిందూదేశమున కిడిగిన మాత్రాన స్వాతంత్ర్యము లభింపకుండునా? ఇట్టి యాహలతో హైందవ రాయబారులు ఇంగ్లండుకుబోయి, ప్రభుత్వమువారిని ప్రోద్బలపరుచుటకు మిగుల తంటాలుపడిరి.

ఇతివృత్తములో నెంత స్నేహము గనుపడుచున్నను, కార్యములై వెడలినపుడు రాయబారుల యెడ లేబరుప్రభుత్వమువారు తూష్టిభావము వహించుట వింతగాదు. ఇంగ్లండునందు అన్ని పక్షములవారిలోను సామ్రాజ్యబలగర్వ మధికముగ నున్నటుల నోచును. వారిలోవా రెంతపోరాడినను సామ్రాజ్యవ్యవహారములను విచారించవలసి వచ్చినపుడుమాత్రము మిగుల వెనుకంజ వ్రేచెదరు. సామ్రాజ్యతీక్షణ్యమున కెక్కడ భంగముగలుగునో యని యాతురము జూపెదరు. హిందూదేశము విషయమై ఆలివియరు ప్రభువుగాని, రిచర్డుగాని, మాక్స్ నాల్లు మున్నగువారుగని ప్రసంగించినపుడు వీరికిని కస్పర్స్ టిపుపక్షమువారికిని దృష్టిపథమునం జేమయిన భేదముగలదాయని నోచును. ప్రభుత్వ బాధ్యతను వహింపకముందు, లేబరు సభ్యులు స్వయంనిర్ణయ సూత్రాది గంభీరవిషయములను ప్రతిపాదించిరి. అట్టివారు, కొంచెము పలుకుబడిని సంపాదించగనే, మాంటుఫర్డు సంస్కరణములతో సంత్రిప్తిజెందుడని భారతీయులకు హితమొసగుచు, తమ కథకారము చేకూరగనే వీరిపని నిమృతాయ వాటును జేసెదమని యాశ బెట్టిరి. అట్టియధికారము లభింపగనే, వెనుకటి వాగ్దానములకు నున్నజాట్టి, బ్రిటీషు ఇంపీరియలిస్టులు పలికెడిరీతినే వీరునుబలుకుచున్నారు.

మితవాదనాయకుల హెచ్చరికలుగాని, ప్రార్థనలుగాని, లేబరుపక్షమువారిని ప్రేరేపించుటక బోయెను. శ్రీనివాస శాస్త్రి, రంగాచార్యులు, బిసెంటు, రాయి, వణ్సుఖించెట్టి, ఈశ్వరశరణు, ఆలిఇమాం, కే. జి. గుప్తగార్లు, మున్నగువారు తుద కొక విన్నపమును తయారుచేసిరి. లబజతరాయి, మారికిషన్ లోగార్లు సంకలములుగూడ నైకొనబడునట. దీని యందు వీరు నిట్టూర్పును విడిచిరి. ఇంగ్లండు శీఘ్రకాలములో స్వరాజ్యము నిచ్చునను నాశ, హిందూదేశమునకు లేదని, వీరు స్పష్టముగ నివేదించిరి. స్వరాజ్యసంపాదన కవలంబించు సాధనముల విషయమున కొంత భేదాభిప్రాయ మున్నను, స్వరాజ్యావ్యయమువిషయమై ఎట్టి అభిప్రాయభేదము లేదని వీరు సూచించుటయొక్క, స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుటకు హిందూదేశమునకే యధికారముగలదని వీరు స్థిరపరచిరి. స్వయంనిర్ణయాధికారము నీరీతిని గోరుచు, మరల రాయల్ కమిషన్ నను పంపవలయునని సూచించుట, కడు విరుద్ధమనుటకు సందియములేదు. రాయల్ కమిషన్ వారు ప్రజలస్వపరిపాలనార్హతను విచారించి నిరూపింపవలసినప్పుచో, స్వరాజ్య మెన్నటికిని లభింపనేరదు. రాయల్ కమిషన్ లు ఫలితము, హిందూదేశమున కనుభవపూర్వకముగ దెలిసియేయున్నది. మితవాద దృక్పథము తమను విడిచిపోలేదని దెలుపుటకుగాబోలు, వీరిటుల గోరియుందురు. కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు పాక్షికస్వపరిపాలనము మాత్రము గోరుట గూడ మితవాదదృష్టికి నిదర్శనము.

ప్రజల కోరికలను త్వరలో సఫలపరుపని యెడల, సక్రమాందోశనపక్ష మంతరించుననియు, ప్రజలు నిరాశాపూరితు లగుదురనియు, ఇప్పుడయినను హైందవసమస్యను సామ్యముగ పరిష్కరించుట ముఖ్యమనియు, రాయబారులు మందలించుచున్నారు. వీరిమాటలు గాలిలోనిమాటలు. వీరి ప్రార్థనలవలనగాని, బెడరింపులవలనగాని, లేబరు ప్రభుత్వము చలనముజూపునని ఎంచజాలము. ఇంగ్లండు బుద్ధిపూర్వకముగ స్వరాజ్యము నిచ్చునను నాశ మితవాదులకే అంతరించినపుడు, తదితరుల కదృశ్యమగుట వింతగాదు. భారతీయులు స్వప్రయత్నబలమువలననే స్వరాజ్యము సంపాదించగలరని జేరినది. ఇట్టిస్థితిలో మితవాదులకుగాని అతివాదులకుగాని అపహేయోద్యమముదక్కు వేటొక సాధనము గనుపింపదు. దానిని ఎల్లరునుచేపట్టి చరితార్థమొందుటకుమారుగ ఇంకనుజూచేయుట అసర్థకాయకము. ఇంగ్లండుపై నాశనువిడవాడి, తమ శక్తిని తామునమ్ముకొని, అనన్య చింతతో దేశము పాటుబడునేని స్వరాజ్యముసిద్ధించుట కంత కాలమోపట్టదు. అట్టిస్థితి యరుదెంచునేని, ఇంగ్లండులో నేపక్షమున్నను ముందుగ హైందవసమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కరించి, ఆపిమ్మట మరెయొకపనిని జూచికొనగలరు. శాస్త్రి, బిసెంటు ప్రభృతులకు గలిగినయనుభవము బట్టి భారతీయులు నేర్వదగిన పాఠ మిదియే.

లిట్టును ప్రభువుగారి ఒడార్పు

బెంగాలు శాసనసభవారి తీర్మానముననుసరించి గవర్నరుగూ లిట్టును ప్రభువుగారు విద్యాశాఖలోని ఇన్ స్పెక్టింగు ఆఫీసరులను తొలగించిరి. ఇయ్యది కేవలము జాతీయపక్షమువారిని సాధించుటకు జేసిన కార్యముగాని వేరుగాదు. శాసనసభవారుగొనిన గ్రాంటును అవసరమగుచో, గవర్నరుగారు పునరుద్ధరింపగలరు. అందుకు వీరుబూనక లోకమునకు స్వరాజ్యపక్షమువారి యక్రమమును జూపింప

రయిరి. కాని, వీరి యూహన ఫలముగాలేదు. ఇన్ స్పెక్టింగు ఆఫీసరులు గవర్నరుగారి యొద్దకు రాయబారము వెడలగ, వారు తమ యుబుసునంతను వెలిగిక్కిరి. ఈ విషయమై తామేమియు జోక్యము గలుగజేసికొనజాలమని బలికిరి. శాసనసభ వారి గ్రాంటును పునరుద్ధరింపకబోయినచో, విద్యా సౌష్ఠ్యము పాడయిపోవునని, వీరెంతయువగించిరి. ఇన్ స్పెక్టింగు ఆఫీసరులు, శాసనసభ్యులతో విన్నవించుకొనవలయునని, వీరు సలహానిచ్చిరి. లిట్టును ప్రభువుగారి అపూర్వచర్యవలన, వారే పరిహాసపాత్రులగుచున్నారు. శాసనసభ్యుల విచారితచర్యవలన, విద్యాభివృద్ధికి నష్టముగలుగుచో గవర్నరుగారే జోక్యము జేసికొనరో దెలియదు. ఇన్ స్పెక్టింగు ఆఫీసరులను తగ్గించిన మాత్రమున విద్యకు నష్టము గలుగుననట విశ్వసనీయముగాదు. ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందు, ఇన్ స్పెక్టింగు ఉద్యోగులసంఖ్య విస్తారమయినది. విద్యార్థులు తక్కువగనున్నను, బడుల సంఖ్య విస్తరింపకున్నను, ఇన్ స్పెక్టరులసంఖ్య మాత్రము హెచ్చుగనున్నది. విద్య కిచ్చెడి గ్రాంటులలో, చాలభాగము ఇన్ స్పెక్టరులకింద వ్యయమగుచున్నది. లిట్టును ప్రభువుగారి పంతము వలన, ఇన్ స్పెక్టరుల సంఖ్య తగ్గిపోవుచో, దుఃఖించువారుండరు. విద్యకు నష్టము వాటిలైనని ప్రజలు విలపింపబోరు.

సంస్కరణముల విచారణ

సంస్కరణవిచారణ సంఘమునందు సభ్యుల నామము లింతవరకు బూర్తిగ దెలియలేదు. కొందరు సభ్యులవద్దనుండి అంగీకారసూచన లింకను ప్రభుత్వమునకు జేరలేదట. ఇదివరకు సభ్యత్వము నంగీకరించినసభ్యులు, సిమ్లాలో నున్నారు. వీరు త్వరలో గూడి ఒండొరులతో సంప్రదించెదరట. సర్ శివ స్వామిఅయ్యరు, డాక్టరు పరాంజయై, పూమ్, మాఫీ, మడ్డిమెన్, స్మిత్తుగార్లింతవరకు సభ్యత్వము నంగీకరించిరి. సప్రగారును బరద్వాను మహారాజు గారునుగూడ అంగీకరించిరిని దెలియుచున్నది. జన్నాగారి అంగీకారమింకను చేరలేదట. వైవారి నామములజూచిన, విచారణసంఘ స్వభావమును గుర్తించవచ్చును. శివస్వామిఅయ్యరు, పరాంజయై, మాఫీ, బరద్వాను మహారాజుమున్నగు భారతీయుల యభిప్రాయములను వివరింప నవసరములేదు. ఆపి మిగుల సంకుచితములని జెప్పుట యనగత్యము. వీరి కన్నను నెక్కువ సానుభూతిగల సభ్యులు దొరకలేదు గాబోలు! అయినను ఇంతుకు విచారించనక్కరలేదు. వలనన, యీవిచారణవలనసంస్కరణ శాసనము మార్పు జెందబోదు. దానియూధారములు మారజాలవు. ఏవోకొన్ని నిబంధనలుమారుటకు, విచారణసంఘమునం దెట్టివారు సభ్యులుగ నున్నను, యిబ్బందిలేదు. మితవాదులుసహితము యీ విచారణవలన దేశమోక్షము చేకూరునని తలచుటలేదు. ఆత్మగౌరవమున్నచో, వండిత మోటిలాల్ నెహ్రూగారివలెనే భారతీయు లీసంఘమును బహిష్కరించుట ధర్మము. వలనన, యీసంఘమువారి సూచనల నంగీకరించుచో, ప్రస్తుత సంస్కరణలతోనే సరిపెట్టుకొనవలసినవచ్చును. స్వయం నిర్ణయాధికారముగోరెడివా రెవరును, యిట్టినిరర్థక విచారణసంఘముతో సంబంధమును గల్పించుకొనజాలరు.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము మారుట

మిల్లరులెందుగారి రాజీనామాతో, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము పూర్తిగ మార్పుజెందెను. పాంకేరు గారిదివరకే రాజీనామానిచ్చిరి. అధ్యక్షులగు మిల్లరులెందుగారు తమ స్థానమును నిలుపుకొను

టకు చాల తంటాలుపడిరి. ప్రజాప్రతినిధిసభను ధిక్కరించుటకు నైతము వీరు బూనిరి. కాని, సాంఘికవాదాల ప్రాబల్యము ముందర వీరి ఆటలు సాగిరావయ్యెను. పాంకేరు మిల్లరులెండుగార్లు, ప్రాన్సు దుస్థితికిని యూరపుఖండపు కల్లోలమున కును. కారకులయిరి. జర్మనీని అణగదొక్కి, అందు కొంతభాగమును వశపఱచుకొని, యూరపు నందు ప్రాన్సుదేశ మగ్రస్థానము నహింసపఱవలెనను నాశ వీరి నావహించెను. ఆ కారణముచే జర్మను సమన్వయ పరిష్కారమగుట దురదృష్టమయ్యెను. మిత్రమండలి దేశములు తెలిపిన హితమును, వీరు నిరాకరించిరి. నవ్వకవిహారమును జర్మనీ గవ్వలతో గూడ చెల్లించవలయునని వీరు పట్టుబట్టిరి. రూరు భాగము నాక్రమించుటవలన, ఉభయదేశముల కును నష్టము గలిగెను. జర్మనీదేశమునందు ఆర్థిక స్థితి ఎటుల దుర్బలమయ్యెనో, ప్రాన్సునందును అటులే జరిగెను. పాంకేరుమిల్లరులెండుగార్లు పద్ధతులు దేశమును వివత్పరంపరలో ముంచుచున్నవని, ప్రజలు గ్రహించిరి. అందుచేతనే, పాంకేరు మిల్లరులెండుగార్లు శక మంతరించెను. హరియటు గారు మంత్రీపదవి నాక్రమించిరి. వీరు రాష్ట్ర మాన్యసాల్వగారితో సంప్రదించెదరని దెలియుచున్నది. నూతనప్రభుత్వమయినను కఠినదృష్టిని విడనాడి, జర్మను సమన్వయపరిష్కారమునకు తోడ్పడునో, తన మరల చిక్కుల దెచ్చిపెట్టునో ముందుగాని తెలియదు.

నిర్మాణకార్యక్రమము

సంయుక్తరాష్ట్ర కేవలసభనారు, గ్రామప్రజలు నేయుటనుపడుకుటను చేపట్టవలయుననియు, కద్దరును మాత్రమే యుపయోగించవలయు ననియు, మద్య విక్రయమును మాన్చివేయవలయుననియు, క్రైస్తానించుట మిగుల సంభావ్యముగనున్నది. కేవలము, సంయుక్తరాష్ట్రపురయితులు. వీరియం దిదివరకే విశేషప్రబోధము గలిగెను. రియతులుమేల్కొనెనగాని, దేశముమేల్కొనదు. పోముడున్ని పంట పండించెడివారు కద్దరునిర్మాణమునకుగూడ తోడ్పడుటచే, తిండికిని బట్టకును కలెవుండదు. వీరివలెనే అన్ని రాష్ట్రములలోను ప్రజాసామాన్య మినిర్మాణ కార్యక్రమమును చేపట్టవలయును. ప్రజాసామాన్యమున కిది అమృతప్రమానముగ నుండును. వారికి భుక్తియు ముక్తియు దీనివలన లభించును. దీని సాధనమును గ్రహించుట ప్రజాసామాన్యమునకు కడుసులభము. ఎట్టి సంపదములును వారిని బాధింపజాలవు. గ్రామములలోనురుకుగ పని జరుగుచో, ప్రజాప్రబోధము త్వరితముగ గలుగెను. శాశ్వతలాభము చేకూరును. వివాదములతోను, రాధాంతములతోను కాలము గడుచుచున్నంతవరకు, స్వరాజ్య సిద్ధియు వెనుక బట్టుచుండును. ఇప్పుడు గావలసినది సంతత కార్యదీక్ష. నాయకులను ప్రజలును దీక్షానిమగ్నులగుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి నాటకపరమట కేరికిని సాధ్యపడదు. రాజ్యపు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభవారు ప్రజలలో కార్యోత్సాహమును పురికొల్పెదరుగాక !

జ్యోబాల్యాండు

యూరప్రియను జాతుల, ఆఫ్రికాఖండమును తమ యిచ్చవచ్చిరేనిని పంచుకొనుచున్నవి. ప్రజల లాభనష్టములనుగాని, న్యాయధర్మములనుగాని, ఇవిపాటించకున్నవి. ఆఫ్రికాలోని జ్యోబాల్యాండును గూర్చి ఇంగ్లండుకును ఇటలీకిని చాలకాలము నుండియు తగాదా జరుగుచున్నది. ఆతగాదా

ఆంధ్రుల
గాంధీమహాత్ముని వ్యూహానిధి
లక్షరూపాయలు నమర్చింపవలెను

13.6.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు
ర్యాలి శ్రీ బాలగంగాధరతిలకు
పుస్తకభాండాగార కార్యదర్శి
ద్వారా
చందాలు
59748-2-7
32-0-0
రూ 39780-2-7

కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
కంతులుగారికిఁజేసిన వసూళ్లు
ఇదివఱకు
కావలిఫిర్కా కాంగ్రెసుసభకు
కార్యదర్శి గుంటూరు వెంక
టసుబ్బయ్యగారిద్వారా
15701-13-5
100-0-0
రూ 15801-13-5

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 లంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు

ఇప్పుడు పరిష్కారమయినది. జ్యోబాల్యాండును ఇటలీకి జేరిన సోమాలీలాండులో గలుపుకొనవలయునని ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు ఆశించుచున్నారు. కేనియాలోనిది భాగముగనుండవలయునని బ్రిటీషువారు గోరుచున్నారు. ఆఫ్రికాలో ప్రాన్సుకును ఇంగ్లండుకును భూమిదొంకుచో, ఇటలీకి ఉత్తరఆఫ్రికాలో భూమినియవలయునని 1920 సంవత్సరములో ఒడంబడిక జరిగెనట. ఆయెడంబడిక ననుసరించి జ్యోబాల్యాండు ఇటలీకిచ్చివేయబడెను. ప్రాన్సు, ఇంగ్లండులు, తమకు దొరికిన భాగములతో సంతృప్తి జెందినవి. ఇటుల నూతన ప్రదేశములను సంపాదించుటకు, ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, ఇటలీలను ప్రేరేపించెడి యుద్దేశ్యమేమి? ఆఫ్రికాదేశీయుల నుద్ధరించుట కని, యీ దేశములవా రెలుగెత్తి చాటెదరు. కాని, ఆఫ్రికాదేశీయులు వీరి నిందుకు ప్రార్థించిరా? తేనియెడల, స్వలాభముతప్ప వేరొకయుద్దేశ్యము లేదని దలంపవలసినవచ్చును.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు నేటిదినము కారాగృహవిముక్తులయిరి వినుట కెంతయు సంతసించెదము. కాంగ్రెసుపత్రికను ప్రచురణతో నిర్వహించుచు వీరు అధికారవర్గపు కోపానలమునకు బాత్రులయిరి. వీరిపై మోపిననేరము, నిరాధారమయినది. అన్నపూర్ణయ్యగారు కారాగృహము నకుబోయినను, కాంగ్రెసుపత్రిక నిరంతరాయముగ కొనసాగినది. మరల నికొక సంపాదకులు గూడ నిర్బంధమునకు లోనయిరి. కాని కాంగ్రెసు పత్రిక ప్రతిష్ఠ మరింత యతి శయించెను. ముద్ర సిద్ధ దేశ సేవకులగు బ్రహ్మజోస్యుల సుబ్రహ్మణ్యంగారి సంపాదకత్వముక్రింద, యీపత్రిక మహాత్ముని యాశయములను జంకులేక బోధించుచున్నది. అన్నపూర్ణయ్యగారు మరల కాంగ్రెసుపత్రికను నిర్వహించగలరు. వీరు ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో సీకార్యమునకు బూనెదరనుటకు సందియములేదు. నిర్బంధములవలన, సదుద్యమము నశించుటకు మారుగ, సత్వరాభివృద్ధి జెందగలవు. విశుద్ధమగు ససహాయోద్యమమును గూర్చి ప్రజలలో విశేషప్రబోధము గలిగింపవలసిన తరుణ మాసముమయినది. అన్నపూర్ణయ్యగారి సంపాదకత్వముక్రింద కాంగ్రెసుపత్రిక యిక్కార్యమును నిర్వహించి, యధికమగు కీర్తిబడయుగాకయని కోరెదము.

విసెంటుగారి హెచ్చరిక

నిన్నటిదినము మాకు జేరిన ప్రత్యేక తంతివార్తలలో, విసెంటుగారు బ్రిటీషుప్రజలకు గావించిన హెచ్చరికను గమనింపవచ్చును. పంజాబు సంఘటనముల వలన, హిందూదేశమునకు గలిగిన దురవస్థను విసెంటుగారు చక్కగ వర్ణించిరి. డయరు సేనాని విప్లవము నణగదొక్కుటకు మారుగ దానిని కల్పించెననియు, ప్రజల ప్రాణములు సురక్షితములు గావను భీతి ప్రజలలో బెరిగెననియు, శంకరునాయరుగారిని శిక్షించుట వలన దేశమున మరింత యలజడి గలుగెననియు విసెంటుగారు తేటపరచిరి. సక్రమాందోళనపరుల స్థితి కడు వందిగ్ధమగునని, యీమె విచారించుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితి చాల దుర్భరమనియు, స్వరాజ్య మొసగినగాని యిది దొలగిపోవదనియు, ఈమె హెచ్చరించినది. విసెంటుగారు అతివాదులు గారు. అసహాయోద్యమముతో సీమ పోరాడి సంత బాహుముగ మారి యొకరు పోరాడి యుండరు. ఈమెహితమును నైతము ఇంగ్లండు నిరాకరించునెడల, యిక నెవరుజెప్పెడి హితము రుచించునో?

ఒడ్వయరు కేసు : గాంధీమహాత్ముడు

ఒడ్వయరు కేసులో, న్యాయాధికారి యిచ్చిన తీర్పు: పరిపాలనావిధాన స్వభావమును తేటపరుచుచున్నదని గాంధీమహాత్ముడు చెల్పుచున్నాడు. పాలకులెట్టి నేరములు చేసినను, దోషరహితులగుట యగాక, అభినందనములకు పాత్రులగుచున్నారు. న్యాయాధికారి జ్యూరికి విన్నవించునపుడయినను తన విధిని నెఱవేర్పడయ్యెను. గాంధీమహాత్ముడు దెలిపినటుల, బ్రిటీషుప్రజలు తమ యసమర్థతను లోకమునకు చాటిరి. శంకరన్ నాయరుగారి వంటి రాజభక్తిపరుని కయినను న్యైవిషయములో న్యాయము జరుగలేదని, మహాత్ముడు విచారించుచున్నాడు. పరిపాలనావిధాన మెంతలోపభూయిష్టముగ నున్నదో, యీకేసునందు మరింత స్పష్టముగ నోచుచుండును. హిందూదేశమునకేగాక, నాగరిక ప్రపంచమునకంతకును దెలియుటకు ఈ కేసుఆక్కరకు వచ్చెను. నాయకుగా రోడిపోయినను, బ్రిటీషు పరిపాలనమున కెక్కువ ఓటమిగలిగినది. అంగ్లనాయకు లికనయినను మేల్కొని తమకు గలిగిన యప్రతిష్ఠను బాపుకొందురా?

విదేశ వార్తలు

భారతీయులకోర్కెలు

దొంగినియను హోమరులు

మితవాదులవిధానము

లండన్, జూన్ 11:-దొంగినియనులు వివిధ క్రీష్టలు వారు తేసికొన్నట్లు భారతీయులే తమ రాజ్యాంగనిర్మాణము నేర్పాటు తేసికొనవలెను.

ఇండియా కేంద్రప్రభుత్వము

ను రాజప్రతినిధి మంత్రివర్గముతో పాలించవలెను ఈ మంత్రివర్గము డిల్లీకానసభ్యులు జేవనటుల జేయవలెను. భారతదేశసంరక్షణమును భారతీయులకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమిచ్చి వారు చక్కబెట్టుకొనుటకు సంసిద్ధులగువరకు రాజప్రతినిధి జూడవలెను. సంస్థానాధీశ్వరులతో ఒడంబడికప్రకారమేర్పడిన సంబంధములను గూడ రాజప్రతినిధియే జూచుకొనవలెను. విదేశాంగవ్యవహారములు గూడ రాజప్రతినిధిచేతనే పరిష్కారము గావలెను.

రాష్ట్రీయ కభుత్వము

న స్వాతంత్ర్యముండవలెను. గవర్నరు మంత్రివర్గముతో పాలించవలెను. మంత్రివర్గము ప్రజానిర్వచితకానసభ్యులకు లోనై యుండవలెను. న్యాయశాఖావర్గము, హోంస్టేబిల్ పాలనమునకు అధికారమునకు లోనైయుండవలెను. కేంద్రప్రభుత్వమునకును రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునకును సంబంధములను స్పష్టముగ నిర్వచించవలెను. స్వల్పసంఖ్యాకుల ఆశయములకు భంగము లేకుండ లాభకరమగునటుల తగినంత ఏర్పాటుచేయవలెను.

సంస్కృత విచారణసంఘము

నోకదానిని ఇండియాకు అన్నిటిని విచారించి చర్చించుటకు అధికారము గలదానిని బంపి సాధ్యమైనంతవరకు ఇండియాకు దొంగినియను హోమరులును స్థాపించిననే గ్రేటుబ్రిటనుకు భారతదేశమునకు సంబంధము క్షేమముగ నుండును. 18 వ శతాబ్దములో గ్రేటుబ్రిటనుకు అమెరికాకు ఐర్లండుకు 19 వ శతాబ్దములో తలెత్తించిన యవస్థ ఇండియాకును బ్రిటనుకు రాకుండ గోరుదురేని ఈ ఏర్పాటు అవసరము. ఐర్లాండులో ప్రకృమరాచక్రియపక్షమువారు అంతరించినటుల భారతప్రకృమ రాచక్రియపక్షమువారు నాశనము గాకుండ గోరుదురేని దొంగినియను హోమరులు నీయవలెను. ప్రజలు చూతాకులుగాకుండ ఇట్లు జేయవలెను. శాంతియుతమును విధానమును ఆరసి ఈ సమస్యను పరిష్కరించెదరని మితవాదులను కొనుచున్నారు. మరల ఎన్నటికీ తెగతెంపులు లేకుండ గ్రేటుబ్రిటను భారతీయులు స్నేహపాశములతో నిరంతరము ఐక్యమయ్యే నుండురని నమ్ముచున్నారు.

అమెరికా ఆధ్వర్య పదవి

కూలిజిగారికే ఎక్కువ అవకాశమున్నది

క్లెవెలండు, (ఓహియో) జూన్ 11:-ప్రజాస్వామ్యవాదులచే కేర్నానబడు యధ్యక్షి ఎవరైనామి, కూలిజిగారికి ఎన్నుకొనబడుదురను నూచనలు గన్పించుచున్నవి. క్యాలిఫోర్నియా ఎన్నికలలో అఖండవిజయము గలుగుటయు జపాను చున చట్టసందర్భములో విజయము గాంచుటయు వారికింత అవకాశ ముండుటకు కారణములు.

రిపబ్లికనులు

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రాపంచిక అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానములో తేరవలె ననుచున్నారు. జాతిసమితిలో తేరగూడదని ప్రభుత్వమువారు తేసిన తీర్మానమును ఆమోదించుచున్నారు. భూనైస్యమును, తగ్గించుటను, అంతర్జామలను, వివవాదావులను ప్రయోగించుటలోను, కొన్నినిబంధనల తేయుటను, సభజేతవలె ననుచున్నారు. కార్మికులరక్షణార్థము దిగుమతులూపద పన్నులను విధింప వలెననుచున్నారు. విదేశీయుల అప్పులనుగూర్చి బ్రిటనుపద్ధతి నవలంబింపవలె ననుచున్నారు. అప్పులను ఎగతేయటను గొప్పజాతులు అంగీకరించజాలరనియు ఒప్పుకొనరనియు తెలుపుచున్నారు.

ఫ్రెంచి నిరంకుశ పాలనము

మిల్లరండుగారి రాజీనామా

లండన్, జూన్ 11 రాత్రి 11.5 అంతర్జాతీయ అధికవ్యవహారములను చక్కబెట్టువలెనని డెన్డికేటు పత్రిక అనుచున్నదనియు, పార్లమెంటులో నిన్నజరిగిన చర్చను ఖండించుచున్నదనియు టైముపత్రికావిలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. పార్లమెంటువారు కానసవిరుద్ధముగ ప్రవర్తించుట యేగాక ప్రజాభిప్రాయమునకే విరుద్ధముగ నున్నదనుచున్నది. ఎన్నిక శంకరంధములో నియోజకవర్గమునకు హెచ్చరిక నీయలేదు. మిల్లరండుగారు పోవలెనని ప్రజలు కోరలేదు. క్రొత్త అధిక సంఖ్యాకులు ఒక్కరే ప్రజలనిపించుకొనరు. క్రొత్తపరిపాలనమునకు రిపబ్లికలక్షణము లేదనియు ఏకవ్యక్తి పాలనముగ కన్పించుచున్నదని, నిరంకుశపాలనముగ నున్నదనియు ఆపత్రిక వాకొనుచున్నది.

మిల్లరండుగారి లేఖ

సెనేటు అధ్యక్షునకును, పార్లమెంటు అధ్యక్షునకును తనరాజీనామాను ప్రకటించుచు మిల్లరండుగారు తీరమాను బంసిరి.

హెరియట్టుగారి కర్తవ్యము

నుగూర్చి కాలయాపనజేయక త్వరితముగ ఆలోచించుచున్నారు. క్రొత్తఅధ్యక్షు డెన్నుకొనబడినవెంటనే ప్రకటించుటకు క్రొత్త మంత్రివర్గము నేర్పాటుచేయుచున్నారు. క్లుప్తముగ కొంతచర్చించిన పిదప మిత్రమండలితో ప్రస్తావించుటకు పీలగునటుల పార్లమెంటును ఆపుచేయవలెనున్నాడు. వచ్చే వారారంధమున మన్మోనాట్టుగారిని లండనుకేగి జూడదలచిరి.

శుక్రవారము రెండుగంటలకు క్రొత్తఅధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు పార్లమెంటు సెనేటుసభివాసు సమావేశమగుదురు. ఫ్రెంచిరాజకీయసందిగ్ధావస్థకే ప్రాంతభర ఒక్కమారు మాచినది. సామాన్యార్థకు కష్టముగనున్నది.

మిల్లరండుగారు ప్రతిపక్షనాయకుడు

లండన్, జూన్ 12:-అతిష్టప్రముగ పార్లమెంటువారికి తన రాజీనామానుగూర్చి మిల్లరండుగారు తెలియజేసిరి. పార్లమెంటులో ప్రతిపక్ష నాయకుడుగ పనిచేసెదనని తెలియజేసిరి. సెనేటులో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు ఇట్లులేనేజే సెదరదు. ఫ్రెంచిరిపబ్లిక్ అధ్యక్షువవకి పెయ్లెలివుగాను, దుమర్టిగాను పోటీస్వల్పరని తెలియుచున్నది.

ప్యాన్ సెన్ ట్రికాభిప్రాయములు

మితవాదపత్రిక లన్నియు మిల్లరండుగారి నిర్ణయమునకు ఐక్యమయ్యివి. లెఫ్టపక్షమువారు సంతసించుచున్నారు. కొన్ని మితవాదపత్రికలు నిన్నటికార్యక్రమము ఉపద్రవకరమగు మామూలుసేర్పరిచిన దగునని జేప్పుచున్నారు.

విప్లవకారల సహాయముతో హెరియట్టుగారును వారి మిత్రులును శాస్త్రసమృద్ధమున కానసములను వాశేమొనర్చిరనియు, అతివాదులు అసమంజసముగ ప్రవర్తించుటకు మాన్యు సేర్పరిచిరనియు ఈకోడిప్యాన్ సెన్ ట్రికా వ్రాయుచున్నది. లెఫ్టపక్షమువారు రాజ్యాంగ నిర్మాణమును మార్చిరని 'పిగారో'పత్రిక తెలుపుచున్నది.

మిల్లరండుగారు రయతులకు గర్భశత్రువని లెఫ్టపక్షపత్రికయగు హుమన్లు పత్రిక తెలుపుచున్నది.

సోవియటులవై ధ్వజమెత్తుట

ప్రతికూల బోలిషివికు ప్రచారము

లండన్, జూన్ 12 ఉదయం 12-30:-రెండేండ్లకితము 'రజా'చాయ ప్రవాదా వర్ణముమీద బోలిషివితులు, ఈ వర్ణమువారు సోవియటు పాలకవర్ణమునకు ప్రతికూలముగ నున్నారని ధ్వజమెత్తిరి. కాని ఈ వర్ణమువారు రహస్యముగ సోవియటు రహస్యపు పోలీసువారు వేయకన్నులతో కనిబెట్టుచున్నను కరపత్రములను తీవ్రముగ పంచబెట్టుచున్నారు. ఇటీవలి సంగతులు, వీరు రషియా అంతటను తమశాఖలను నెలకొల్పిరనియు ఒకసంవత్సరము పూర్తిగ పనిజేసి తుదకు ఒక పక్షముక్రిందలు కాంగ్రెస్ (మహాసభ) సేర్పర్యగర్భినియు ప్రతికూల సోవియటు నాయకులు వేర్వేరు జిల్లాలనుండివచ్చి సోవియటు ప్రభుత్వమును కూల్చుటకు కార్యక్రమము నొకదాని సేర్పరిచిరి. మాస్కోలో ఈ కాంగ్రెసుసభ మే 21 నుండి 30 వరకు కూడెను. రషియను కమ్యూనిస్టు పక్షమువారు ఈ సభయముననే ఇంకొకచోట మాస్కోలోనే సమావేశమైరి.

లండన్ రైల్వే సమ్మె రిస్కెలు

పనివాండ్రకు హెచ్చరిక

13 తేదీలోపుగ భూగర్భమున పనిచేయు రైలుపనివాండ్రందరును పనిలో ప్రవేశించనిచో తొలగింపబడుదు రనియు సరియైన ప్రకటన లేకనే పనిలోనుండి నిలిచిపోయినందులకు తగిన చర్యను జరిపించెదమనియు రయల్ గ్రేగర్లమువారు పనివాండ్రకు తెలియజేసిరి.

సమ్మె వ్యాపించును

లండన్, జూన్ 12:-భూగర్భరయల్వేపరిశీలకులందు అంతమార్పు గన్పించలేదు. ప్రజలు ఇంకను చాల ఇబ్బంది పడుచున్నారు. ఇంకను 35 స్టేషనులు మూలుబడియున్నవి. ఇంతలో వ్యవహారము అభివృద్ధి గాంచునటుల కన్పించదు. తమవేతనములను హెచ్చించలేదని విద్యుచ్ఛక్తి పనివాండ్రు సమ్మెకు విస్తరింపజేయ నిశ్చయించుటకు దీనికి కారణము.

సమ్మెదారుల ప్రతినిధులతో రయల్ గ్రేగర్ల కంపెనీవారు కలిసి చూట్టాడమని తెలియజేసిరి. అందరును పనిలో ప్రవేశించవలెనని నేషనలుయూనియను రయల్ గ్రేగర్లదగ్గర క్రొత్తపుగాలు తెలియజేసిరి.

న్యూయార్కులో నున్న పెరిషియామంత్రి పార్లమెంటులో ప్రాసమును స్వీకరించుటకు పెరిషియా కేగెను.

దక్షిణ ఆఫ్రికా రాజకీయములు

ఎన్నికలలంచనా

ఈపర్యాయము ఎన్నికలలో స్పట్సునేనాని ఓడిపోవునని అందరూ అనుచున్నారు. ప్రభుత్వముపట్ల ఆందరికిని కోపముగ నుండుటయే దీనికి కారణమనుచున్నారు. కాని నాకట్టిది కన్పించదు. స్పట్సునేనాని ఎన్నికలయందు నెగ్గుననే నానమ్ముకమని టైముపత్రికావిలేఖరి కేపుటనునుండి తెలుపుచున్నాడు.

రషియను

చీనాదేశములో హ్యంగ్సుచులో విద్యాధులెదుట రషియద్రవాధిపత్యముగా రిట్లు యువస్వస్థించిరి. జాతు లన్నియు ఐక్యమయ్యుతో నుండవలెను. మానవసౌభ్రాతృత్వ మేర్పడవలెను. భౌత్యత్వము సేర్పరచుటకు మనము దారి కేర్పరచవలెను. లాభముకొనుకొని అధికారము నిమిత్తముగాని ప్రయత్నింపరాదు. రాకపోకల సౌకర్యములు యభివృద్ధిగాంచుటచే అందరును గలిసికొనుటకు చులకనగ ఏర్పరచున్నది. సంచారకులు జీవితముయొక్క ఉపరిభాగమునే జూడగల్గిరి. భూతదయను జూపుటకు వ్యవధి లేకున్నది.

ఆధ్యాత్మికసంబంధ మేర్పడలేదు

చాలమంది సంచారముజేసి చర్చరగా కలిసికొనిరి. కాని వీరికి ఆధ్యాత్మిక సంబంధ మేర్పడలేదు. జనసమాహము తెగ యోపించుకొనదు. భారతీయులకును చీనావారికిని రాకపోకలకును ఉత్తరప్రత్యుత్తరములకును దారి సరిగాలేదు. కాని అది ఇంకను కన్పించుచున్నది. మరియు నిజముగ మానవుని ప్రేమించితిమేని ప్రపంచములో ఈ కపటనాటకమునకు అవకాశముండదు. ఈభూగోళములకు అవసరముండదు. సహజముగ గలుగు పక్షపాతమును, అపొహములను మనము నిగ్రహింపవలెను. జీవిత నిజశీతులు, పరమార్థము మనకు తెలియదు. గ్రహింపలేకున్నారము. ఇతరులలో మంచిని జూడలేకున్నారము. దీనికి కారణమును మానవుని మనము సరిగా తెలిసికొనలేకపోవుటయే మనమందరము దగ్గరగా చేరవలెను. ఒకరితోనొకరు సోదరులవలెను స్నేహితులవలెను ప్రవర్తించవలెను. దీనిని సహజముగ ఆడంబరము లేకుండ చేయవలెను. అప్పుడు జాతి సమస్య పరిష్కారమగును. అందరును ఒకే మోస్తరుగనుండ సక్రమలేదు. మనకు గావలసినది ఐక్యత. ఇదియే మనకవసరము.

ప్రాచ్యదేశ వికాసము

నుగూర్చి యువస్వస్థించుచు ఆసియా ఐక్యమయ్యును గూర్చి జెప్పి ఆసియా ఆసయావాసులకే ఉండవలెనను సిద్ధాంతమును తెలియజేసిరి. (స్ట్రీట్సువోక్)

చీనాదొంగలచే పట్టుపడిన అమెరికా మత్ప్రచారకుని దొంగలు జంపిరని తెలియుచున్నది.

ఇరాకులో సేనానాయకుగనున్న సాల్మండుగారు యుద్ధములో విమానము తెంతయో మహాపాతక మొనర్చినవనియు అవి ఎంతయు లాభకరముగ నుండుననియు తెలియజేసిరి. వాటివలెనే నెగ్గిరిననిరి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శ్రేయోక తంత్రవాదము

లండన్, జూన్ 12:—అధినివేశపు విద్యార్థివేతనములు సామాన్యముందున్న ఇతరరాజ్యములతో సమానముగ భారతీయులకు వర్తింపవని భారతదేశ ప్రతిపక్ష ప్రకటించబడిన సంగతులు ఆసక్తికరము. బ్రిటిషు సామాన్యజన్ము పరివర్తనమున పనిచేయు భారతశాఖకమినరు తెలుపుచున్నాడు. ఇండియానుండి చాలమంది జేరువో అదనముగనున్న మొత్తమును ఇండియాలో ఇచ్చిన వేతనములనిమిత్తము వినియోగింపబడుననిరి. తేనివో సాధారణముగనే అందరకును ఇయ్యబడును.

1923 సంవత్సరము కుర్చీస్థానలో పోలిన సుజేదారు బోగసింగు జమదారు బుగసింగుగార్లకు 'మిలిటరీక్రాఫ్' ల నొసగి సత్కరించిరి.

సామ్రాజ్యము డొమినియనులు

మాంట్రీయలు స్టారు ప్రతికాభియము

లండన్, జూన్ 11:—రాత్రి 11.40. లాసేనుబడించడి కను గూర్చి చర్చించు మాంట్రీయలు స్టారు ప్రతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—కనడా లాసేను బడించడికను అంగీకరించిన అంగీకరింపకున్న భయములేదు. సామ్రాజ్య ప్రతిష్ఠను గాపాడుటకు, యుద్ధము వచ్చినచో, జలసంఘటన గూర్చి తగవు ముదిరినచో కనడా ఇంగ్లండుతో కలవకమానదు.

మనము ఒకరియందు ఒకరు ఎక్కువ విశ్వాసముతో ప్రవర్తింపక పోయినచో మన సామ్రాజ్యముండ దనుసంగతిని గుర్తించి ఈసమస్య లన్నిటిని ఏల పరిష్కారము చేయుటకు రాచకీయవేత్తలు పూనుకొనరాదో?

ఓడ్డయరు యభియోగము

న్యాయమూర్తి తీర్పును క్రైస్తవమత ప్రచారకుడు ఖండించుట

లండన్, జూన్ 9:—ఉదయం 4.40. లాహోరు మత దేవాలయమున నున్న భూక్తు అను మతాచార్యుడు వెట్టు విచ్చిరు గెజటు ప్రతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. న్యాయమూర్తి మృతార్థిగారు క్రైస్తవమతానిని పొగడుట మాడన జార్జిసార్వభౌముని కాలమున వాలుసేనాని ఒకసైనికుని కొరడాతో గొట్టించుటచే చనిపోవుటవలన ఉరిదీయబడిన సంగతి జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నది. సైనిక విప్లవమును నివారించుటకు వాల్సేనా నట్లుజేసెనని ఆగవర్నరు సమర్థించెను.

అమృతసరులో దేశీయులను వెడలిపాండు అని శెప్పి వారల్లు ఆప్రదేశమును విడిపోవుటకు చేయవలసిన దానికంటె ఎక్కువగ ఆతిక్రమించి డయరుసేనాని ప్రవర్తించిరని బ్రాహ్మ గారు తెలియజేసిరి. డయరుసేనాని అందులకు, అంత కఠినముగ ప్రవర్తించినందులకు సరిగానే శిక్షింపవడిరనిరి. (సిల్వెస్టర్ మైము)

మంగలివారి సమ్మె

వీరికష్టములను విచారించుటకు బొంబాయి కార్మి రేవ వ రొక యువసంఘమునునియమించిరి.

బొంబాయి, జూన్ 12:—బొంబాయి కార్మిరేవను వారు రైసెన్సు నిర్బంధమువిషయమై, మంగలివారు చెప్పకొన్న విషయములను చాలసేపు చర్చించి, వారికష్టములను విచారించి త్వరలో నొకశిక్షణకను తయారుచేయుటకై ఒక యౌవసంఘమును నియమించిరి ఈవిషయక తయారగువరకు ఎట్టిచర్యను తీసికొన కుండుటకై ముగ్గునిసిపలు కనిపానరు వేడకొనబడెను. చర్చిపోడి మొత్తముమీద రైసెన్సును నిర్బంధము చేయవలెననియే యున్నది. (ఆ. పే.)

ఉత్తర రాఘవము

(కుశలవ నాటకము)

మహాకవి భవభూతి ఉత్తర రాఘవచరితమునకు వననాచమూ బలిశేషి లక్ష్మీకాంతకవిగారిచే రచింపబడిన అత్యుత్తమ నాటకము కర్ణాటకము వెల్లివిరియుచున్నది.

చదివి తీరవలెను. వెల 1.4.0.

చిరునామా:—

బలిశేషి లక్ష్మీకాంతకవి,

గుంటూరు.

విదేశములందలి భారతీయులు

డి. బి. పి. కేశవశిల్పిగారు

మైము ప్రతికకు ప్రత్యుత్తరము

(బ్రిటిషుగయానాలో వ్యవసాయాభివృద్ధిని గూర్చి సర్ ఆర్థరు పిట్టి యను నాతడు లండను మైము ప్రతికకు కొన్ని వ్యాసములు వ్రాసెను. వాటిని విమర్శించుచు ఆప్రతికయందు వ్రాయబడిన సంపాదకీయవ్యాఖ్యానమునకు డి. బి. పి. కేశవశిల్పిగారిదిగవ వ్యాసమును ప్రత్యుత్తరముగా వ్రాసి పంపిరి. కాని ఆలస్యముగా వచ్చినందున ప్రకటింపజాల మని శెప్పి తిప్పివేసిరి:—

'వెట్టు ఇండియను అభివృద్ధి' యను కీర్తికక్రింద మార్చి 22-న లేదీ మైముప్రతికలో ప్రకటింపబడిన సంపాదకీయ వ్యాసమునుగూర్చి కేంబ్రిడ్జిలోని ఒక స్నేహితురాలు నాకు జ్ఞాపకము జేసెను. పిట్టి గారు బ్రిటిషు గయానాలోని వ్యవసాయమును గూర్చి వ్రాసినవ్యాసములను విమర్శించుచు మీరు (మైము) "ఇండియాలోని ప్రతికూలాంధోళనమువలన భారతీయుల విదేశగమనము తగ్గిపోయినది. అందుచే సదరు వలసరాజ్యమునందు 40% భారతీయులు యెట్టి అభివృద్ధి లేక అట్టియండిరని" మీరు వ్రాసిరి. మరియు మీరిట్లు వ్రాసిరి. "క్రాను కాల నిలలోని భారతీయుల అవస్థనుగూర్చి కలోనియలు ఆఫీసు వారితో సంప్రదించుటకు నియమింపబడిన విచారణసంఘము వారు, యేరాజ్యములోను భారతీయులు అవసరమై ఆహ్వానింపబడుచున్నారో అచ్చట పరిస్థితులనుగూర్చి ఆలోచించుట మంచిదిగాని, అవసరములేని స్థలములకు బోవుప్రయత్నిములు జేయగూడదు. అట్లు చేసినచో బ్రిటిషుగయానా రాజ్యమునకు మేలొనర్చుటయేగాక భారతదేశప్రజలకు మేలొనర్చిన వారగుదురు."

భారతదేశాభిప్రాయమును గూర్చి నేను శివపదలచెదను. వలసరాజ్యములలో వలసభోయిన భారతీయుల శిక్షణలో నున్నారో నేను బాగుగ జూచినచ్చితిని. కొన్నియెండ్లక్రితయు సింహాళమునకు బోయి అచ్చట భారతదేశపనివాండ్లు వీరితిగా నున్నారో జూచితిని. వలసభోయి భూమి సంపాదించుకొను విధానముగూర్చి విచారించుటకై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు 1921 సంవత్సరాంతమున జి. ఎస్. కీటింగు బొంబాయి వ్యవసాయ డైరెక్టరుగారిని, భారతదేశకు సంఘసభ్యుడగు వి. ఎస్. టివేగిగారిని, నన్ను రాయబారులుగా బ్రిటిషుగయానాకుపంపిరి. నేనా రాయబారులను అభ్యర్థించుగా నుండి బ్రిటిషుగయానాలో విచారణల జరుపుటయేగాక ట్రీనిడాదునకు బోయి అచ్చట పరిస్థితులనుగూడ జూడ గలిగితిని.

మా నివేదికము ఇండియాప్రభుత్వమువారు ప్రకటించి యుండిరి. అది మీరుగూడ పరిశీలించియేయుండుడు. అనివేదిక యందలి కొన్ని భాగములను యీదిగున పొందవలయుచున్నాను. అవి జూచినచో మీరు చెప్పిన "భారతదేశములోని ప్రతికూలాంధోళనములు"విదేశములందు స్వకాతివారు గాకపోయినను, భారతీయులయెడ తండ్రులవలె వాత్సల్యము జూపుచుండు మని శివపూను అధికారులవలన పనిజేసి జీవనాధారము గడించు కొనబోవు స్వదేశీయులపట్ల నిర్లక్ష్యముగా నుండలేదని చెలియ గలదు. మానివేదికయం దిట్లున్నది.

"బ్రిటిషుగయానాలో కీతోష్ణస్థితి భారతీయులు వలస భోయి వ్యవసాయదారులుగా స్థిరవాస మేర్పరుచుకొనుటకు అనుకూలముగా నున్నదనియే నాయభిప్రాయము.

"ప్రస్తుతము యెన్నరిచే నాక్రమింపబడినభూమి చాలా యున్నను, అందుప్రవేశించిన వెంటనే సాగుచేసి వ్యవసాయ ము పొర్రంభించుటకు తగినట్లు లేదు.

"అచ్చట ఆరోగ్యస్థితి యేమియు సంత్సృష్టికరముగా లేదు. జననసంఖ్యకన్న మరణసంఖ్యయే యెక్కువగానున్నది. మురికినీరు పోవుటకు త్రాగుటకు మంచినీరు వసతి మున్నగు యేర్పాటులు అత్యావశ్యకముగా జేయవలసియున్నవి. కలోనియలు శాక్రటరీగారు శెప్పినట్లుగా, అచ్చటకు వచ్చువారు ఆరోగ్యముతో నడవముగా నుండుటకై తగిన యేర్పాటులు జేయనిది జనుల రక్షించుటకు ఘోరపాపమునను. మరియు కూలి,రాబడి విషయములు గమనింపవలసియున్నవి. ప్రస్తుత ఆర్థికదుస్థితియందు వలసరాజ్యమువారు ఆరోగ్యయేర్పాటులు జేయగలుగుదురని మేము నమ్ముజాలము. కావున ఆరోగ్యపరిస్థితు లభివృద్ధిజేం దెవరకు బ్రిటిషు గయానాకు వలసభోవ ననుజ్ఞ నియమగూడదు.

ఇండ్లవసతిలేదు. మటుంబములు గలవారికి యిండ్లులేవు. త్రాగుటకు పరిశుభ్రమైన జలము లేదు. క్రియోలి గాంగులందు పసిపిల్లలను పనులకు నియమించుచున్నారు. ఈవిధములగు కష్టములనేకములు గలవు.

ప్రస్తుతము పనివాండ్లకమ్మకూలి పట్టుపోవడము చాలా మున్నది. ఇప్పటి కనేకమంది కూలిలున్నారు. వారందరికి తగిన భత్యములు కుదిరి పనులు గలిగినవిధముగాని యితరులను రక్షింప గూడదు.

ప్రస్తుత పరిస్థితులు (బ్రిటిషుగయానాలో నున్న కూలి దుర్బితుల భారతీయులకు సంత్సృష్టికరముగాలేవు. ఏప్రిలుమాసమున పోలీసువారి కాల్యులలో 12 గురు హైంద కూలివాండ్లు హత్యలైరి. 18 మంది గాయములబడిరి. బాట్లెనొవద్ద భూములలో కూలి దుర్బితుల హత్యలైరి. ఎక్కువ వేతనములు కావలెనని సమ్మెగట్టిన నీగ్రోలతోగూడి తాముగూడ సమ్మెగట్టిరి. ఎంతమంది అధికారులు శిక్షింపబడిన మందిరి. వారిసమ్మెగూరణము మేనేజరులకు ఇమిగోవను డి పోవారికిగూడ చెలియదు. అంతమందికూర్చుద్విపులవారు సమ్మెలో శిక్షింపబడి ఒక్కనీగ్రోహత్యమే హత్యగట అచ్చటమే.

భారతీయులు వైకి మంచిగానగవడు అన్ని అవకాశములను చేపట్టి, తమకు మేలొనగూర్చునని ఆదంబరముగా బలికెడి ప్రభోధనలకు లొంగిపోవునంతటి వెర్రిభాగులు గారని చెలుపుటకు తగినన్ని నిదర్శనముల జూపితిని.

సర్. జోసఫ్ న్యూనను, ఇప్పుడు డిల్లీలో నున్న బ్రిటిషుగయానా రాయబారుల అభ్యర్థనకు తాను నూచించిన చలసభోయి భూమిసంపాదించువిధానము (లాండు ఆక్విజిషను స్క్రిము)నుగూర్చి నాయభిప్రాయమును చెలుపమని తంతివార్త నంపెను. నేనిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసగితిని:—

"మేము జేసిన సిఫార్సులు ఆమోదించబడినచో మీ విధానమును సంతోషపూర్వకముగా సంగీకరింతుము. మీరు చేయు వాగ్దానములను యితరులు గౌరవింపవలెను. పూర్వపు చరిత్రానుభవము వలన మా కవినచ్చువు. భూములు సిద్ధముగా లేనప్పుడును, పరిస్థితులు అనుకూలముగాజేయనప్పుడు ప్రతివార మిచ్చుట మాననప్పుడు తిరిగి వలసబంపుట అచ్చట నిశివరకున్న భారతీయులకుగాని నూతనముగావచ్చు భారతీయులకుగాని లాభించదు."

సర్వమానవ సమానత్వము స్వారంభిత్వరక్షణకు పూనుకొనిన బ్రిటిషు రాజ్యముక్రిందనున్నను, తామే సృష్టికర్తలవలె భావించి యితరజాతులవారిని చిత్తమువచ్చినట్లు జింకజాచు వారి యాధీనమునందున్న కన్యా మొదలగు వలసరాజ్యములలో మేము బోవుటఅవసరమని మీరు చెలిపిరి. దానిని గూర్చి రషుబ్రాహ్మవిలియమ్మగారి 1922-23 సం॥ హిందూ దేశమున గ్రంథములోని యీ దిగువవాక్యము నుదహరించెదను. "విదేశములందలి భారతీయులగూర్చి హిందూదేశమునం కలి యభిప్రాయము గమనించి తీరవలెను. హిందూదేశము తనపుత్రుల సహజహక్కులుగా పాటించువానిని నిరాకరించి నచో సామ్రాజ్యము వికమత్యము విచ్చిన్న మనసునట కెట్టి సందేహము లేదు.

ఈసమస్య బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునం దిదివర కెన్నడు గలిగియుండ నంతప్రాముఖ్యమైనది. ఏమన దీనిని పరిష్కరించుటయందే అంగ్ల హైందవజాతుల వికమత్యమేగాక ప్రపంచకాంతిగూడ ఆధారపడియున్నది.

హకారాకొత్తవంతెన

దీనివిషయమై ఒకలిల్లు వచ్చేకాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడును

కలకత్తా, జూన్ 12:— వచ్చే బెంగాలుశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడనున్న కొత్త హకారాకొత్తవంతెన కలకత్తా గిట్టు ప్రకటించుచున్నది. కొత్తవంతెన 'కాంటీలీవరు బ్రిడ్జి' కొలతలతో సర్ ఆర్. యం. ముఖర్జీగారి యధ్యక్షతక్రింద 1920 సంవత్సరములో ఎక్సర్టు కమిటీవారు ఏకగ్రీవముగా కిఫారసుచేసినవిధమున నుండును. దీనికి మొత్తము ఖర్చు రు 6240,00 000 కంటె ఎక్కువకాదని అంచనాజేసినారు.

క్రిందటి సంవత్సరము జనవరిలో ప్రతి నిధి సంఘమువారు బెంగాలు ఆర్థికభభ్యుని అధ్యక్షతక్రింద యీ స్క్రిముకు పెట్టుబడి పెట్టుటనుగూర్చి విచారించిరి. ప్రభుత్వమువారిచే అంగీకరింపబడిన యీ సంఘమువారి కిఫారసు యటువంటి కాంటీలీవరు బ్రిడ్జి వంతెనకు పెట్టుబడి పెట్టుట దుర్లభమని తెలియజేయు చున్నది. వైరెండు సంఘముల కిఫారసులను అములలో పెట్టుటకు బిల్లు వ్రాయబడినది. ఇందుకై అప్పలను డియటుకు ఈబిల్లు బిలును కలగజేయు యున్నది.

(ఆ. పే.)

అమృతసరము నేషనలువ్యాంకు

దివాలా

దైర్యము సామ్యము సహనము అలౌకికము

జ్ఞానేజ్ఞప్రేమయెదుట విచారణ

అమృతసరము, జూన్ 12:—

క్రిందటిసంవత్సరము ఏప్రిల్ మాసమున అమృతసరము వ్యాంకు దివాలాదిన కొలదిదినములకే ఈ 15 అమృతసరము నేషనలువ్యాంకు లిమిటెడ్ గూడ దివాలా దినమున వివరములను పాఠకులకు జ్ఞాపకము చేయుచున్నది. తరువాత దివాలాతరువాతనుల పరిష్కారమును గూడ కొంత వారు అమృతసరము వ్యాంకు గాని నిర్ణయించుకొని యుండును. ఆందు లెక్కల పరిశీలనగా దైర్యము అక్రమముగా వ్యాంకుసామ్యము చేయించి రని చెబుచున్నది. అంతట లెక్కలను దైర్యమున వ్యాంకును మోసమున వ్యాంకును నేషనలు వ్యాంకునందు, వారిని బహిరంగముగా విచారింపవలెనని గోచరించును. వీరి దరఖాస్తు అంగీకరింపబడెను. ఈ దినమున, జ్ఞానేజ్ఞప్రేమయెదుట నేషనలువ్యాంకును నగు రంగాలలు గానియును, మానేజింగ్ దైర్యమున ఆర్. ఎస్. సాంధిగానిని విచారించిరి. లెక్కలను, దివాలా మహాశయముగాని సహాయముతో నేషనలు నడుపుచుండెను. ముద్దాయిత్వపున ఎస్. కె. ముద్దాయిగానిని పక్షముగా నియమించిరి.

మానేజింగ్ దైర్యము

సాంధిగానిని ముద్రాపాటగా విచారింపగా నిట్లు నుడిచిరి. నేను 1908 సం॥న పంజాబు ప్రెస్ బ్యూరోలో నెల 1-కి రూ 500 ల తీసుకొని ప్రారంభించితిని. 1909 సం॥ నుండి వ్యాంకునకు పనియందుంటిని. తరువాతను దైర్యమున వ్యాంకునకు నేర్పించితిని. 1916 సం॥న నా ముద్రాపాట సోదరుని కొనితిని.

ఇందు రూ 15000 ల మూలధనమును మోచుచుంటిని. 1913, 14 సం॥లలో మాకు నెలలు ఎంతైన వ్యాంకులలో నుండినది. ఆ వ్యాంకు పిమ్మట దివాలాదినైనది. కాని ఆసమయమున వ్యాంకునందు ధనము సహనమున తీసికొని నేర మాకోరింపబడెను. తరువాత నీతారాం భండారీ కంపెనీయను పేర కంప్రొమిస్సు తీసి ప్రవేశించితిని. ఇందును నావంతు లాభములు 4000 వచ్చెను. 1916 సం॥నుండియు ఆర్. ఎస్. సాంధి కంపెనీయను పేర కంప్రొమిస్సు తీసియుంటిని. అందు మరెయ్యక భాగస్వామిగలను. కాని మా కిప్పటి కెవరికిని ఋణము లేదు. నేను కలది పాం నేకు దైర్యముగా నెన్నుకొనబడితిని. కాని నేకోక్క మిటింగున నైనను నెళ్లలేదు. తరువాత పంజాబు బెంగాలు వ్యాంకులలో చేరితిని. ఈ వ్యాంకు దివాలాదిన తరువాత నేను మరెయ్యక వ్యాంకును ప్రారంభించితిని. అంతయుగాక, చారి అందుకంపెనీయందు భాగస్వామిని గూడను. రామచంద్రుని గుర్తులగా నా భాగస్వామి. ఆతనిది కమాన్ గ్రామును. ఆతనిని ఢిల్లీలోని గుర్తులగాని కుటుంబమునకును ఎట్టి సంబంధమును లేదు.

1917 సం॥ అక్టోబరు 18 తేదీన అమృతసరము నేషనలు వ్యాంకు మానేజింగ్ ఏజెంటునకు నెల 1 కి రూ 500 ల గౌరవతీతమును నొసగవలెనని తీర్మానింపబడెననియు, ఈ తీర్మానమునకు కారణములు దనకు చెల్లవలెననియు, ఈ గౌరవతీతమును నేను దీసికొనినదియు తనకు చెల్లవలెననియు ముద్దాయి నుడిచెను.

ప్ర:—ఆమె తనలో నీకేమైన తేరలేదా?

ఉ:—నాకు జ్ఞాపకములేదు.

అంతట న్యాయవాది, వాచరును దీసికొని వచ్చి గన్ను దుపగా, రామచంద్రుని గుర్తులతో కలసి రూ 2571 ల గౌరవతీతమును దీసికొనినట్లు అంగీకరించెను.

ప్ర:—ఈ గౌరవ తీతము మీరు దీసికొంటిరా.

ఉ:—అవును. రామచంద్రుని గుర్తులతో అందు కంపెనీయందు భాగస్వామిగలనట్లే నీ మొత్తమును దీసికొంటిని.

1922 సం॥ అక్టోబరు 18 తేదీన దైర్యము వ్యాంకును మరెయ్యకటి జరిగెను. 1922 ఆగస్టు 1 తేదీ నుండియు తనకు నెల 1 కి రూ 500 ల చొప్పున తనను, రూ 400 ల చొప్పున గుర్తులగానిని నొసగవలెనని తీర్మానించిరి. మరెయ్యక దైర్యమున అమరనాథునకు ఏమి ముద్దాయిత్వం చెలియదు.

ప్ర:—ఆగస్టు 1 తేదీనుండియు అమరనాథునకు నెల 1 కి రూ 120 లు పొందగలదా?

ఉ:—నాకు జ్ఞాపకములేదు. అతడు పట్టం కోట బ్రాంచిలో మానేజింగ్ పనిచేయుచుండెను.

అంతట ఫిర్యాది తీరపున, న్యాయవాది ప్రాట్యుటలో నివేదికను చెప్పి జాపగానందు పట్టంకోట బ్రాంచి మానేజింగ్ పేరు. రాంధ్రములు అని గలదు.

ప్ర:—వ్యాంకుభర్తలైన వ్యాంకు ఉపయోగమును నిర్దేశించుటగాని నియంపణలేదా?

ఉ:—అవును. మానేజింగ్ దైర్యము దైర్యమున ఒకటంగా ఏర్పరుపబడెను. అందులో, వాటాలవిక్రయమునకు దైర్యమును కుపయోగింపబడెను. తరువాత మరెయ్యకటంగా ఏర్పరుపబడెను. తరువాత మోటారుబండికను ఖర్చులకుగాను నెల 1 కి రూ 200 లు పొందుచున్నది. పరిపాలకవర్గమువారి సభలకార్యక్రమమును రికార్డు చేయుటకు పుస్తకమునుంచెదు. 1922 సం॥ అక్టోబరు 18 తేదీన, తరువాత బోర్డువారి అంగీకారమునందు నుద్దేశముతో ముందుగా రూ 5000 ల కొక మని పికి బదులిచ్చుటకు మానేజింగ్ దైర్యమున కధికార మొసగబడెను.

ప్ర:—విక్రయించి ధనము సంపాదననిగోచరు, పంతులకు పురపాలకసంఘమువారు రూ 5000 ల ఛీడుగలవారై బాండుల నంపెను.

ఉ:—అవును.

ప్ర:—వాటితో నేమిచేసితిరి?

ఉ:—ఆ బాండ్లను జామీనుగా నుంచి వ్యాంకువారు కొంతసామ్యము అప్పగించుకొనిరి. కాని ఆ బాండ్లముతో నాకట్టి సంబంధములేదు.

ఈసమయమున లెక్కలను చేసి, ఈ మొత్తమును “బస్సు” ధనముగ పరిగణించి, తాను ఆ మొత్తమునంతను తిరిగి పతాకాకోశపాలకసంఘమున కొనిగొనినది నుడిచెను.

ప్ర:—1923 మే 18 తేదీన, హాపియరమున దీవ్యాంకునకు కాళి ఏర్పరుపబడినపుడు మీరచ్చట నుండిరా?

ఉ:—అక్కడొకకాశను సాపించుటకు వెళ్ళుచును. ఈ బ్రాంచినుండి నా సోదరుడగు శ్రీరాం హంధి గారు రూ 500 లను దీసికొని వెళ్ళేసేమో నాకు తెలియదు. అప్పుడు వ్యాంకు దివాలాతరువాత మేనెల 9 వ తేదీవరకు నేను లాహోరులో లేను. రాంచంద్రుని గుర్తులగా మరెయ్యక కాళి నేర్పరుచుటకు మా సోదరునకు అధికారమొసగెను.

ప్ర:—మీ సోదరుడుగా వాగ్దాయమున ఆఫీసులండును అనుపదములకేమి?

ఉ:—నేను లండనుకు వెళ్ళియును స్కూలుసంఘమున సభ్యుడను.

న్యాయాధిపతి:—మీ కిడిగి ఎట్లువచ్చెను?

ఉ:—బుక్కు కీపింగులో తపాలాద్యారా కొన్ని ప్రశ్నలు రాగా వానికి ప్రశ్నలైతములకొనగగా నా కిడిగివచ్చెను.

అంతటితో కొద్దిమంది నెను. మానేజింగ్ దైర్యమునకు విచారణ ఇంకాముగియులేదు. నేను తిరిగి 26 తేదీన విచారింపబడును. (అ. పే)

నేను లేనప్పుడు

నేలం 18 జూన్:— ఇప్పుడు సమైక్య ఆంధ్రనేయున్నది. సమైక్యదారులు పనిలోనేరుటలేదు. లోకోపార్థమును మనుష్యులెద్దివగా నుండుటలేత 10 మందిన కాలికట్ మెట్టుపాలయములకు పంపిచేసెను. సమైక్యదారులబదులు పనిచేయుటకు వచ్చిన భర్తృపురి మనుష్యులు అడిగిన అధ్యక్షుని వారికిచ్చి చేయుచుండెను. కన్వియన్షన్ రాదులను లోకోపార్థమునందుండిన వేసినట్లుగా వారికి నోటికిని లీయుండెను. 1 నెల తరువాత వీరిని పనిలో నుండి తీసివేయుదురు. లోకోపార్థమును నేడు 11 గంటలకు యా దినవ నోటికిని ప్రకటించెను:— సమైక్య దైర్యమును శుభ్రముచేయువారందరను తిరిగి కొత్త సర్వీసు ప్రకారము పనిలో చేరనివ్వగలవారు శనివారము 14 తేదీన 7 గంటలలోగా వచ్చి, తమ పూర్వపు సర్వీసు లెక్కలోకి రాదని తెలిసికొని తాము పనిలో ప్రవేశించుచున్నామని వాగ్దాయమున నేగాని చేయుకొనబడరని యందుమాతమున తెలియజేయడమైనది.

ఉత్సాహము ల శాసనము

ఈ దినమునుండి అమలులోనికి వచ్చెను

బొంబాయి 18 జూన్:— ఉత్సాహమున రక్షణ శాసనము కొంద విధింపబడిన పన్నులు ఈ దినమునుండియు బొంబాయి కస్టమునకును దనులలోనికి వచ్చెను. కస్టము లెక్కలోకి 18 జూన్ తేదీకి తరువాత జేర్పబడినదినుటకు నిర్ణయించిన ప్రాంతాసనములో నిర్ణయించబడిన ప్రకారము పన్నులు విధింపబడును. అ||కె||

వరదరాజులు నాయుడుగారి సహాయము
వరదరాజులు నాయుడుగారి రిచ్చటికి వచ్చి సమైక్యదారులకు సహాయము చేయుచున్నది. వాగ్దాయమును పిరిప్పుడు సమైక్యదారులకు భర్తృములను దైర్యములకు 2 ఆలాలను ఇచ్చుచున్నాడు. (అ. ప్రే)

అమృతసరము ప్రచారము

అంతర్వేదికలెము(రాజ్ లుతాలూకా)

చెన్నై పురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణి సభవారిచే శ్రీ ఆయుర్వేదాభివృద్ధి కై రాజ్ లు ఆమల పురము తాలూకాలయందు ప్రచారమునకు బంపబడిన ఆయుర్వేదభూషణ ముక్కామల వెంటకాశ్రమి. ఎం.ఎ. సిగారు 9.6.24 తారీఖురాత్రి 7 గంటలకు ముగ్గురు మును కచ్చేరి సావిడెలో ఒకసభను జరిపిరి. అచ్చటకు గొప్పగొప్ప రాజులును చుట్టపట్ట గ్రామములనుండి కొందరు ఆయుర్వేదాభిమానులు విచ్చేసి సభ నలంకరించిరి. కాంగ్రెసు ప్రచారకులగు కనకమ్మగారును డాక్టరు విచ్చేసిరి.

ప్రధమమున శ్రీకాశ్రమి ఆయుర్వేదముయొక్క సత్వత్తియు పూర్వమున మహాత్ములు దానికే చేసిన యభివృద్ధియు మధ్యన సంభవించిన యుద్ధ విప్లవాది షీకారణములును సువిఫలముచేరినాయెను ప్రస్తుతము తదభివృద్ధికై పలు చేయవలసిన విధానమును గురించియు, సుభలభ్యములగు ఓషధులయొక్క గుణములును దానివలన మనకు గలుగు లాభములును ప్రస్తుతము మూలికలవలన అంగ్లేయులు పొందు లాభములును అంగ్లేయాధిపతుల వాడుటవలన మన ధనము పోవుటయొక్క లోగ నిర్మూలనముగూడ అంతగా గాకపోవుటయు మొదలగు విషయములను మాజీ రాంతరుసందుగల చిత్రపటములను జూపుచు 2 గంటలకాలము గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. ఆంధ్రమున కొటకర్త కనకమ్మగారు లేచి వీరి అభిప్రాయములనే బలపరుచుచు దీనిని ఆచరణలో తెట్టుటయే ప్రజలు చేయవలసిన ముఖ్యవిషయమని తెల్పిరి. అంత్యమున సభాసదులకు నమస్కారములతో సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు వాలంటీరుబోర్డు
గుంటూరు జిల్లాలో కాంగ్రెసు వాలంటీరు దళనాయక తరీఖును సాంధగోరు వారందరును ఈ జూన్ నెలఖరులోగా ఈ క్రింద సంతకము చేసినవారికి తమదరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తు యాక్రిందినమోనాలలో నుండవలెను.

కాంగ్రెసు వాలంటీరు దళనాయక తరీఖుకు దరఖాస్తు
1. నేరు 2. గామము, తాలూకాపాస్తు. 3. మతము, కులము. 4. వయస్సు. 5. వృత్తి. 6. ఇదివరకెన్నలైనను వాలంటీరుగా పనిచేసినారా? 7. వివాహాంగ్యత. 8. అమామదాచాదు పత్రిజ్ఞామీద కాకినాడకాంగ్రెసుకు ముందే సంతకముచేసినారా?

తరణు రామస్వామి చౌదరి,
గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు వాలంటీరు బోర్డు కార్యదర్శి
అమృతసరము, తేనాలితాలూకా.

కర్తవ్యాలవారి

వెల సీ 1-కి అ. 6 వి. పి సహా 0-10-0

ఈ గ్రామము చున చెవిపోటు, చెవినుండి చీము

గీతలు, చెవిబిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే వయసును

5,6 బొట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.

అమృతాంజనము దీపో,

మదరాసు బొంబాయి

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs. as Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12

2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. 0 10

3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS OF T. Subba Rao, B. A. B. L.... 2 0

4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4

5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4

6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12

7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2

8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... 1 0

RAJARAM TUKKARAM.

29 Hummum Street, Fort Mambay.

రాజకీయ మహాసభలు

భారత సంస్థానములకు సంబంధము

జూన్ 8 వ తేదీన 'నవశివసు'నుండి యీ క్రింది భాగములు మాకు ప్రత్యేకముగ భాషాంతరికరింపబడినవి:—

కేధియవాడులో జరిగిన రాజకీయ మహాసభనుగూర్చియు, ఆసభచేయబడిన పనినిగూర్చియు ఒక విలేజ్ రివ్యూ గా ఆంధ్రులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మహాత్ముడిట్లు వ్రాయుచు న్నాడు:—

(1) స్వదేశ సంస్థానములందు ప్రభుత్వము ప్రజలకును గల సంబంధము ప్రజాత్వమును గూర్చి నట్టిదిగనుండునలయును.

(2) కేధియవాడు వైతికముగను, రాజకీయముగను, ఆర్థికముగ నభివృద్ధి జేయుటకు సహాయకరములుగనుండు తీర్మానముల గావించవలయును.

స్వదేశ సంస్థానముల ప్రభుత్వముపై నాధారపడియుండునట్టి స్వతంత్రముగనుండునటుల జేయు పనిని రాజకీయ మహాసభ పరిపాలించును. ఇదియే యుద్దేశ్య మునకును ఈసభ పాలకులకును పాఠ్యములను గూడ నవ్వముగలుగును. సంస్థానపాలకులు ప్రభుత్వమునకు కప్పము గట్టుచుండును. కావున రాజకీయసభలు ఆయుద్దేశ్యముతో సమాజేత మగుటకు అంగీకారము నొసగజాలరు. స్వదేశసంస్థానములు బ్రిటిషుఅధికారము కేసుండు స్వతంత్రముగ నుండగోరు ప్రయత్నములన్నిటిని ప్రజలు ప్రతిఘటించవలెను. పాలకులు ప్రయోగించు నిర్బంధము తెన్నినట్టి నవ్యప్రజాభిప్రాయమును సుశీలముజేసి బలపరచు నుద్దేశమునే ఈసభగల్గియుండునలెను.

ఈసభ స్థానికవ్యవహారముల చర్చింపవచ్చును. కేధియవాడు ప్రజలు ఒక్కతరగతెవారో గాన ప్రజలతో సంప్రదించి వారి యభిప్రాయముల గనుగొనుట కావ్యవసాయ ప్రత్యేక స్వత్వముగలిగియున్నాడు. అట్టిసభలో కేధియవాడు కంటకును సంబంధించినవిషయములను చర్చించు హక్కుగలదు.

ఈ సభ ప్రజాభిప్రాయమును గూడ కట్టుదిట్టముల జేయవలెను.

ప్రజలకష్టములన్నిటిని నివారించుటకు తగినంతటి పరిష్కారమును గాంచుటకు ప్రజలు ఈసభద్వారా చేయగల ప్రయత్నముల జేయవలెను. ప్రజలుగూడ ఈసభాతీర్మానములకు బద్ధులైయుండునలెను. ఈపని జరుగుటలోపల ఈసభ కార్యనిర్వాహకసంఘము ప్రజాసేవనిరతులై పనిజేయవలయును. వారు గ్రామములలోనికిపోయి సూచనలు జనసామాన్యములచే వారితోబాటు ఎట్టి ఆదంబరము లేకుండ స్వల్ప మాత్రపు జీవనము గడపుచుండునలెను.

ప్రజాభిప్రాయమును సుశీలము జేయుడు

మనము స్వదేశసంస్థానములరాజులకు విరోధులము గా గూడదు, వారితో నసహకారము జేయరాదు. కొన్ని స్వదేశ సంస్థానములందు బయలుదేరి దీయబడిన నిర్బంధప్రయోగములు నాకు చెలియకపోలేదు. వారు చేయుచున్నవికపు ఖచ్చులతో నాకు విషమమైనది. సంస్థానాధీశులు తమదేశములో నుండు కుండ యూరోపు వాసముజేయు నభిలాషను ఎక్కువగ గల్గియుండుట చాల స్పష్టమైనది. ఇందులకు వారిని నిందింపనక్కరలేదు. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు స్థాపించిన ప్రభుత్వవిధానమువలన గల్గుభరితములలో నిదియొకటి తప్పదు. స్వదేశసంస్థానాధీశులు చిన్నప్పటినుండియు ఆంగ్లోపాధ్యాయలశిక్షక్రింద పెరుగుచుండుదురు. ఆరాజకీయములను అన్ని విషయములందును ఇంగ్లీషువారివలె తయారుజేయు మని ప్రత్యేకముగ నాశిక్ష గలుపువారి కు తల్లివల్లియగుదును. కొంచెము సవనంతులైన లాల సులకు పాశ్చాత్య నాగరికతపై ప్రత్యేకమోహమున్నటుల నాకు గాన్పించును. అట్టిదియే యీసంస్థానాధీశులలో గూడ చాలవరకు నేర్పడినది. రెంటికిని మూలకారణ మొక్కటియే. కేధియవాడులోగాని మరియే యితరస్వదేశసంస్థానములలోగాని ప్రజలు సుశీలములు గావలయును. వారు దెల్పు నభిప్రాయములలో నిర్భయముగ నుండునటుల నేర్పవలెను. ఇది జరుగునెడల రాజులు గొంటనే ప్రజాభిప్రాయమును జనదాటిపోలేక దానికి విధేయులైయుండుదురు.

స్వదేశ సంస్థానాధీశులు ఎన్నెన్నికప్పులు చేసినను ఇంకను సుశీలరే యనవలయును. వారలకు దైవభీతిగలదు. ప్రజ లేమనుకొందురోయను భయముగూడ యెక్కువగగలదు. ద్వా కీవిషయములందు స్వానుభవము గలదు. ప్రజాభిప్రాయ బలములేక ప్రజలలోనే కొందరుపాలకుల అడుగులకు మడుగు

మహాత్ముని సందేశము

జన్మభూమి

బాగ్దాద్ లోయందు తన ఉద్యమమును అమలునందుచుండుటకు తీర్మానించుచున్న గాంధీగారు ఆహ్వానదాహునుండి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తుదిసందేశ వంశెను. 'నేనుకూడ అదే నగరమునుండి వారు దేశీయులకు తుదిసందేశ మంచుచున్నారు. నేటిదినము దేశీయులు రెండువర్గాలుగా వీరియొన్నాడు. ఈ తుదిసందేశము ఎవరిమనోచి ఇయ్యబడినదని ప్రశ్నింపవచ్చును. తనసిద్ధాంతములందు విశ్వాసముగలవారిని, అధిక బియ్యంకి ఖద్దరువల్లకలుగనను నవ్యకమగలవారిని భారతదేశపు హరికల విజ్ఞానము పునరుద్ధరింపబడవలయునను ఉత్సాహముగలవారిని ఉద్దేశించి మహాత్ముడు ఈ సందేశము నొసగుచున్నాడు. అన్ని విషయములను రాజకీయవ్యవస్థితో మాచుట ఆచారమగుచున్నది. కాంగ్రెసు కార్యసంఘములను సంస్కరింపవలయు నని గాంధీగారు సంకల్పించుట తనకన్న భిన్నాభిప్రాయమైనవారితో విరోధమునకు దిగుటకాదు. తన అనుచరులలో తనకార్యక్రమపట్ల ఎంతవందకి ఎంతవిశ్వాసము గలవో సుదీర్ఘము కొనుటకు వారిట్లుచేయుచున్నాడు. మైత్రీ భక్తిని ప్రకటించుచు లోలోన నాయకునిబంధముల నుండి ఎప్పుడు తెలియకొనుహాపువనూ అని చింతించు అనుచరులకు నాయకుని స్థితి సందేహమై యుండును. రాజకీయములయందు మరభర్యముల పట్ల విశ్వాసముచూపు జాతీయసంస్కర్త ఉపదేశములను కృమముగ అనుచరింపగలవా రుండుట అశుభము.

అన్ని దేశములందును అన్ని కాలములందును పవనక అనుచరుల సంఖ్య సంపదించునని యుండెను. తన ఉపదేశములను అంగీకరించు శిష్యులసంఖ్య అధికమగుకొలది ఆ ఉపదేశములందలి గూఢాధ్యమునశిష్యులకు బోధించుటకు ఉపదేశములు ప్రయత్నించుచుండును. అందువల్లనే నూడిజెజ్జుముగుండ ఒంటె పోవుట సులభము గావచ్చుగాని భవంతుడుస్వర్గమునకు పోవుట సాధ్యము కావని క్రీస్తు చెప్పియుండెను. సామాన్యప్రజలకు విషయవాంఛలను సం తృప్తి పరచుచుండు పరమాపధిగ నుండును. ఇట్టివారికి ఇందుక మతోద్రేకము ఉత్సాహము పుర్రొల్పుచున్నది నుండును. కాని ఏదో మార్పుకొరకు అనలంబించిన దారిద్ర్యమును చిరకాలము వారు భరింపజాలరు. పాతకునిపి మరల బైటపడును పూర్వము తాను అనుభవించుచున్నవాటిని మరల ఆశించును. పాశనమేయి విపరీతవాదము గావించబడును. ఇంతవరకు ఆచారమునందున్న ఆంధ్రాశన పద్ధతులను త్యజించి అనశాశనవాదులను అతివాదులగునూ మారి నవారు, ఆతాత్పర్యముతోడము తగ్గననే క్రొత్త ఉద్యమము నే ఆత్మీయమవుచున్నాడు. తమ మార్పును సమర్థించుకొనుచున్నాడు. ఉద్యమముయొక్క ఆధారమును సంశయించిన వారు ఇప్పుడు ఉద్యమస్థాపకుని అధికారమును, విజ్ఞానమును కడకు తెలివిలేటలను కూడ సందేహించుచున్నాడు.

ప్రస్తుతము పరిస్థితుల్లున్నవి. ఇట్టి అవస్థ నిర్మమనను నూచలను గాంధీగారు చాలాకాలముక్రిందనే గుర్తెరియుండి 8. 1922 ఫిబ్రవరిలో ఢిల్లీలో ఈభావములు ప్రథమమున విహితము చేసివచ్చినానంతయు మహాప్రభో చిత్తమును నుండునెడల పాప మట్టిరాజులు ప్ర జల ను నిర్బంధపెట్టుకుండ నేమి చేయగలరు? వారితప్పులకు వారికి దెలుపగలవారు ప్రజలలో తేనెపుడు వారిని పట్ట పగ్గను లుండవు. దీని కితోడు ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సాహము జేయునెడల ఆపరిస్థితులను అనుసరమున వారికి ప్రత్యుత్తరై వారి వివాదావేతములగును. రాజులు బయలుదేరి దీనిని నిర్బంధములచాలమన్నమాము గనున్నవని లేటతెల్లమే. దీనివలన చాల భయముగనున్నది. ప్రభుత్వనిర్బంధములు నాగరకముగ నుండుటవలన సంస్థానాధీశులు ప్రయోగించు దానంతటి ఆశోచకముగను అసహ్యముగ నుండదు.

నేను జెప్పిన దానినిబట్టి అపార్థము గలుగవచ్చును. నే నివంతయును జెప్పనపుడు మీరు సంస్థానాధీశులతో తోడై పనిజేయవలెనని నూచించుటలేదు. అమితమైన అతివాదభయము గూరవమతో నిర్భయముగనుండుటయు నే యే అంశములందు ఒకదానితో నొకటి కలియవంతునో నేనిందు జూపుచున్నాను. మామిడికాట్టు యె తెనకొలదిని క్రిందికి వంగును. అట్లే కండబలముగల మనుష్యుడు బలమెక్కువను కొలదిని, వినయ సంపన్నుడై దానితో కలిసి కిందకి దిక్కునగుచుండను

రంగముగ ప్రకటింపబడెను. గాంధీగారే అప్పుడు స్వాతంత్ర్య మనుభవించు చుండిన అప్పుడే వారు తన ప్రయత్నము లొనర్చియుండెడివారు. కాని అందులకు ప్రభుత్వమువారు అడ్డుపడిరి. రెండు సంవత్సరములు గడచెను. రెండుసంవత్సరముల శాంతియు తనవారియం దెట్టివాస్తవముగజేయలేదు. రెండు సంవత్సరములువారు ముందుచెనుక విషయములనన్నిటిని ఆలోచించుచుండిరి. సిగ్గుతో తలవంచుకొనుటకుగాని, చింతించుటకు గాని కడకు సవరించుకొనుటకుగాని ఎట్టివిషయములులేనని వారికి తోచెను. ఒక్కసారిమహాత్ముల కార్యక్రమమునంతయు గాంధీ మహాత్ముడు మామ్యనని దెప్పినవారు గొప్ప భారపాలునకు లోనైరి. తనస్థితిని తానిప్పుడు తెలిసికొనవలయును. తన నాయకత్వము, ప్రజలు తనవిషయమై ప్రకటించుచున్న భక్తివిశ్వాసములు నిజమైనవా లేక కేవలము ఆదంబరములా అని వారు తెలిసికొనవలయును. ఇట్లు తెలిసికొనుట నాయకుల ధర్మము.

కాంగ్రెసు కార్యక్రమము లెవరి స్వాధీనమనందండవలయునను సమస్య మిగుల ముఖ్యమైనది ప్రస్తుతపు పరిస్థితులు గందరగోళముగ నున్నవి. భారతదేశమున రాజకీయభిప్రాయములు ఒకవిధముగలేవు. దెంగలు సంయుక్తరాష్ట్రములు పంజాబువారు ఒకదారి భారతదేశమునందలి ఇతరప్రదేశములు మరియొకదారి. ఒక రాష్ట్రమునందైనను ఏకీగ్రీవాభిప్రాయము గాని భృథనమ్మకముగాని ప్రకటింపబడుటలేదు. గాంధీగారి సిద్ధాంతములను సంపూర్ణముగ విశ్వసించునట్లుగ చెప్పబడు రాష్ట్రమునందుకూడ ప్రతిపాలురు కొందరున్నారు. ప్రజలకు గాంధీగారిమతముపై గల భక్తిని మేము సంశయించుటలేదు. ఆమతము ఏనిర్యామముద్వారా ఆచరణయందుంచుచున్నదో దానివిషయమై మేము ప్రస్తావించుచున్నాము. పరిస్థితు లిట్లై యున్న రాష్ట్రీయ, జిల్లా, తాలుకాసంఘములకు సంస్కరణ మేర్పడు చుండెను.

నిర్యామ కార్యక్రమమును గమనించువా రుండరు. కాంగ్రెసు సంఘములను స్వాధీనపరచుకొను ప్రయత్నములు ప్రజావ్యప్తిని ఆక్రమించును ఇట్టిఅన్యదమ్ములపట్ల బజుగగూడవని గాంధీగారు సంకల్పించుకొనినారు. ఇందువల్ల కాంగ్రెసు నందు చీలికలుండవు. కాంగ్రెసుసంఘములను స్వరాజ్యపక్ష మువారిస్వాధీనమొనర్చుట అన్నివిధముల ఉచితముగనుండును కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ కాంగ్రెసుసభ్యులసహాయము లేకయే అనహాయోద్యమమునొనసాగింపగలమను విశ్వాసము, సత్యము అహింసాసిద్ధాంతములపై నమ్మకమున్నవారికుండును కాని ఈచీలిక జాతీయమును తగ్గించునని ప్రభుత్వమువారు తలచిన, వారు పారబడినవారయ్యెదరు. స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసు స్వాధీనపరచుకొనినవారికి కొంతలుమేర్పడును సత్యముఅహింసయందు సంపూర్ణవిశ్వాసముగల ప్రత్యేక ప్రతిష్ఠాపన మేర్పడును. తాత్కాలికపరిస్థితుల ననుసరించి వీరు తమ కార్యక్రమమును నూర్చుకొనరు. తక్షణమే దేశమునకు మోక్షము నిప్పించుటకు కారణభూతులుగ భగవంతుడు తమ్మునిర్ణయించె ననితలచెడివారి కొక్కెలను అతివాదపక్షము ఎందుటను లొంగనిపక్షముమార్చిమే బలపరచగలరు.

బొంబాయిలో చిత్రములు

భూగర్భమున రైలు పుకగెత్తుట, బోర్లరులు లేకుండా సామానులను తీసికొనిపోవుట

బొంబాయి, మే 12:— ఇకనుండు బొంబాయిలో మూడవరిన చిత్రము ప్రస్తుతముకైయారవి నాన భవతులమీద భూగర్భమునుండా రైల్వే నడుపుట ఒక్కటియే కాదు.

బొంబాయి పరిసరములలోనున్న బి. బి. అందు సి. ని రైల్వేలకు భూమికుండా నడుపుటకు ప్రయత్నమువారు ప్రయత్న ప్రాంగణించి వారి ప్రకటింపబడిన వాచులలోగానే జి. వి. సి. రైల్వేకి వెనీవారు విస్తరించుటయొనముకడ క్రొత్త మాన్యులను జేయచున్నారని తెలిపివచ్చెను. కంచెనవారి ప్రయత్నములు ఫలించినేని యాప్రాంతమున తిరుగు రైలుబండ్లు ఆవిరెవరో గాక విద్యుచ్ఛక్తి సహాయమున నడుపబడును.

లండనులోని 'సింగుల్ ఫ్రీప్రెస్' పత్రికకుండ ప్రదేశ వెట్టనలెనని ఆహ్వానమునున్నది. ఆహ్వా ఆహ్వాన ఆహ్వానములకు వికీ గుర్తుయెడల పోర్టులలో పకేడు. ఏలూన, మన సామానులు పోటుభూమివంటి ఒకచిన్నపల్లెపై వెట్టబడును. ఆవియంత్ర సహాయమున మనమెచ్చుటికి కా నలె నన్న ఆన్పుటికి గొంపోడును. లండనులో భూమిలో నుండు ద్వీపములలో వలెనే మారుచుండు ఎలక్ట్రిక్ గల్లెలు పైర్లు విచ్చుటకు పోవుటకు తెలియజేయుచుండును. ఈగల్లెలు ఆభివృద్ధిగాంచుచున్నది. (ఆ. ప్రె)

నిర్మాణ కార్యనిర్వాహకము

రాజమహేంద్రవరము ప్రాముఖ్యము
మహాత్ముని ఆభిషేకములు

గాంధీమహాత్ముడు ఈవారపు నవవీరవనము ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఈయంగము మనకుగల సామర్థ్యమును పరీక్షించును. మన నమానోపల సంతోషానికి సంతకముగా నిర్మించుచున్నాము. మన యాధారము మనకుగల సామర్థ్యముననుసరించి మనకున్నతగాదాలు సగము పోవును. ఇదియే జగదుపై ఆభివృద్ధిపర్యవేక్షణ. వ్యక్తిగాని సంఘముగాని ఈకార్యమును ప్రకటింపకపోయినయెడల ప్రపంచమును మోసపుట్టుచున్నాము. అంతేగాక ఆన్వేషియు సంఘమును గూడ మోసపుట్టును. లేనిపోని భేదజనులకు పోయి లేనిది తెచ్చిపెట్టు ని ప్రకాశింప బ్రయత్నించుటనలన మనకున్న అవకాశము లన్నియును చెదరిపోయిండును.

నేను తెలుసుకుంటున్నానుగా నామట్టును ఒకమారు నాతానగములను గమనించినది. ఇప్పటికిని ఆది యేమాత్రమును మారలేదు. కాంగ్రెసులో ఈనాతానగమునందలి తైలవతులకు మనము తగినప్రయత్నము చేయలేదని నేను కోరుతున్నాను. అందుకనియే, కళాకారులు, న్యాయస్థానములు, శాసనసభలు, లేక ప్రజలను విమోచింపగల యిష్టములేని వారు కాంగ్రెసును విడిచిపోవలెనని నూచించితిని. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు ప్రజల యంగీకారముతో కన్నుకొనవలెనని నాకు తెలియును. అందు మామేము గావలెనని నేను కోరుతున్నాను.

ఇక కాంగ్రెసు ఏమిచేయవలెనో పరీక్షించెదము. ప్రతిరాష్ట్రమును సమీక్షించి పరిశీలించి తేలికైనవలెను అట్లుచేయుట ప్రతిపాదించుచున్నాము ప్రధానమంత్రి యున్నది.

నిర్మాణకార్యనిర్వాహకములో రాజమహేంద్రవరము ప్రజల తేజస్సు యేమిట్లు మైనవనియనినామనస్సుకు దోచుచున్నది. స్వరాజ్యమును బొందుటకు రాజమహేంద్రవరము పటాభ్యుదయము నమృతమేనని కాంగ్రెసునందుండి యేమిచేయవలెనని ప్రజలు ఇందుకు సంబంధించిన కాంగ్రెసు తీర్మానమును తీసిపోవలెననియు లేదా దానిని మార్చి ప్రయత్నింపవలెననియు అతీర్మానముకల్పించి అట్లున్నంతకాలమును అదురముకము లేనివారు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘములనుండి వైదొలగుట ధర్మమై యున్నది.

కాంగ్రెసు ప్రజాకులకు రోజును సడతనవలెను

ప్రజలకురాజమహేంద్రవరము పటాభ్యుదయమునందు సమృద్ధిమయిండుటకు వారు రాజమహేంద్రవరము సంబంధించిన కాంగ్రెసు సంతకము చేయవలెనని చిహ్నమును వదులుకొనియుండవలెను. వారు విడిచినవారమును కొంతకాలమును గూడ అర్హుల చేయవలెను. ప్రతిరోజును 10 సలలుల నూలుమాత్రమే పంపగోరెదము. రోజుకు ఒక అరగంటపని చేసినను ఈమాత్రము నూలువదుకవచ్చును. మన మెత్తువకాంతతోనడుగవలెను. నూలువదుకుటయందు మన కెత్తువయధిరచియున్నట్లు చూపవలెను. అట్లేచిగట్టి పనిచేయువానికి కాంతయెత్తువై వ్యవధియే యుండునెడల ఆగంటపని వదుకుటతో తృప్తిపడి యుండవలెను. కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులందరూ నేను నూచించినవిధమున నూలువదుకునెడలనే యానూచనకు సంపూర్ణము ప్రాముఖ్యముగలదు. అట్లుయినయెడల ప్రతిగ్రామమునందు బాగుగ వదుగలవా కేర్పడగలరు. తత్ఫలితముగ ప్రతిగ్రామమునందును అందును ఖర్చుచేసి ధరించెదరు.

హిందూస్థానములో ప్రతిగ్రామమును ఖర్చుచేసి లేదా రుజేయుచు తనకు కావలసినదను తాను సరఫరాచేయునెడల మొత్తముగా నదియంతాభారముగ నుండునో యోచింపుడు. సరస్సు చినుకువలె చినుకు పడగానిందును. ప్రతివ్యక్తికినివచ్చు ఆదాయమునకు ఒక్కరూపాయతోడనెడల గట్టలాగము కొద్దియైనను, ఆపచ్చినది రూపాయయైనను, అందుచిచ్చిన పాటము గలదని తెలియగలదు.

వ్యక్తియే సంస్కరణములము

సంఘమునందు గలవ్యక్తులందరూ ఈపనిని ప్రారంభించినపుడే దీనియొక్క చాళిము పూర్తిగ గమనింపవలెను. అప్పుడేవ్యక్తులందరూ ప్రయత్నములకు సంపూర్ణప్రాముఖ్యమే ర్పడును. ఒకరు, ఇద్దరు, నల్లరు పనికిచదు యేమియు, చాళిములేదు. ఈమాత్రమునందలి వడికనచాలదా అందును వదుకునలెనని రహస్యమును చేయుటనలన యాప్రవృత్తివచ్చును. ఒకవ్యక్తి పనిని ప్రారంభించినప్పుడెడల సంఘమున కెట్టి శక్తియు నుండవలెను. నేటి నరకు నెప్పుడుగాని సంస్కరణము సంఘమునుండి బయలుదేరలేదు. సంస్కరణోత్సాహము వ్యక్తినుండియే సంఘములోనికి ప్రవహించెను. వ్యక్తియే ముందుగ సంస్కరణమును ప్రారంభించును. ఈశక్తినినే అన్నిటికిని ఒకవిలువగలదు. ఒక్కవ్యక్తి ప్రజల నిర్ణయభావముతో సంఘము నెదుర్కొనినపుడేసంఘము ఆయనకున్న బలమును అనుభవింపగలదు. ఒక సంస్కరణము

ఓడ్డయరు కేసు

మహాత్మునివ్యాఖ్య

‘ప్రస్తుతప్రభుత్వనిర్వాహకముపై మరయుక అజనింప’

నిన్నటి ‘ఎంగుజియ’ లో ఓడ్డయరు - నాయరు మానవ్యముదావా తీర్పువైవాఖ్య చేయుచు మహాత్ముడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:

నాయరాధిపతి డొకడు తనయగా ‘రావీమే’ అను వాక్యప్రయోగము చేయుచుండెడివాడు. దీనియర్థమేమనగా ఆ దేశములో మహామహులైనవా కేమహాభూతవేదముల గావించి శిక్షలేకపోగా ఆనేరముల గావించినందులకు ప్రభాభింసనములగూడ బొందవచ్చును. ఈప్రయోగమును ఓడ్డయరు - నాయరుకేసు సందర్భమున యుక్తముగ నుచితముగ ప్రయోగింపవచ్చును. న్యాయాధిపతి ప్రారంభమునందయు పక్షపాతమును గమపగడచు. గోజుగోజుకు అతేను నివేదికమును ఒదుపుట ప్రజలకు చాలకష్టముగ నుండెను. తీర్పు యిట్లుండవలసి ముందే తెలిసినను జడ్జిగారు తేనును మునింపను తీర్పుతో కొంతన్యాయమును చేయునని ఆశలేకున్నను ఆశపడుచుండిరి. అట్టిచేయుననుజగతేను. నీచభక్తియుగలెగినది అట్టి పనిని భారతీయుడే చేసినయెడల తలపోపుదానికి బ్రతిమాలే జడ్జి కాబట్టియెట్టిశిక్ష తేనుండనే చేయవచ్చును సర్. మైకేలు ఓడ్డయరుగారితో పోరాడుటకు అంగీకరించి సర్. శంకరశానాయకుగారు బ్రతిమాలే ప్రభుత్వమును బ్రతిమాలే ప్రజలకు విచారణకు దెచ్చెను. వారలను విచారించగా లోపముగానించెను. ఈవ్యతిరేకములలో గూడ సర్. శంకరశానాయకుగారివంటిరాజభక్తియు తునుగూడ న్యాయమును బొందవలెక పోయెను. సర్. మైకేలు ఓడ్డయరు అంతయుపోయి ఆపజముగాంచినను బ్రతిమాలే సామ్రాజ్యమునకు వచ్చిన భంగమేమియు నుండదు. ఇతే యథార్థప్రతిష్ఠకుమాత్రము కొంచెముభంగముగలిగెడిది. బ్రతిమాలే సామ్రాజ్యనేనుట అప్పుడప్పుడు తప్పులొసినను వారుసామ్రాజ్యమునకునకుటలముగ నున్నంత కాలము వారికి అండగ నుండకతప్పదు. సర్ శంకరశానాయకు ఓడిపోయినందుకు ప్రతిభారతీయుండును సానుభూతిజూపుచున్నాడని నాకు తెలియును. ఇదియు నేను ముందేయుకొన్నదే. ఈకేసు ఒకటి తీరిన యాధ్యక్షానిపోవుచున్న సర్ శంకరశానాయకు ఏమియు నాశ లేకపోయినదానికి పోట్లాడుటైర్పమును మాత్రము నేను ప్రశంసించెదను. ప్రస్తుత పాలనావిధానముపై గలనిందలకు మరయుకగొప్పనింద తోడనగుటకు చేసెను. అట్టి విధానమును ఏమైనను సర్ అంతమొందింపవలయును.

రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సంఘము

సర్ మహాత్ముడే మాఫీగాంధీయవారి ఎవరు?

సిద్ధా, జూను 12:— రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సంఘములో సర్ మహాత్ముడే మాఫీగాంధీసభ్యత్వమునకు రి సల తీర్మానము ముగియవచ్చుటచే మామూలుగా వీరిరువారత సభ్యులెకగుదురామను ప్రశ్న యుద్భవించుచున్నది. అయినను తెలిసినవారందరూ సర్ మహాత్ముడే మాఫీగాంధీ చేతులనిండా పనియున్న దనియు అందు ముఖ్యముగా వారు తీసుకున్న సంస్కరణ విచారణపనియే యున్నదనియు తలంచుచున్నారు. అయినను సర్ మహాత్ముడే మాఫీగాంధీ యీసంవత్సరాంతము వరకు నుండవచ్చినచో టూకట్టుము తొలగిపోవు. కాని యిట్లు సంభవించునని తోచదు. (ఆంధ్ర)

ప్రజల తేజస్సును దానివిలువయు ప్రాముఖ్యమును ఎక్కువగ నుండుటవలన, ఆ సంఘము ఆ సంస్కరణము ననుసరించుటకు గూడ అందుకు తగినట్లే యెక్కువకాలముగూడ పట్టును. భారతవర్షమహాభూమి సులభముగ నేమాత్రమే తపస్సుచేయుట వలన స్వరాజ్యమును బొందజాలరు. ఈ మాలనూత్రమును గమనించినవారు నిరాశులు మాత్రము గారని నాకు నమ్మకము గలదు. సంఘము తగినట్లు యీ సంస్కరణము ననుసరించుటకు కాలము పట్టుకొలిదియు సంస్కరణము చేయవలెనని పరితపించు వ్యక్తియొక్క ఉత్సాహముగూడ పరింతయెక్కువ గును. ఇంతకే తినకేతలా మున్నపుడు సంఘము ఎంతకాలము నిర్లక్ష్యముగ నుండగలదు?

గోపినాథుని నభినందించుట

మహాత్ముని యభిప్రాయము

పంగరాష్ట్రమున పెరాజంగులలో జరిగిన రాష్ట్రీయసభలో గోపినాథుని నభినందించుచు చేయబడిన తీర్మానము ఈ నెల 4వ తేదీ ఫార్వర్డు పత్రికలో ప్రకటింపబడినది. అది దౌర్జన్యపరిత్యాగమునకు కేవలము విరుద్ధము నేనుమాచిన అసాధారణము నున్నదానికంటెను గూడ నీపత్రికలోని తీర్మానము అభ్యాసముగ నున్నది. “దౌర్జన్యపరిత్యాగ పద్ధతిని నవలకుండు” అనువాక్యము తీర్మానమునందు కలదు. ఈ దౌర్జన్యరాహిత్యము నా తీర్మానము లోనికి లాగుతుండినచో అగౌరవ మింతఅధికముగా కలగియుండదు. గోపినాథుని దేశభక్తిపాత్రలోనే యుండవలెనని హిత్యకు ఫలితమును ఉరిశిక్షలో నుండదు. అనకు విరోధియును నొకనివధింపుటే గోపినాథుడు పూనునెను నని తాను మృతినొందుటకు కాదు. వధించుటవలన తననుభవించు డడ విధింప డడ మృత్యును విషయము సత్యదేరియుండుటవలన సతనికి భీకర్యవలన వడేనేగాని అందువలన దేశభక్తిగూడ కలుగవలసినదేను. ప్రతిహిత్యకును తనకు మరణించునది విధింపబడుచున్నది తెలిపియే హిత్యచేయును. అట్టివారినిందరినిగూడ ధీలనిన ననవచ్చును. కాన దేశభక్తి ఏమైననున్నచో నది హిత్యయందేయునది. దౌర్జన్యపరిత్యాగము ఒకపద్ధతియే యని యూహించినను గూడ హిత్య దానివిగదాదే యును. తాను దౌర్జన్యమున రింపకుండ కష్టముల ననుభవించుటయను యితరులకు దౌర్జన్యముతో బాధకలిగించుటయనుగూడ దేశభక్తి నూచములే యని ఎవరు చెప్పగలరు? తనదేశమువారు దౌర్జన్యపరిత్యాగ పద్ధతి నవలంబించినపుడు దేశభక్తిగలవారు దౌర్జన్యము హిత్య నొనరించి ఆపద్ధతిని భంగపరుపగూడదు. ఎవరైనను హిత్య చేసినచో అట్టిహిత్యలను చేయుట ఘోరముగనక్రమ మనుభావము ప్రజలలో బాగుగా నెలకొనుటకు దౌర్జన్యమును పరిత్యజించిన తక్కిన దేశీయులందరూ నాహిత్యమే పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెను. మరియు తీర్మానముగా నిరసింపవలెను. హిత్య చేయుటలో హిత్యకుని సంశ్చయ పరిశుద్ధమేయైననుగూడ హిత్యను తీర్మానముగా నిరసింపుటయే కర్తవ్యమును న్యాయవారి కమునందు క్రియలే శ్రమణముగాని భావములు ఆధారములు కాజాలవు. దౌర్జన్య పరిత్యాగము నందు గట్టి నమ్మకమున్నదని తీర్మానము లో వారు వ్రాయుటుండినచో ఈ వాదము లో చాలభాగము దుర్బలమేయగును. కాంగ్రెసువారి అసినావిధాన మునులలో నున్నంతకాలము రాజకీయమును దౌర్జన్యమునకు సంబంధించిన తలపులను పలుకుటకు పనులను అన్నిటిని గూడ పూర్తిగా నిరసింపుట కాంగ్రెసు సభ్యులకందరకును, వారుకేమి విధినిసరిగా శరవేర్చగోరినచో, ముఖ్యకర్తవ్యమైయున్నదిగాన పంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారు పెరాజంగుల తీర్మానమును పూర్తిగా నిరసింపవలెను.

ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వవిధానము నెటులైన రద్దుపరచవలెననుటకు శంకరునాయరుగారి దావాలోనితీర్పు ప్రజలకును మరియొక ఆధారమని మహాత్ముడు యంగుండుడియలో వాగిసెను. (ఆంధ్ర)

సంస్కరణముల విచారణ సంఘము

సిద్ధా జూను 12:— కొంతమంది యీసంఘములో సభ్యత్వమును వహించుటకు తమయంగీకారమును తెలుపవచ్చునని ఈసంఘ సభ్యులెవరైనను తెలియలేదు. ఈసంఘములో పనిచేయుటకు ఒప్పుకున్నట్లునంటి సభ్యులు యిప్పుడు సిద్ధాలో ఉన్నారు. విచారణమునమై ఒకరోజు యభిప్రాయములను తెలికొనకలది చచ్చేవారములో సభ్యులు యిప్పుడు సిద్ధాలో ఉన్నారు. ఈసభ్యులచేరు:— సర్ కెనెస్వరు అశ్వారథు, దాక్టరు పరంజి, సర్ ఆర్థుల బ్రాము, సర్ మహాత్ముడే మాఫీ, సర్ అలెగ్జాండరు జడ్జి, సర్ హెన్రీ మాక్ క్రిస్టియన్ గార్లు, సర్. జేమ్ బహుదూర్ సత్రాగారును బద్వాక్ మహారాజుగారును సభ్యులుగా నుండుట కంగీరించిన తెలియుచున్నది. కాని ఇచ్చే మామూలుసభకు వీరు తాజాలరు. జిన్నా గారేమిజవాబు చెప్పదుకో యింకను చూడవలసియున్నది. ఈసభవారు క్రమముగా సభలుజరుపుటకు అగట్టునెలలో సమావేశముకావలెనున్నాదు (ఆంధ్ర)

ఉక్కుపరిశ్రమ రక్షణచర్య

సిద్ధా, 12 జూను:— శేపు జూను 12వ తేదీనుండి ఆచలలోనికినమ్మఉక్కుపరిశ్రమ రక్షణచట్టమునకు రాజప్రతినిధి అంగీకరించెను.

పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోప సంఘము

ఈ సంవత్సరము జూలై 15 వ తేదీన పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోప సంఘము 2 గంటలకు బెజవాడలో శ్రీ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యదర్శి గారి ఆధ్వర్యమున పశ్చిమ కృష్ణా జాతీయోప సంఘము మాత్రం సభ్యుల సభాత్రిశాసనములు.

(1) ఈసభకు శ్రీయుత ఆరికెపూడి వెంకట్రామ చౌదరిగారు అధ్యక్షాధిపతిగా నుండి సభాకార్యక్రమము జరిపించుటకు తీర్మానించడమైనది.

(2) ఈసంవత్సరము జిల్లాసంఘమునకు శ్రీగంపల గూడెం కుమార జువినాథులు గారిని అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

(3) శ్రీ కృష్ణమాను లక్ష్మయ్యచౌదరిగారిని ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

(4) శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యదర్శి గారిని కార్యదర్శిగా ఎన్నుకొనడమైనది.

(5) శ్రీ పేట బాపయ్యగారిని గోవిందరాజు వెంకటేశ్వరరావుగారిని సహాయ కార్యదర్శులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

(6) ఈక్రింద వివరించినవారిని కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

1 కృష్ణమాను లక్ష్మయ్య చౌదరిగారు 2 గోవిందరాజు వెంకటేశ్వర రావుగారు, 3 కె.కె.ఎల్. అప్పారెడ్డి సాహెబుగారు, 4 ఆరికెపూడి వెంకట్రామచౌదరిగారు, 5 బొన్నపిల్లలకుటుంబ సభ్యులగుట, 6 వేమలూరి పున్నయ్యగారు, 7 చలసాని శ్రీరాములుగారు, 8 పేట బాపయ్యగారు, 9 మిట్టపల్లి రంగయ్యగారు, 10 బొద్దనపల్లి వెంకట వివరాయ్యగారు 11 పెద్దల వెంకట కుబ్జయ్యగారు, 12 నూకల వీరరాఘవయ్యగారు.

(2) ఈక్రింద వివరించిన వారిని ఆంధ్రప్రదేశ్ జాతీయోప సంఘమునకు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

1 కృష్ణమాను లక్ష్మయ్య చౌదరిగారు 2 అద్దేపల్లి వెంకటసుబ్బారావుగారు, 3 గోవిందరావు వెంకటేశ్వరరావుగారు, 4 పేట బాపయ్యగారు, 5 శ్రీ రాజాజీ టిగిరి వెంకటకృష్ణారావుగారు, 6 అయ్యంకి వెంకట రమణయ్యగారు, 7 అయ్యంకి కేశవరావుగారు, 8 ఆంధ్రప్రదేశ్ గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు 9 పిన్నమనేని కొటయ్యగారు, 10 నూకల వీరరాఘవయ్యగారు, 11 వేలూరియ్యనారాయణరావుగారు, 12 ఆరికెపూడి వెంకట్రామచౌదరిగారు, 13 శిల్పభద్రేని వెంకట్రావు చౌదరిగారు నియోజితసభ్యులు.

శ్రీ కొత్తాల్ అప్పారెడ్డి సాహెబుగారు, డాక్టరు, భవానీ రామచంద్రరావుగారు, శ్రీ రాజాజీ టిగిరిమారయ్యగారు.

(3) పల్లెవాడునుంచి వచ్చిన పంచమ విద్యార్థి దరఖాస్తు చదువడమైనది. ఆతని బట్టలకు గాను అయిదు రూపాయలు పంపించుటకు తీర్మానించడమైనది.

(4) వేముల మార్కయ్యగారి దరఖాస్తు చదువడమైనది. రాష్ట్రసంఘమున 6కి కిఫాయత్తులకు కార్యదర్శిగారిని కోరడమైనది.

(5) శ్రీ శంకర వెంకటేశ్వరరావుగారి కిక్కులపిన బాకీసాము సాధ్యమైనంత త్వరలో ఇప్పించుటకు కార్యదర్శిగారిని కోరడమైనది.

(6) సముద్రాల సత్యనారాయణ గారిని ఆశీసులలో పరిచేయుటకు నెల 1కి రూ. 10.00 పరిహార రూపాయల వేతనము మీద నియమించడమైనది.

(7) బెజవాడ బస్టి ఫిర్యాగాక రైల్వేలోను తూర్పుగానున్న భాగములకు ఒక ప్రత్యేక ఫిర్యాగావించడమైనది. దానిని గాంధీనగర ఫిర్యాగాని వ్యవహరించుటకు తీర్మానించడమైనది.

(8) జిల్లాసంఘము తరపున ఒక మోటారు కొనటకు కార్యదర్శిగారికి అధికార మివ్వడమైనది.

అసలుకు సరిమైన సకలు

ఆరికెపూడి వెంకట్రామ చౌదరి.

అధ్యక్షులు, 5-6-24.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఖిద్దరుబాద్

5.6.1928 లగాయకు 7.6.24 వరకు ఆదాయవ్యయపట్టిక

జమ

ఖర్చు

ఖిద్దరునిధికి 2488 4 8

ఖిద్దరు అప్పు 5250 0 0

దూది అమ్మకం	2561 5 8
వస్త్రములమ్మ లాభం	9 1 0
ఆచంట సత్యనారాయణగారికి	
బాకీయున్నది (కందుకూరు)	72 2 6
వడ్డీనల్ల	125 6 6
పత్తి అమ్మకం	368 11 8
ఉండుటూరు ఖిద్దరు	
నిలయమునకు బాకీయున్నది	48 8 0
	10918 6 9

ఆంధ్రప్రదేశ్ బ్యాంకు వాటాలు

దూదికొనుబడి	855 0 0
సాదరు	5710 18 8
ప్రేమనరీ	0 18 0
రేపాలా	25 0 6
ముగ్గి వెంకట్రామయ్యగారికి	34 1 6
ట్రాన్సిట్టు ఖర్చులకుగాను	
యిచ్చినది (నిడవవోలు)	10 1 8
పిప్పరఖర్చునిలయమువారు	
బాకీయున్నది	118 1 9
ఖిద్దరు ప్రచారకులకు కమీషను	154 18 0
ప్రచారకుల ఖర్చులు	

(రైల్వే ట్రాన్సిట్టు ఖర్చులు నిడవవోలులో

ము. వెంకట్రామయ్యగారు	
ఖర్చుచేసినట్లు సహితం	179 10 8
దేవులపల్లి భాస్కరరావుగారు	
బాకీయున్నది (విశాఖపట్నం)	1841 4 0

అధ్యక్షుల కార్యాలయ	
యితరులవద్ద వున్నది	25 0 0
గోనెసంఘము కొనుబడి	76 11 9
పత్తికొనుబడి	1047 8 9
రంగుల ఖార్జానాకు పెట్టుబడికి (నిడవవోలు)	415 15 0
అమ్మనకు	28 1 0
సామానులకు	5 6 0
చితా నిలువ	1380 1 8
	10918 6 0

మ.రా. 6.6.24 తేదీన నిడవవోలులో సమావేశమైన తీర్మానములు: హాజరు 5 గురు.

(1) శ్రీయుతులు దండు నారాయణరాజుగారిని అధ్యక్షులుగాను శ్రీవారపు సుబ్బారావుగారిని కార్యదర్శిగాను నెన్నుకొనడమైనది.

(2) శ్రీయుతులు దండు నారాయణరాజు, శ్రీవారపు సుబ్బారావు గార్లను రాష్ట్రఖిద్దరు బోర్డునకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనడమైనది.

(3) రు. 1500 లోపు పెట్టుబడి గల ఖిద్దరు నిలయములకు యీ బోర్డులోనున్న సామ్య నిలువనుబట్టి వారి అవసరములు బట్టిని తౌత్సాహిక అప్పుచిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

(4) ఈజిల్లులోనున్న ఖిద్దరునిలయము లన్నిటిని అనుబంధ నిలయములుగా చేర్చుటకు సాధ్యమైనంత త్వరలో ప్రయత్నించుటకు తీర్మానించడమైనది.

(5) శ్రీయుత పెన్నెత్తి విశ్వనాథరాజుగారు వారు ఒక్కరు రంగుల ఖార్జానాను జయప్రదముగా జరిపించుటకు నునెల 1కి అయిదు రూపాయలు లాభం కనుపరచెదనని నమ్మించినందున విశ్వనాథరాజుగారి బాధ్యతమీదనే రంగుల ఖార్జానాను నిడుదవోలులో నుంచి ఖిద్దరుబోర్డుతరపున జకు పుటకు తీర్మానించడమైనది.

(6) నిడవవోలులో యేకులు చేయించి ఖిద్దరు బోర్డు తరపున అమ్ముటకు ఏర్పాటులు చేయవలసినదిగా కార్యదర్శిగారిని కోరడమైనది.

(7) లోగడ ఆంధ్రాఖిద్దరు బ్యాంకువద్దనుండి తీసికొని వచ్చిన ఋణము 5250 రూపాయలకు ప్రస్తుత ఖిద్దరు బోర్డు సభ్యులు తిరిగి ప్రోనోటు వ్రాసియిచ్చినందున వెనుకటి ప్రోనోటు రద్దుచేయించి తిరిగి పంపవలసినదిగా ఆంధ్రా ఖిద్దరు బ్యాంకు అధ్యక్షులను కోరడమైనది.

(8) అనుబంధనిలయములకు ధనసహాయము చేయుటకును దూది కొనుబడును సామ్య అత్యవసరము గాన రెండువేలు అప్పుగా ఇయ్యవలసినదిగా ఆంధ్రాఖిద్దరు బ్యాంకువారిని కోరుచు ప్రోనోటు వ్రాసి పంపుటకు తీర్మానించడమైనది.

శ.సు.బుచ్చారావు,

కార్యదర్శి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూలై 13-న తేది తుక్రవారము

(1) ధాన్యములు

వనియాలు రూ. 1-కి	రు. 85-0-0	మొదలు 45-0-0	రు. 85-0-0
లియ్యము బస్తా		మొదలు, వరకు	
కునుమ రెనాలి	,, 48 Xలవి	రు. 18-0-0	14-0-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0
డిల్లీ	,, డిటా 45 Xలవి	,, 16-8-0	17-0-0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-కి	,,	8-12-0	9-0-0
నువ్వులు	,,	24-0-0	26-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి	రు. 205	రు. 11-0-0	రు. 12-0-0
నెనగలు	,, డిటా	,, 10-12-0	11-8-0
నెనలు	,, డిటా	,, 10-12-0	11-4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 12-8-0	12-12-0
ఉలవలు	రు. 164	,,	9-4-0 10-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులు నూనె రూ. 1-కి	రు. 160-0-0	170-0-0
నెయ్యి రూ. 1-కి	,,	14-0-0 26-0-0
కొండాపురం కేరునెనగపప్పురూ. 1-కి	,,	60-0-0 62-0-0
యితర ప్రతేకము	,,	55-0-0 58-0-0
కేరునెనగనూనె గానుగ రూ. 1-కి	రు. 142	మి.చ.కా.నూ.నె 185
అనుదము నూనె రూ. 1-కి		రు. 160-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనుపు రూ. 1-కి	రు. 210-0-0	215-0-0
కూరపనుపు	,,	రు. 160-0-0 165-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) రూ. 1-కి	రు. 80-0-0	112-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు. 45,	50
కాళహస్తీ పాయకట్టు	,,	రు. 60, 70
బెల్లము రూ. 1-కి	రు. 85-0-0	50-0-0
చింతపండు రూ. 1-కి	రు. 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టులు రఖం రూ. 1-కి	రు. 88-0-0	86-0-0
చదరం	,,	82-0-0 86-0-0
రవుండు	,,	81-0-0 87-0-0

(6) లోహములు

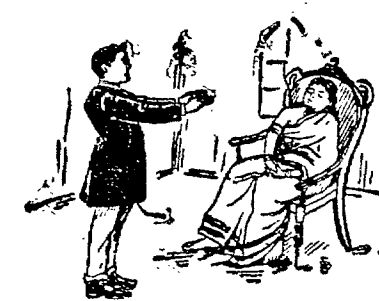
కెండి 100 తులంకు	రు. 78-0-0	84-0-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు. 25-6-0	25-8-0
గవరను 1-కి		16-8-8
ఇత్తడి రూ. 1-కి	రు. 285-0-0	800-0-0
రాగి డిటా	రు. 840-0-0	845-0-0
అస్కా చక్కెర రూ. 1-కి	రు. 46-12-0	47-0-0

(7) రంగులు చలిజరైన

ఆవుకృష్ణడు	20 డిగ్రీలు	రు. 92-0-0
తొట్టి కృష్ణడు	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
4 గుర్రం	డిటా	రు. 86-0-0

మెస్సరిజము నేర్చుకొనుడు

మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, లాట్ రీడింగు, మెస్సరిజ జనవాయమున వ్యాధి నివారణ మొదలగు విషయములన్నియు

విఫలముగ మర్మ రహితముగ గురువు లేకనే ఆ భ్యాస యోగ్యముగ రచించబడిన సమ్మోహన గ్రంథము లెవ్వి ద్యా వ్యాధికోణ్డేశముతో వెలగింది

ఒక రూపాయకు

మార్కెట్ అమ్మబడును. వి. పి. ఛార్జీ నాలుగుఅణాలు

అడ్డన్:

మనెజరు హిప్పటిక్ హోము, ఏలూరు,

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఖా దీ అ మ్మ క ము

జూన్, 11:—మా పట్టణములో ఈ సంవత్సరం భము నండి మే నెలొఖరుకు ముహూర్తం 50,000 రూపాయల కంటే గల ఖర్చు క్రియింపబడినదని తెలియుచున్నది.

జాతీయవిద్యాలయము

జాతీయ విద్యాలయ సంఘముకు రాబోవు సంవత్సరము నకు మ. రా. శ్రీ ఆప్తన సుబ్బారావు గారును, డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం గారును కార్యదర్శులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

శ్రీరామ బాలభక్త సమాజము

కొండు యవకులు గలని ప్రామాణ్యమును రెండు సంవత్సరముల క్రిందు స్థాపించి యొక గ్రంథాలయమును, పక్షనాలయమును స్థాపించుచున్నారు. ఈ సమాజ ద్వితీయ వార్షికోత్సవము ఈ నెల 6 వ తేది జరిగెను.

హరిస్వర్గోత్సవరావుగారు

మ. రా. శ్రీ గాడిచర్ల హరిస్వర్గోత్సవరావు గారి నెల 2, 3 తేదీలలో ఈయనలో నుండి 8 వ తేది రాత్రి పాలు చావులో ప్రస్తుతపరిస్థితులనుగురించి యుపన్యాసించిరి, స్వరాజ్య చారులు కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహకులుగ నుండరా దని, మహాత్ముడు చేసిన పక్షటనను ఖండించిరి.

కాలమానము

కోపిణి కాన్డయంతయు, మృగశిర కాన్డ మొదటి రెండుదినములలోను వివేచితులై పెండ్లచే ప్రజలు విశేషముగా బాధపడిరి. ఈ నెల 9 వ తేది అనగా సోమవారము దినమంతయును, రాత్రియును ఈయారి ప్రజలనుభవించిన వేడివికి పరిమితిలేదు. నిన్నటి యుదయమునుండియు కొంచెము చల్లబడినది. ముప్పులు విశేషముగా ఆకాశమును కప్పివేసినవి. గోదావరి డెల్టాలో చాలవోట్ల నుండివర్షములు పడినట్లు తెలియుచున్నది.

నేరములు

ఈమధ్య కొన్నిదినముల నుండి హుసీలు, దొంగతనములు ఇతర నేరములు విస్తారముగా జరుగుచున్నవి.

కాకినాడ

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాలమానము

జూన్, 10:—మృగశిర ప్రవేశముతో కొంచెము యెండతీవ్రము క్రిగినది. మృగశిరప్రవేశము రాత్రి లెక్కచేసకులు పడి ముప్పుగా చల్లగానుండెను. నిన్న రాత్రినుండి ఆకాశము ముప్పుపడియుండెను. నేడుచల్లనిగాలి పిచుచు మార్మరశ్శి లేక ముప్పుపడి తుంపరరాలుచున్నది. ఇంతవరకు కాలమానము స్వవముగానే యున్నది. తూర్పు డెల్టాకాలులు ఈనెల 12 వ తేదిని తెరచెదరు. ఇప్పటినుండి వ్యవసాయపు తొండరలలో రహితాంగముండును.

ఒకమాతృ

ఆసహాయోద్యమప్రారంభ మప్పుడు తన మణిగారు పనికి రాజీనామా యిచ్చినట్టియు, పెద్దపొన్నదేవము కాపురంబులకు స్థితిపరులను అయినట్టియు, ప్రజావిమయమునందు పాటుపడుచుండినట్టియు, గోదావరిజిల్లాసంఘము పనిచేయుటయందు ఎక్కువ శ్రమపడినట్టియు, జిల్లాకాంగ్రెసుసభ్యుడైనట్టియు, శ్రీ బుద్ధరాజు ఆచార్యుల రామరాజుగారు తమయింట నిద్రపోవుచుండెనని తెలిసి డెల్టాకాలుజమున నటించేయబడినవంబునది. ముందెము నుండితల కొట్టివేయబడినది. ఒకకాపు, ఒకగొల్ల, పోలీసువారిచే అరెస్టుచేయబడిరి.

అడివనల్ సబ్ కోర్టు

కాకినాడ అడివనల్ సబ్ కోర్టులో జడ్జికోర్టు ఈయారి ఖరన అమలాపురమునకు మార్చివేయబడునని తెలియుచున్నది. దీనినిబట్టి రాజమండ్రి కాకినాడ కోర్టుల జ్యూరిస్ డిస్ట్రిక్టుకు మహాయుగము.

మ్యునిసిపల్ సంఘము

కాకినాడ మ్యునిసిపల్ సంఘములో 6 నామినేటెడుస్థానములు మే 27వ తేదిని కాకినాడవి. ఆంధ్రులలో నొక స్థానము నొక స్త్రీకిని, ఒక స్థానము పంచమునకును యిచ్చునట్లు కలెక్టరు సిఫార్సుచేసినట్లు తెలియుచున్నది. శ్రీ విద్యాధి నీసమాజము అభ్యర్థురాలును, గోదావరిమండల విద్యాసంఘముయొక్క ఉపాధ్యక్షురాలును, అను శ్రీమతి కోకా కృష్ణవేణమ్మగారికి సిఫార్సుచేసినట్లు తెలియుచున్నది. ఈమె మెట్రిక్యులేషనునరకును చదువుకొన్నట్రియు, తెలివైనదియు బౌదాధ్యవంతురాలును. ఒక స్త్రీ పురపాలకసంఘములోనికి వచ్చుట ఇదియే ప్రథమము. ఈమె ధర్మయగు డాక్టరు కోకా జనార్దనరావు నాయుడుగారుకూడ పురపాలకసంఘములో నొక నియమితసభ్యుడు.

మొదటపాటేమియలో యుద్ధసమయమున పోస్టల్ డిపార్టుమెంటులో పనిచేసి, రైలుపడిపోయినప్పుడు కుడిచేయి విరిగిపోయిన ఒక పంచముడు బట్టలు సత్తెయ్యగారు అను ఆయనను ఒక స్థానమునకు సిఫార్సుచేసినట్లు తెలియుచున్నది. ఈయన కొలదిగ మొదటపాటేమియలో సరిపాదించు కొన్నద్రవ్యమును పంచముల యభివృద్ధికిని అవసరములకును ధర్మము చేయుచుండెను. అసలైనపంచముడు నిమ్మజాతులకు ప్రతినిధిగ పురపాలకసంఘములో నుండుట నిదియే ప్రథమము.

తాలూకాబోర్డు సభ్యత్వము

నామన నరసింహారావు నాయుడుగారు తమ ఆభ్యర్థిత్వమును ఉపసంహరించుకొనుటచేత శ్రీయుత లక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారు (కాంగ్రెసుపక్షవాది) కాకినాడ తాలూకా బోర్డులో ఇంజనీరింగును ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనబడెను.

త్రాగుడును బహిష్కరింపవలెను

(కావలితాలూకాబోర్డువారి ప్రచురణము)

త్రాగుడును నిలుపుటయందు నెల్లూరుజిల్లా 1921 సం॥ ప్రఖ్యాతిగాంచిన సంగతి ఎల్లరకును తెలియును. ఆసంవత్సరము కల్లుదుకానులపై గవర్నరు మెంటువారికి రాబడి సంవత్సరము 1-కి రు 1, 87, 667 నుండి సంవత్సరము 1-కి రు 228 లకు తగ్గిచెప్పెను. అమెరికాదేశములో త్రాగుడును నిలుపుటయందు అత్యంతమయిన శ్రద్ధను చూపి ప్రపంచముంతట ఖ్యాతిగాంచిన పుస్సీపులు జాతాసనుగారు నెల్లూరును మెచ్చుకొనుచుఆదేశము లోని పత్రికలకు వ్రాసిరి. ఇప్పుడు అమెరికా గవర్నరు మెంటు వారు ఆదేశమును కల్లు సారాయు ఉత్పత్తి చేయగూడదనియు విక్రయింపగూడదనియు, తీర్మానించి నందున ఆదేశపులు సుఖపడుచున్నారు.

త్రాగుడువలని నష్టములు ప్రజల కందరికి తెలిసియే యున్నవి. బీదసాదలను రక్షించుటకై విద్యానంతులును ధనవంతులును ఎక్కువగ పాటుబడి ఈదుకాచారమును రూపుమాపవలెను. ఈవిషయమునందు ఇటీవల వన నెల్లూరుజిల్లాబోర్డు వారు లోకల్ ఘండు తాటిచెట్లను గీతేయ్య కూడదనియు, రస్తాలప్రక్క అంగళ్లు ఉండకూడదనియు, అంగిగ్య కాఫాధి కాపులు ఈవిషయములు గ్రామములో బోధింపవలెననియు, తీర్మానించి ఈపనులు చేయుటకు ఒక ఉపసంఘమును కూడ నియమించిరి. కావలితాలూకా బోర్డువారుగూడ ఈవిషయమున ప్రజలకు అనుకూలముగ తీర్మానించిరి. మొన్నటివరకు మైకోర్టు జడ్జిగా నుండిన సర్ టి. సదాశివయ్యగారు కల్లునుబహిష్కరించుటకు ప్రయత్నములు సలుపవలెనని తాలూకా బోర్డు కన్సిటికిని వ్రాసినారు. గాంధీమహాత్ముడు కూడ ఈవిషయమున చాలాశ్రద్ధవహింపవలెనని ప్రస్తుతము వ్రాయుచున్నారు. చెన్న పురి గవర్నరు మెంటువారుకూడ ఈసంవత్సరము రాజధానియందు 5 తాలూకాలయందు త్రాగుడును నిలుపుట చేయతీర్మానించినట్లు తెలియుచున్నది.

కావున ప్రతిగ్రామస్థులును ఈవిషయమున శ్రద్ధవహించి గ్రామములందు దుకాణములు పెట్టించుకొనుటకును చెట్లను గీతేయ్యకుండునట్లును, ఎవ్వరును త్రాగుడునుట్లును, బోధించి బీదలకట్టములను తొలగించ వలసియున్నది. తాలూకాబోర్డులు, మునిసిపాలిటీలు, యూనియనులు ప్రజల మేలుకొరకై ఏర్పడినవిగాన అందరికీభక్తి లెక్కకు అంగళ్ళను పాడకుండుదుగాక. జూలై నెలలోనే కల్లువలములు జరుగును. కానప్రజల విషయమున శ్రద్ధవహించెద రని ప్రార్థన.

తిరుత్తని

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాలమానము

జూన్ 10 — లేక లేక మొనమొన్న ఒకే పెట్టిన మాడుదుక్కుల వర్ష ముపడి త్రాగుటకు నీరులేక యల్లాడుమండల యాయూరివారికి కొంచెము త్రాణ గలిగించినదనుటకంతయు నానందముచున్నది.

ప్రాత విద్యార్థుల సంఘ స్థాపనము

“తిరుత్తనిబోర్డు స్కూలు ప్రాత విద్యార్థుల సంఘము” అను పేర నొక సంఘమును స్థాపించుటకై 10.6.24 వ తేదీ సాయంత్రం మైదుగంటలకు నీయూరియందలి బోర్డు మాధ్యమికపాఠశాల హాలులో సదరు పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీమాన్ డి. వేదాంతాచార్యులు, బి.ఎ. ఎల్. టి. వారి అధ్యక్షతక్రింద నొకసభ సమావేశము గావించబడినది. వేదాంతాచార్య లకుటచే నీయూరినుండి బయటిప్రదేశములకు వెళ్లి చదువు అన్నితరగతుల విద్యార్థులు నాటిసభకు విశేషముగా వచ్చియుండిరి.

ప్రథమమున దైవప్రార్థనతో సభ ప్రారంభింపబడి అధ్యక్షు డెన్నుకొనుటతో కార్యక్రమ మారంభింపబడెను.

సంఘస్థాపనావశ్యకతనుగూర్చియు, తమస్థలమున విద్యార్థులకు గలుగు లాభములు, వికమత్వము, పౌర జీవనము మున్నగు విషయములనుగూర్చియు, సంఘ నిబంధనలగూర్చియు శ్రీయుత, సి. కృష్ణమాచారిగారు బి. ఎ. (విద్యార్థి) మాట్లాడిన వెనుక, సంఘాధ్యక్షులుగ నీ కిందివారల నెన్నుకొనిరి.

అధ్యక్షులు, శ్రీయుత, సి. ఆర్, రాఘవులు చెట్టిగారు, బి. ఏ, కార్యదర్శులు, శ్రీయుత, సి. కృష్ణమాచారిగారు, బి. ఎ., సి. యం, కణ్ణు శ్రేష్ఠిగారు.

కార్యనిర్వాహక సభ్యులు శ్రీయుత, కె. విశ్వరత్నయ్య చెట్టిగారు సి. యస్. రామకృష్ణయ్యగారు.

ఈ కార్యక్రమములు ముగిసిన తరువరి అధ్యక్షులగు శ్రీ యాచార్యులుగారు మిగుల రసవంతముగ ఆంగ్లభాషయందు పర్యవేక్షించుచు నీతి, మత, సాంఘిక విషయములందు విద్యార్థులు మెలగవలసిన విధానమును, మహామహాలక్ష్మీదేవతార్చితములను విమర్శనాపూర్వకముగ ఉదాహరణ పూర్వకముగ మాటలాడిరి. పురప్రముఖులలో కొందరు సంఘమున కాశీర్వాదము గావించుచు మాటలాడిన వెనుక అధ్యక్షుని పుష్పమాలాలంకృతుల గావించుటతోడను వందనములతోడను సభ సాయంత్రంమారున్నరగంటలకు సంతముగ ముగింపబడెను.

యూత్రిక పన్ను

తిరుత్తని నగరాలోగ్యమునకు, ముఖ్యముగ నీటివనతులు విరివిగా కల్పించుటకై మదరాసుస్థానికసంఘముల నిబంధనలనుసరించి యాత్రికులవద్ద, అనగా తిరుత్తని, పొంబడి, రైలు స్టేషనులనుండిపోగలప్రతియొక్కరికి, టిక్కెట్టున కొకయజ్జావంతున పన్ను వసూలుచేయుటకు తీర్మానింపబడి యుండుటచే, నీ యేర్పాటులురాగల జూలైమాస ప్రథమమునుండి ప్రారంభింపబడును.

ఆగ్నిప్రమాదము

ఈయూరి యూనియన్ బోర్డుకార్యాలయమునకుసమీపమున పాకీవాడు (మాడిగ) గట్టికొని కాపురముండిన పూరి యంటికి, ఈయందయూనియన్ ప్రమాదవశమున నిప్పంటుకొనుటచే పూర్తిగా భస్మమైపోయినది. ఆయింటియందు బరుండియుండిన మగపిల్లవాడొకడుపొగగక్రముబుచ్చేయటారాతే యల్లాడుచుండగా తక్షణమే కొండరాబాలకునకెట్టివిపత్తును రానీయక కాపాడగల్గిరి.

విందు

ఈయూరియందు గల ఉప్పుబజ్జ సంఘములో ప్రథమముగా నీవత్సరము విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలలో శ్రీయుతులు సి. ఆర్, రాఘవులు చెట్టిగారు బి. ఎ. తరగతియందును వారి తమ్ములు శ్రీయుతులు సి. ఆర్. గీర్వాణిచెట్టిగారు ఇంటరుమీడియట్, తరగతియందును గృతార్థులగుటచే వారిసంఘీయలందరునుగలసి అన్నదమ్ములగు నీవిద్యార్థులకు మిక్కిలివేడుకగా మొన్నను విందుభోజనములు గావించిరి.

ఉత్సవములు

ఈయూరియందలి పర్యటముపై వేంచేసియుండు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామిలవారికోవలందు, సుమారు వారమురోజుల నుండి వసంతోత్సవము జరుపుచున్నారు.

అయ్యతాంజనము దీపో, మధరాసు - బాంకాంబు.

అమృతాంజనము

మందరి లైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0 8-0 వి. పి. 0-13-0

ఒక డబ్బీలైలము విడువక రావిన ముఖమున ఏగ్గుడు మొటిచలు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతిబాధి, నున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నానాట తేరును.

ఈ లైలము మంచినువాసన గలిగి మిగడవలె నుండును.

గజికి లైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

గజ్జి, చీడ శరీరములకు వ్యాపించి ముఖముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష భాధను గలిగించుచున్నది. ఈ లైలమును వాలుగు పూటలు రావిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జీల మొదలగునవి నశించును. తప్పుకపనిచేయును. వెలకన్న పొట్టుభుక్తు లధికమగును గాన ఇతరచుందులతో కలిపి తప్పించుకొనుట యుక్తము.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బీ 1 కి 1-4-0

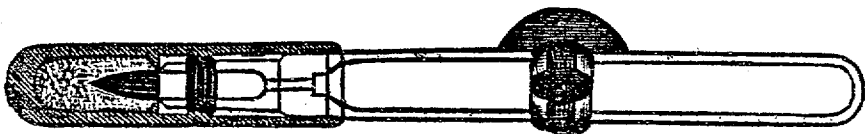
ఈదంతచూరముతో పండ్లతోముటువలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లునుండి గక్తము కాగకుండును. నోటుగర్భములేక యుండను. పండ్లుముత్తములవలె తెల్లగా నుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుశెట్టిరీది మదరాసు.

నెట్ వే ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్స్ వేనా

ఫౌంటెన్ పెన్ ప్రచురమునందు, నూతనకల్పి అని చెప్పవలెను ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా ఆఫీస్ నుండి, మొదలగు భండులలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇత్యుడిప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలముగా జవాదర దీని మొందుచున్నది.

సాహారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆ గేట్" గాఢపాటి నువ్వుగిండుట యద్భుతమగు నూతన భావన. ఒకరూపి నీరాలి మంచియెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మెలాపూరు

విక్రారి యా డిపో,

మదరాసు.

ఎలక్ట్రిక్ ఫాకల్టు లాంపు

ఫాక్ల్టు 1 కి 2-4-0

బేటరు 1 కి 0-12-0

బల్బు 1 కి 0-6-0

సిక్ లైట్లను స్పిరింగ్ టాపు 1 కి 1-8-0

వానివాడి, ప్రక్క ప్రక్క, రింగులది.

చతుశ్చక్రాల డబ్బు 1 కి 0-12-0

మినియెల్స్ క్లెయిన్

83, చీనాబజారురోడ్డు,

మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుస్సంతో ఊడిరాకమునుజే త్వరపడుడు. ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడైపోవును.

అంతవరకు రానీయవద్దు

నేడే

కమినియానూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, కిరో మాంశ్య మున్నను, యిది నివృత్తము

వెంట్రుకలు పిట్టుట గాని, గరుడగ గాని యుండదు.

మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడో మెత్తదనమును గల్గి కట్టువలె నుండి తెరయ నుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని కలిపించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లుకట్టియున్నో కనిపెట్టుడు

కమినియా తలకూనెను నిన్ను శరీరవృద్ధినిగ జేయును.

వెల బుడ్డి 1-కి 3-క రూపాయి. 2. కి. 6-క రూపాయి ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోను ఈ క్రింక తెలుసుకొనిన ప్రకారము వికలించుకొనుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినపుడు

"ఓటో దిల్ బహారు" ను వ్రాయుడు.

ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన నువ్వుగలది.

1 కి బుడ్డి 1 కి 3-క రూ 2-0-0

2 కి బుడ్డి 1 కి 3-క రూ 0-12-0

3 కి బుడ్డి 1 కి 3-క రూ 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరమైన నూసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మందు అమ్మవారంకరికదనము, శరీర అమ్మవారంకరికదనముగా జోడును. తేవున్న,

పోలు యెడంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

155 నామ్యామకీదు, బొంబాయి.

చాకులు - తాళములు

మంగలికత్తులు.

ఆంగ్లసాదనలచే చేయబడినవి మేలయినవి.

వెంటనే ధరలకావలసినవి వ్రాయుడు.

బి వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు cel.

8081

పెద్దాపురం. (గోవాపరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ అడ్డెసు. "ఇండస్ట్రియల్" పెద్దాపురం.

The Zandu Pharmace-utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్క్స్-ను

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మూత్రము

ఇది శిలాశిక్తు రోగసాధనములు, మూత్రక భస్మము,

మొదలగువాటిని కలిపి కాస్త్రీకృతముగా కియారు చేయబడినది.

మూత్రముతో కలిపిపోవు శుక్రము, మూత్రమునందు

నుండు ఫిస్ (phosphate), తెలుపు మొదలగు తెగ

రోగముల, నడుమ నొప్పి, వాతరోగము, జ్వరము,

అలసినత యితర శ్రీమంబంధము అంటువాగులు

మొదలగునవి కన్ను ముగరును

ఒక తులము దోషముల బుడ్డి 1-కి 1-5/0

2 బుడ్డుల ఒక సారి జర్జరుకు పంపి ప్యాకింగు పోట్లు

భర్తయి యుండు.

మా దోషదముల కావలసినవి యి నామ్యామకీదుగా జంపబడును.

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road,

Madras.